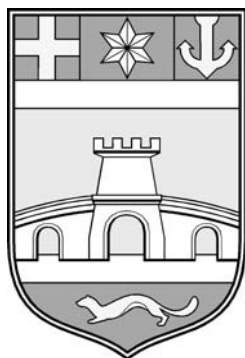

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE ŽUPANA
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
O RADU U RAZDOBLJU
OD 1. SRPNJA DO 31. PROSINCA
2011. GODINE**

Podnositelj

Župan Osječko-baranjske županije

Osijek, veljače 2012.

Temeljem članka 35b. stavak 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" broj 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09. i 105/11.) i članka 55b. stavak 1. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09. i 16/09.), Župan Osječko-baranjske županije podnosi

IZVJEŠĆE O RADU u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine

I. PRISTUP

Sukladno Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi uređenim odnosima predstavničkog i izvršnog tijela, župan je u obvezi dva puta godišnje podnositi polugodišnja izvješća o svom radu predstavničkom tijelu.

Prvim Izvješćem Župana podnesenim nakon provedenih izbora u okviru novog sustava odnosa između predstavničkog i izvršnog tijela detaljnije je obrazložena geneza uspostavljanja novih odnosa i pravna utemeljenja, prikazan djelokrug rada utvrđen propisima, dana informacija o postupku primopredaje dužnosti, prikazana metodologija njegova rada koja uključuje i formiranje radnih tijela i bliže prikazani ostali elementi bitni za shvaćanje novog položaja i uloge izvršnih tijela kao upućujući i ujedno ograničavajući faktori mogućnosti ocjenjivanja njegova rada. Tim prvim Izvješćem je naglašeno da sljedeća izvješća neće morati odgovoriti i toj zadaći prvog Izvješća.

Pristupno valja ponoviti i naglasiti da i ovo peto po redu Izvješće slijedi metodologiju izlaganja primijenjenu u oblikovanju prethodnih izvješća i to iz dva razloga. Prvo, Izvješće je oblikovano na identičan način radi omogućavanja uspoređivanja s prethodnim razdobljem opisanim u prethodnim izvješćima. Drugo, prema shvaćanju izloženom u prvom Izvješću, nije riječ o izvješću o djelovanju samo Župana, kao osobe, kao izabranog dužnosnika već o izvješću o funkcioniranju izvršne vlasti koju čine župan (kao pravni institut) sa svojim zamjenicima, radnim tijelima koje je u ostvarivanju svojih nadležnosti formirao te upravnih tijela kao poluga kojima se izvršna vlast koristi u provođenju utvrđene politike. I ovo Izvješće je koncipirano sukladno tom shvaćanju. Iz ovog razloga Izvješće je pisano u trećem, a ne prvom licu jednine.

Nastavno, valja upozoriti da ono nema funkciju niti sadržaj izvješća o stanju u svim ili pojedinima djelatnostima na području Osječko-baranjske županije, pa stoga, niti odgovoriti tome usmjerenim zahtjevima pojedinih vijećnika. Tome su namijenjena posebna izvješća čiju pripremu i podnošenje Župan osigurava u rokovima utvrđenim godišnjim Planom rada Skupštine odnosno ovisno o potrebama koje se tijekom promatranog razdoblja ukažu. U konačnici, neovisno o ovoj obvezi podnošenja cjelovitog polugodišnjeg izvješća, o djelovanju izvršnog i upravnih tijela Skupština je tijekom izvještajnog razdoblja izvješćivana informacijama o stanju u određenom području djelovanja, neposrednom komunikacijom sa Županom u okviru "aktualnog sata" na sjednicama Skupštine te sustava informiranja Županije koji čine "Županijska kronika" i web stranice Županije.

Ovim su dokumentom kao zbirnim izvješćem obuhvaćeni relevantni podaci odnosno informacije pripremljene u nadležnim upravnim tijelima Osječko-baranjske županije, koji proizlaze iz djelokruga poslova izvršnog tijela Županije. U odnosu na njegov sadržaj i metodologiju oblikovanja nužno je imati u vidu činjenicu da određeno polugodišnje razdoblje nije moguće promatrati izvan konteksta tjeka vremena kojeg je dio, budući da prikaz aktivnosti u izvještajnom razdoblju bez uvodnih napomena koje prethode određenoj aktivnosti i naznaka onoga što slijedi, ne omogućava spoznaju o smislu i kvaliteti poduzetih radnji.

II. METODOLOGIJA RADA ŽUPANA

1. Priprema i donošenje odluka

Zadržavajući već ustaljenu metodologiju pripreme i odlučivanja kojom se osigurava stručna priprema materijala, prethodno razmatranje od strane brojnih stručnih radnih tijela, prethodno konzultiranje s predstavnicima stručnih i upravnih institucija izvan županijskog sustava te odlučivanje na sastancima, najčešće sa županovim zamjenicima i kolegijem pročelnika upravnih tijela uz nazočnost i obrazloženje predlagatelja akata, u formi koja jamči stručnu utemeljenost i zakonitost donesenih odluka te dokumentiranost cjelokupnog postupka, Župan je sazivao i održavao sastanke radi razmatranja materijala i pripremljenih prijedloga prema ukazanoj potrebi. Župan je počevši s 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine održao ukupno 54 sastanka s pročelnicima, predlagateljima i drugim izvjestiteljima, radi razmatranja pripremljenih nacрта odnosno prijedloga akata i različitih drugih materijala: informacija, izvješća i sl. Na tim je sastancima razmotrio ukupno 516 točaka dnevnog reda te donio 650 akata (448 rješenja, 188 zaključaka, 12 planova i 2 akta druge naravi). Iz predočenih statističkih podataka vidljivo je da je djelatnost Župana standardizirana i po svom obujmu i intenzitetu podudarna s prethodnim razdobljem (u odnosu na prethodno polugodište 15 sastanaka i 219 akata više).

Od 650 akata koje je Župan donio u drugom polugodištu 2011. godine 79 akata se odnosi na županove prijedloge Skupštini. Međutim, najveći dio su akti u njegovoj neposrednoj nadležnosti kojih je ukupno 571. Najveći je broj odobrenja financijskih sredstava, pomoći i drugih financijskih akata i to: najviše rješenja (zajedničkih i pojedinačnih) o odobrenju sredstava udrugama (84) i to: udrugama branitelja, veterana, logoraša i žrtava rata te obitelji nestalih branitelja, oboljelih, ratnih i civilnih invalida, umirovljenika, žena, volontera, inovatora; sportskim, poljoprivrednim, ekološkim, manjinskim i strukovnim udrugama i zavičajnim društvima; udrugama iz područja sporta, kulture; udrugama za promicanje zdravlja, za djecu i mlade i dr.; financijski akti koji se odnose na poljoprivredu i to za: kapitalna ulaganja i istraživačke projekte u poljoprivredi, za edukaciju poljoprivrednika, proizvodnju autohtonih proizvoda, te potpore malim poduzetnicima u poljoprivredi i dr.; odobrenja sredstava vjerskim zajednicama i institucijama; zatim slijede financijske potpore sudionicima manifestacija od značaja za poljoprivredu, poduzetništvo, turizam i kulturnu baštinu, nadalje odobrenja sredstava odnosno financijske pomoći jedinicama lokalne samouprave za: kapitalna ulaganja u vodoopskrbu i odvodnju odnosno komunalnu infrastrukturu, protupožarnu zaštitu, društvene domove, kuće oprostaja i dr. (pojedinačnih i zajedničkih rješenja), te financijske pomoći i subvencije lovačkim udrugama, odobrenja sredstava fizičkim osobama, DVD-ima, te financijske potpore i odobrenja sredstava za realizaciju razvojnih projekata trgovačkim društvima (i to: Regionalnoj razvojnoj agenciji Slavonije i Baranje d.o.o., Zračnoj luci Osijek, Gradskom prijevozu d.o.o. Osijek i dr.), sufinanciranje različitih drugih projekata i programa, financijske pomoći zdravstvenim ustanovama, ostalim ustanovama i institucijama (i to: Galeriji likovnih umjetnosti Osijek, Drugoj Srednjoj školi Beli Manastir i Turističkoj zajednici Osječko-baranjske županije), potom financijske pomoći oštećenima od elementarne nepogode, o raspodjeli sredstava za ostale javne potrebe u kulturi te o rasporedu sredstava za stipendiranje te za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, za opremanje igrališta te različiti drugi financijski akti.

Nadalje, na popisu akata iz nadležnosti župana prema brojnosti slijede akti doneseni u postupcima javne nabave, kojih je u drugom polugodištu 2011. doneseno 61, a to su: izmjene i dopune Plana nabave (9), rješenja o početku postupka javne nabave (25) i odabiru ponude (24), te o poništenju postupka javne nabave (3). U postupcima javne nabave velike vrijednosti doneseno je 31 rješenje (prijevoz učenika, opremanje osnovnih škola, ugradnja dizala u Srednjoj školi Valpovo i Školi za tekstil, dizajn i primijenjene umjetnosti Osijek, obnova zgrade Gimnazije Beli Manastir prema načelima održive gradnje, izgradnja dječjih i rukometnih igrališta, toplinske energije, nabava osobnih automobila putem operativnog leasinga, poštanskih usluga te 21 rješenje u postupcima javne nabave male vrijednosti. Veći broj akata odnosi se na javnu nabavu za potrebe škola i učeničkih domova čiji je osnivač Županija, a ostali akti odnose se na ostale županijske projekte i potrebe Županije.

Župan je u izvještajnom razdoblju donio 7 akata koji se odnose na osnivanje različitih tijela i imenovanje članova tih tijela (za provedbu projekata "Studentski krediti" i "Razvoj investicijskog okruženja", Organizacijski odbor manifestacije "Dani vina i turizma Osječko-baranjske županije", za subvencije u unaprjeđenju lovstva, za prodaju nekretnine u vlasništvu Županije, Savjet za nacionalne manjine) te imenovao interne auditore prema normi ISO 9001:2008, te 7 akata koji se odnose na stvarnopravna raspolaganja nekretninama u vlasništvu Županije, te ustanova čiji je osnivač Županija.

Nadalje, Župan je u drugom polugodištu 2011. godine donio 46 zaključaka o prihvaćanju sporazuma i ugovora, koji se odnose na: geodetsko katastarske usluge u svrhu izrade katastra nekretnina u Općini Donja Motičina, nabavu sustava strateškog upravljanja prostorno planskom dokumentacijom Osječko-baranjske županije, digitalnu obradu cjelokupnog planskog sadržaja Prostornog plana Osječko-baranjske županije i prostornih planova uređenja jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije kao E-planova te topološku obradu karata Prostornog plana Osječko-baranjske županije i karti namjene prostornih uređenja jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije, sufinanciranje izrade projektne dokumentacije sustava navodnjavanja Karašica, Poljoprivredni institut Osijek, Baranjsko Brdo i Mala šuma-Veliki vrt Ernestinovo, financiranje izgradnje putničkog pristaništa u Aljmašu, provedbu istraživačkih projekata u poljoprivredi (analiza stočne hrane, model razvoja integrirane proizvodnje, prioritetni programi razvitka i prerade poljoprivrednih proizvoda, procjena mogućeg rizika navodnjavanja različitih tipova tala, razmnožavanje presadnica povrća i cvijeća kulturom tkiva, unaprjeđenje postupka pripreme i konzerviranja voća i povrća za tržište, unaprjeđenje tehnologije i standardizacije kvalitete voćnih rakija, razvoj multisektorskog modela obiteljske poljoprivrede, projekt osnivanja centra izvrsnosti u proizvodnji hrane, kontrola plodnosti tla, osposobljavanje za zvanje "pčelar"), sufinanciranje programa manifestacija i drugih promotivnih aktivnosti u funkciji razvoja turizma, leasing automobila za službene potrebe, stručni nadzor nad izvođenjem radova na izgradnji sportskih terena, koncesije u zdravstvu, zakup prava lova, služnosti na melioracijskim kanalima, promidžbu projekata i djelovanja Županije putem radijskog i televizijskog emitiranja te korištenje poslovnog prostora, opskrbu električnom energijom, otplatu kredita i utvrđivanje kamatne stope i dr.

Slijedom donesenih zaključaka o prihvaćanju prijedloga sporazuma i ugovora, samo u bazi podataka "Sporazumi i ugovori" (u kojoj se ne evidentiraju svi potpisani ugovori) evidentirano je potpisivanje ukupno 14 sporazuma, 31 ugovor (od toga 2 ugovora o osnivanju prava služnosti zaključena su 23. siječnja 2012.) i 1 Pismo namjere za osnivanje Slavonske energetske agencije, u drugom polugodištu 2011. godine, i to s: jedinicama lokalne samouprave i županijama, HEP-Toplinarstvom Pogon Osijek, HEP Elektroslavonijom Osijek, HEP-Opškrbom d.o.o. Zagreb, Uredom državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Državnom geodetskom upravom, Hrvatskim vodama, Ministarstvom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Lučkom upravom Vukovar, Lovačkim društvom "Patka" Dalj, Janus d.o.o. Osijek, Ypsilonom d.o.o. Osijek, bankama, Poljoprivrednim fakultetom Osijek, udrugama uzgajivača goveda, Hrvatskim centrom za poljoprivredu, hranu i selo, Prehrambeno-tehnološkim fakultetom Osijek, Poljoprivrednim institutom Osijek, Građevinskim fakultetom u Zagrebu, Pučkim otvorenim učilištem Osijek, Županijskim savezom pčelara, Tera Tehnopolisom d.o.o. Osijek i trgovačkim društvima.

2. Djelovanje radnih tijela

Radi praćenja stanja, praćenja izvršavanja propisa i ostvarivanja utvrđene politike, proučavanja i razmatranja određenih pitanja, pripreme, razmatranja i podnošenja prijedloga akata i drugih prijedloga, usklađivanja djelovanja pojedinih tijela Osječko-baranjske županije te obavljanja drugih poslova iz djelokruga rada i nadležnosti župana, Župan je osnovao 15 stalnih radnih tijela. Ova tijela osnovao je kao dopunski mehanizam u zadovoljavanju dva temeljna zahtjeva koji se javljaju u procesu odlučivanja (shvaćenom u najširem smislu te riječi). To su osiguranje zastupljenosti svih interesa prisutnih u konkretnom slučaju i primjerene zastupljenosti struke i znanosti u sagledavanju, oblikovanju i usmjeravanju određenih procesa, odnosno pojedinih rješenja. U ova tijela je imenovao članove iz reda vrsnih poznavatelja problematike obuhvaćene djelokrugom pojedinog tijela - znanstvenika, stručnjaka, predstavnika određenih stručnih odnosno interesnih institucija i dužnosnika.

Radna tijela koja je osnovao Župan su u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine održala su ukupno 60 sjednica radi razmatranja akata i prijedloga iz nadležnosti župana, odnosno predlaganja akata i materijala za razmatranje od strane Županijske skupštine, i to: Komisija za financije 14 sjednica, Komisija za upravu i pravna pitanja 12 sjednica, Savjet za zdravstvo 8 sjednica, Savjet za poljoprivredu i gospodarski razvoj 6 sjednica, Savjet za prosvjetu i Savjet za prostorno uređenje i zaštitu okoliša svaki po 5 sjednica, Komisija za odnose s vjerskim zajednicama i Savjet za socijalnu skrb po 3 sjednice, Savjet za nacionalne manjine 2 sjednice, Savjet za europske integracije, međuregionalnu i međunarodnu suradnju i Savjet za razvoj kontinentalnog turizma po 1 sjednicu.

3. Djelovanje upravnih tijela

Djelatnost upravnih tijela je značajna osnovica uspješnog funkcioniranja predstavničkih i izvršnih tijela koja oblikuju sustav upravljanja. Ona je namijenjena pripremi stručnih podloga za utvrđivanje prijedloga i donošenje političkih odluka, ali i temeljna poluga izvršavanja utvrđene politike. Sukladno propisima, župan usmjerava djelovanje upravnih tijela u obavljanju poslova iz njihovog samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad.

Nastavljajući razvijati županijsku upravu prema načelima dobrog upravljanja (good governance), ulagani su napor u pospješivanje djelotvornosti, kvalitete, transparentnosti i odgovornosti. Institucijskom osposobljavanju služi i dogradnja metodologije rada upravnih tijela, osobito izražena u postupku pripreme dokumentacije potrebne za stjecanje licence međunarodnog ISO standarda (Sustava upravljanja kvalitetom). Moderna društva pretpostavljaju javnu upravu koja kao servis društva djeluje prema svojim unutarnjim kriterijima uspješnosti, koja je racionalna i profesionalna, stabilna i društveno odgovorna. Stoga je strategijsko usmjerenje europeizacija i modernizacija uprave. Aktivnostima svojih tijela Županija je dio europskih stremljenja Republike Hrvatske i u tome prednjači u uključivanju u europske standarde i mehanizme. Logičan slijed ovog usmjerenja jest prihvaćanje međunarodne norme ISO 9001: 2008 po kojoj mjeri kvalitetu svoga djelovanja. U postupku pripreme za certifikaciju izrađeno je 60 dokumentiranih postupaka koje opisuju način rada uprave, priručnik kvalitete, politika kvalitete i ciljevi kvalitete. Jednogodišnje aktivnosti pripreme konačno su dovršene, tako da je 2. travnja 2011. godine Osječko-baranjskoj županiji dodijeljen međunarodni certifikat kojim se potvrđuje da Županija zadovoljava zahtjeve norme ISO 9001:2008 u području regionalne samouprave. Uvođenjem norme ISO 9001:2008, Županija je uspostavila, dokumentirala, te kontinuirano unaprjeđuje sustav upravljanja kvalitetom. Postupkom certificiranja prema međunarodnoj normi ISO 9001: 2008 godine Osječko-baranjska županija je preuzela obvezu kontinuiranog preispitivanja postojećeg načina rada, analize i usporedbe s primjerima najbolje prakse u upravi, kao i kontinuirane težnje za razvojem i unapređenjem. Vrednovanje uspješnosti sustava provodi se kroz interne audite. Interni auditi se provode u planiranim vremenskim intervalima (godišnjim planom) radi utvrđivanja da li se sustav upravljanja kvalitetom na ispravan način primjenjuje i pravilno održava, te ostvaruje planirane ciljeve i zahtjeve međunarodne norme ISO 9001: 2008. Cilj provođenja internih audita je razvitak kulture vrednovanja sudjelovanja u ukupnoj uspješnosti sustava. Interni audit je mjera koja potiče preispitivanje postignutih rezultata te utvrđivanje razloga odstupanja od postavljenih ciljeva, a izvještaji nakon provedenih internih audita predstavljaju jedan od dokumenata koji služi za donošenje županove odluke o ocjeni sustava, te kao takvi za donošenje poslovnih odluka o potrebi unapređenja rada. U izvještajnom razdoblju je izvršen interni audit u svim upravnim tijelima Županije.

Osiguran je i daljnji razvoj tehnološke osnove djelovanja upravnih tijela zasnovane poglavito na informatičkoj i komunikacijskoj tehnologiji te izgradnja županijskog informacijskog i informatičkog sustava s ciljem ostvarivanja elektronske uprave u okviru koncepta e-governmenta utemeljen na posebnom programu razvoja informacijskog i informatičkog sustava Županije. U tom sklopu valja spomenuti uspješno funkcioniranje sustava za pristup informacijama o stanju zahtjeva za izdavanjem građevinskih dozvola i drugih akata, putem kojega građanin kao stranka može internetskim pristupom pratiti stanje rješavanja svoga zahtjeva. Pored toga, razrađena je informatička podrška aktivnostima vezanim uz funkcioniranje Županijske riznice te projekta razreza i naplate poreza za vozila. Određenja

usvojenog programa razvoja o oblikovanju prostornog informacijskog sustava GIS tehnologijom konačno se operacionaliziraju osiguravanjem tehničke i programske osnovice sustava, uz edukaciju njegovih nositelja i preuzimanje geodetskih karata kao baze sustava.

Upravna tijela svoje poslove obavljaju u sjedištu Županije, a Upravni odjel za prostorno uređenje i zaštitu okoliša i u Belom Manastiru, Donjem Miholjcu, Đakovu, Našicama i Valpovu.

Na dan 31. prosinca 2011. godine u upravnim tijelima Osječko-baranjske županije bilo je zaposleno 162 službenika i namještenika na neodređeno vrijeme i to 86 magistara struke ili stručnih specijalista (odnosno s visokom stručnom spremom), od kojih jedan doktor znanosti te 7 magistara znanosti odnosno sveučilišnih specijalista, 17 sveučilišnih ili stručnih prvostupnika struke (odnosno s višom stručnom spremom), 54 sa srednjom stručnom spremom i 5 s nižom stručnom spremom te 28 polaznika stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa. U službu je primljen jedan službenik, a služba je prestala za ukupno 10 službenika i namještenika (7 na neodređeno vrijeme i 3 na određeno vrijeme).

Način rada upravnih tijela i njegove rezultate Županijska skupština je mogla pratiti kroz niz materijala - informacija i izvješća, prijedloga planskih dokumenata i akta koji su za njene potrebe pripremila ova tijela s ciljem osiguranja kvalitetne osnovice pravodobnog i zakonitog djelovanja predstavničkog tijela i sustava županijske samouprave u cjelini.

Upravna tijela Županije pretežito obavljaju poslove u nepravnom postupku. No, djelatnost Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša najvećim dijelom je okrenuta građanima. Kako je prilikom ustrojavanja ovog Upravnog odjela (započeo s radom 1. siječnja 2008. godine kao novo upravno tijelo Županije) zatečeno izrazito loše stanje glede uredenosti i opremljenosti poslovnih prostora, Župan kontinuirano, u skladu s financijskim mogućnostima osigurava uvjete za što efikasnije izvršavanje poslova iz upravnog djelokruga ovog upravnog tijela. Rezultat je postupno povećanje djelotvornosti ovoga tijela, što je vidljivo iz sljedeće tablice:

**Rješavanje upravnih stvari I. stupnja
u razdoblju od 01.07.-31.12.2011.**

Upravno područje	Preneseno iz prethodnog razdoblja	Zaprimljeno	Ukupno u rješavanju	Riješeno	Neriješeno
Prostorno uređenje lokacijske dozvole (izmjene/dopune i produženja), rješenja o utvrđivanju građevne čestice	97	170	267	210	57
Graditeljstvo rješenja o uvjetima građenja, rješenja o izvedenom stanju i uporabne dozvole (rješenja o promjeni investitora i rješenja o produženju građ. dozvola), rješenja za građenje, rješenja o naknadi i rješenja o promjeni namjene	146	352	498	386	112

Zaštita okoliša dozvole za gospodarenje otpadom, rješenja o dopuštenju za radnje i zahvate u zaštićenim dijelovima prirode, rješenja kojim se određuje provedba postupka glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu i rješenja o potrebi provedbe procjene utjecaja zahvata na okoliš	8	25	33	21	12
SVEUKUPNO	251	547	798	617	181

Istodobno, Upravni odjel za upravne i pravne poslove rješava u **II. stupnju** po žalbama protiv pojedinačnih akata (rješenja o komunalnom doprinosu, komunalnoj naknadi, komunalnom redu, utvrđivanju spomeničke rente, radnom vremenu trgovina i ugostiteljskih objekata, pravima iz socijalne skrbi, porezu na kuće za odmor, porezu na tvrtku ili naziv i dr.), što ih donose upravna tijela općina i gradova s područja Županije temeljem zakona i općih akata svojih predstavničkih tijela. U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine, zaprimljeno je 36 predmeta drugostupanjskog upravnog postupka, riješeno je 39 (od čega 16 predmeta zaprimljenih do 30. lipnja 2011. godine), dok je u postupku rješavanja ostalo 9 predmeta. Osim navedenog, u istom razdoblju zaprimljeno je 13 neposrednih žalbi, koje su proslijeđene nadležnim upravnim tijelima jedinica lokalne samouprave, kako bi provele postupak u okviru svoje nadležnosti, i žalbu sa spisima dostavile ovom Upravnom odjelu na rješavanje. U tom sklopu valja ukazati da se radi o drugostupanjskom postupku koji zahtijeva dužu i kvalitetniju stručnu obradu zbog niza zakona i podzakonskih propisa koji su u primjeni, zbog toga što svaka jedinica lokalne samouprave donosi svoje opće akte, koje je potrebno proučiti, kao i zbog činjenice da veliki dio jedinica lokalne samouprave nema odgovarajuće stručne službe osposobljene za rješavanje u upravnom postupku, pa se, upravo iz tih razloga, pojavljuju pravni problemi koji nisu uobičajeni u upravnom postupku.

Ovdje valja napomenuti da je započeti proces institucionalnog osposobljavanja za preuzimanje poslova naplate poreza od registracije vozila, uspješno je nastavljen i u ovom razdoblju. Iz Porezne uprave su preuzeti potrebni podaci te je provjerama ustanovljena baza podataka, kojoj online pristupom mogu pristupiti svi poreski obveznici. Ovo je iskorišteno i za ažuriranje postojećih podataka. Upravni odjel za javne financije preuzeo je poslove razreza i naplate poreza, uključivo i dugovanja prethodnih godina.

4. Izvršavanje obveza prema Županijskoj skupštini

Odnose između župana i Županijske skupštine u bitnome obilježava pravo župana da predlaže akte odnosno njegova obveza da osigurava pripremu prijedloga kada je to od njega zatraženo te osigurava izvršavanje politike i drugih obveza koje utvrđuje Skupština svojim aktima.

Svoje ovlasti predlaganja općih i drugih akata Županijskoj skupštini, koje proizlaze iz zakonskih propisa, Statuta Županije i drugih općih akata Županije, Župan je realizirao donošenjem 79 akata kojima se predlaže donošenje 158 akata. Od ukupno 192 akta koja je Županijska skupština donijela u drugome polugodištu 2011. godine na prijedlog Župana, 34 akta predložena su krajem prvoga polugodišta 2011. godine.

Županijska skupština je u drugom polugodištu 2011. godine održala 4 sjednice (u srpnju, rujnu, studenome i prosincu), te na prijedlog Župana donijela odnosno razmotrila 24 izvješća od kojih je glavnina izvješća o radu i poslovanju pravnih osoba čiji je Županija su/osnivač (školskih i zdravstvenih ustanova idr.) odnosno su/vlasnik (trgovačkih društava), kao i institucija koje se financiraju iz Županijskog proračuna (npr. Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije i HAZU u Osijeku). Razmotreno je 26 različitih informacija od kojih se najveći broj odnosi na stanje i problematiku u

područjima iz nadležnosti Županije odnosno od značaja za Županiju kao cjelinu (žetvu, obrtništvo, komunalno gospodarstvo odnosno vodoopskrbu, kvalitetu voda, izvore onečišćenja, linijski prijevoz putnika, razminiranje, zaštitu od požara, socijalnu skrb, predškolski odgoj i naobrazbu). Donesena su odnosno razmotrena 33 programska odnosno planska dokumenta od kojih su uz uobičajene godišnje programske dokumente (koji se odnose na poticanje poduzetništva, rad Vatrogasne zajednice Osječko-baranjske županije, Županijskog savjeta mladih i HAZU, građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta, Rome) te najveći dio takovih akta koji se odnosi na izmjene programa javnih potreba i planova rashoda u školstvu doneseni su dokumenti strateškog značenja kao Strategija razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije i Plan zaštite i spašavanja te noveliran Plan razvitka vodoopskrbe. Na prijedlog Župana doneseno je 15 odluka od kojih se najveći broj odnosi na decentralizirane funkcije Županije u školstvu, zdravstvu i socijalnoj skrbi. U izvještajnom su razdoblju Županijskoj skupštini predložene te su donesene izmjene dva osnivačka akta (o osnivanju Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije i Miholjačkog poduzetničkog centra d.o.o. Donji Miholjac). Osim navedenog Župan je Skupštini predložio donošenje 88 zaključaka od kojih se najveći broj odnosi na davanje suglasnosti na izmjene statuta škola (80), 2 zdravstvene ustanove te Zavoda za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije, 3 se zaključka odnosi na očitovanja o pravu prvokupa nekretnina sa statusom kulturnog dobra, a od preostala 2 zaključka jedan se odnosi na povećanje kreditnog potencijala za kreditiranje poduzetništva, a drugi na provedbu Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama. Također je predloženo donošenje 4 rješenja (koja se odnose na proglašenje turističko-vinske ceste "Vinski put Batina", prijenos imovinskih prava školama, osnivanje Stručnog povjerenstva te imenovanje člana nadzornog odbora).

Od ukupno 192 akta skupštine donesena u izvještajnom razdoblju godišnjim je Planom rada Skupštine bilo predviđeno donošenje 156 akata, dok donošenje 36 akata nije bilo planirano. Sagledavajući izvršenje Plana rada Skupštine za 2011. godinu u cijelosti proizlazi zanemarivim (pogotovo s obzirom na objektivno opravdane razloge) podatak da 16 planiranih dokumenata nije realizirano u odnosu na podatak o donesenih spomenutih čak 36 neplaniranih akata. Naime, u prethodnoj godini nije doneseno odnosno razmatrano 8 programsko-planskih dokumenata (koji se odnose na zdravstvo i socijalnu skrb i financiranje decentraliziranih funkcija u školstvu, financiranje HNK u Osijeku, zaštitu prirode i gospodarenje otpadom te turizam), 3 informacije i 1 izvješće (o stanju u gospodarstvu, razvoju športa i biciklističkih staza te populacijsku politiku), te odluke o financiranju decentraliziranih funkcija u zdravstvu i troškova za grijanje na drva. U prilog opravdanosti razloga nedonošenja primjerice odluka i planskih akta koji se odnose na zdravstvo, socijalnu skrb i školstvo je činjenica da Vlada Republika Hrvatske nije donijela odluke na podlozi kojih je moguće rasporediti sredstva za iste namjene, od kojih odluka sve do druge polovine tekuće godine nije od utjecaja nedonošenje odluke koja se odnosi na financiranje pomoći za podmirenje troškova za grijanje na drva, budući da se ove pomoći obračunavaju tek u rujnu tekuće godine. Nadalje za donošenje planova zdravstvene zaštite i promicanja zdravlja na razini nadležnog Ministarstva još uvijek nije definiran sadržaj tih dokumenata. Za neke dokumente koji se pripremaju u suradnji s drugim institucijama dogovoreno je, radi vremenskog obuhvata podataka iznesenih u tim dokumentima da je primjerenije njihovo razmatranje početkom tekuće godine (npr. o stanju u gospodarstvu), a isto tako da priprema nekih akata nije u nadležnosti županijskih tijela već drugih subjekata npr. Hrvatskih voda.

Rezimirajući rečeno proizlazi, kako odnos izvršnog i predstavničkog tijela kontinuirano odražava očekivanu sasvim odgovarajuću razinu i ostvarenje planiranih zadaća u okviru njihova propisanoga djelokruga.

U provođenju utvrđene politike Skupštine Župan je donio niz akata, čiji se sadržaj prikazuje u okviru poglavlja o provođenju politike po djelatnostima.

5. Odnosi s drugim jedinicama i tijelima

Odnose s tijelima jedinica lokalne samouprave, državnim tijelima i predstavnicima domaćih i međunarodnih organizacija karakterizira ovlast župana na predstavljanje i zastupanje Županije, s jedne, te potreba provedbe utvrđene politike Županije, s druge strane. I jedna i druga komponenta zahtijevale su dobru organizaciju i ulaganje napora u aktivnosti od neposrednog utjecaja na promicanje ugleda Župana i Županije. Od 1. srpnja 2011. do 31. prosinca 2011. Župan je održao niz sastanaka, susreta, posjetio mnoge institucije te nazočio brojnim manifestacijama koje su se održavale u Osječko-baranjskoj županiji i izvan nje. U izvještajnom razdoblju održano je 190 protokolarnih aktivnosti. Župan je sa suradnicima obilazio područja općina i gradove, obilazio gradilišta, posjećivao gospodarske subjekte, poduzetnike, manifestacije od turističkih, preko tradicijskih, gastronomskih do kulturoloških. U posjet su dolazili veleposlanici, gospodarstvenici, predstavnici poljoprivrednih udruga i mnogi drugi.

U sklopu nastojanja za što potpunijim ostvarivanjem proklamirane politike ravnomjernog razvoja cijele Županije, Župan je uspostavio i održavao intenzivne **kontakte s jedinicama lokalne samouprave**. U razdoblju od 6 mjeseci Župan je obišao područja svih općina i gradova Osječko-baranjske županije, tijekom radnih posjeta i susreta s čelništvom ovih jedinica, obilazeći i otvarajući škole i školske športske dvorane, ambulante, izgradnju ili rekonstrukciju cesta, izgradnju objekata od javnog značaja, te u prigodama poput svečanosti kojima se obilježava dan općine ili grada, kao i značajnih kulturnih i drugih manifestacija.

Bio je nazočan brojnim **manifestacijama i događanjima** poput Đakovačkih vezova, sajmu Eko etno Hrvatska održanom u Zagrebu, sajmovima održanim u Osijeku, otvorio je gastronomsko-folklornu manifestaciju Jesen u Baranji, 3. Dane vina i turizma koji su se 2011. održali na prostoru pivske jezgre Osijeka-Tvrde s značajno obogaćenim i proširenim programom što je uključivalo Izložbu međunarodno nagrađivanih vina s područja Osječko-baranjske županije koja je održana u Arheološkom muzeju, kao i cjelodnevnu manifestaciju na Trgu Sv. Trojstva u Tvrđi i okolnim ulicama gdje su predstavljene sve vinske ceste s područja Županije uz posjećenost više tisuća građana Osijeka i cijele Županije. Nazočio je Festivalu Slama u Baranji, Festivalu Dani slavonske šume u Našicama, Pračkijadi u Radikovcima, obilježavanju Dana Slovaka u Josipovcu Punitovačkom, Piškorevačkim sokacima, obljetnicama te mnogim drugim tradicijskim, turističkim i kulturnim manifestacijama.

Tijekom jeseni 2011. svim Lovnim uredima na području Osječko-baranjske županije uručene su svečane lovačke zastave za lovna društva koja pokrivaju. Završna manifestacija - obilježavanje Dana sv. Huberta, zaštitnika lovaca i lovstva održana je u Đakovu, uz blagoslov lovačkih zastava u đakovačkoj prvostolnici.

Cijela 2011. godina u znaku je velikih obljetnica vezanih uz Domovinski rat i obranu Republike Hrvatske. Tako su u razmatranom razdoblju obilježene dvadesete obljetnice osnivanja najznačajnijih postrojbi na području naše Županije kojima je nazočio i Župan.

Tradicionalno se Dan sjećanja na žrtvu Vukovara obilježava paljenjem više od šest tisuća svijeća uzduž Vukovarske ulice u Osijeku i polaganjem vijenaca pred spomenikom Hrvatskom domobranu. Izaslanstvo Županije na čelu sa Županom nazočilo je i centralnom obilježavanju u Vukovaru sudjelovanjem u koloni sjećanja i polaganjem vijenaca na Memorijalnom groblju u Vukovaru.

Odnosima s državnim vlastima Županija je u ovom razdoblju poklanjala iznimnu pozornost. Vrlo intenzivna je bila i komunikacija s državnim tijelima, ministarstvima, agencijama, vladinim uredima, javnim poduzećima u ukazivanju na različite probleme u Osječko-baranjskoj županiji i njihovom rješavanju. Komunikacija je ostvarena s mnogim ministarstvima i državnim institucijama u projektima od zajedničkog interesa, posebice Hrvatskim centrom za razminiranje, Državnom geodetskom upravom, kao i drugim institucijama.

Svjestan značenja **međunarodnih odnosa** za položaj Hrvatske, ali i regije i Županije u njezinom sklopu, Župan je punu pozornost poklanjao kontaktima s predstavnicima stranih zemalja i međunarodnih organizacija. Izaslanstvo Osječko-baranjske županije boravilo je u radnom posjetu Županiji Baranja u Pečuhu na njihov poziv gdje je održan sastanak na kojem su se razmatrala mnoga pitanja međusobne suradnje posebice u zajedničkom projektom nastupu prema europskim fondovima.

U Osijeku je održana uvodna konferencija projekta "De-mine" kojim je započeo projekt razminiranja dijela pograničnog pojasa između Republike Hrvatska i Mađarske, a na kojoj su nazočili šef Delegacije Europske komisije Paul Vandoren, ministri u Vladi Republike Hrvatske, čelnica Zaklade Hrvatska bez mina Đurđa Adlešič, predstavnici Hrvatskog centra za razminiranje, predstavnici mađarskih državnih i regionalnih vlasti, predstavnici brojnih tvrtki, jedinica lokalne samouprave i drugi sudionici.

U okviru aktivnosti vezanih uz razminiranje, u Vukovaru je potpisan Sporazum o razminiranju dijela područja Osječko-baranjske i Vukovarsko srijemske županije između Hrvatskog centra za razminiranje i Delegacije Europske komisije.

Početak listopada u Bruxellesu je održana manifestacija "Open Days 2011" na kojoj je sudjelovalo izaslanstvo Osječko-baranjske županije u suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom Slavonije i Baranje i našim Uredom u Bruxellesu i gdje se Osječko-baranjska županija predstavila ponudom autohtonih gastronomskih specijaliteta te raznolikom i kvalitetnom vinskom ponudom.

U ovom razdoblju Župan je nastavio politiku socijalnog dijaloga putem **Gospodarsko-socijalnog vijeća** Osječko-baranjske županije, kao tripartitnog tijela osnovanog radi uspostave i razvitka trostranog dijaloga, a s ciljem zaštite i promicanja gospodarskih i socijalnih prava, odnosno interesa radnika i poslodavaca, te vođenja usklađene gospodarske, socijalne, porezne i razvojne politike na području Županije i drugih pitanja od zajedničkog interesa socijalnih partnera. Od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine, Vijeće je održalo 3 sjednice. Uz aktivno sudjelovanje predstavnika Osječko-baranjske županije, Vijeće je raspravljalo o: stanju nezaposlenosti na području Osječko-baranjske županije i poduzetim mjerama na području zapošljavanja, položaju žena na tržištu rada i provođenju mjera za njihovo zapošljavanje na području Županije, provedbi Nacionalnog plana zapošljavanja 2011.-2012., stanju u gospodarstvu i mjerama poduzetim u cilju oživljavanja gospodarstva na području Županije, o organiziranosti i stanju komunalnog gospodarstva na području Osječko-baranjske, prijedlogu Proračuna za 2012. godinu i drugim temama iz svoje nadležnosti. Vijeće je zaključcima podržalo projekte Županije koji imaju za cilj oživljavanje gospodarstva i unaprjeđenje i razvoj poljoprivredne proizvodnje, obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, programe u području zapošljavanja, izvješće o radu Državnog inspektorata i Županijski proračun za 2012. godinu. Svi zaključci Vijeća dostavljeni su Uredu za socijalo partnerstvo, kojem je predloženo da sa zaključcima upozna nadležna ministarstva i Vladu.

Posebne oblike **partnerstva** predstavljaju partnerska vijeća okupljena oko izrade i provedbe stratejskih dokumenata: prvo oko Županijske razvojne strategije, a potom oko projekta Lokalno partnerstvo u zapošljavanju. Partnersko vijeće djeluje kao forum za dijalog i postizanje konsenzusa između različitih skupina dionika i ima savjetodavnu ulogu u izradi i provedbi planskih dokumenata politike regionalnog razvoja u području razvoja ljudskih potencijala usmjerenog zapošljavanju. Pored radnih rezultata, mjerenih postizanjem radnih zadaća koje su postavljene pred ova tijela, valja istaći i kulturu partnerstva koja se tim putem razvija i ustaljuje kao uobičajeni način ponašanja.

Županija je i u ovom razdoblju nastavila njegovati **partnerske odnose s udrugama**, sukladno zaključenoj povelji o suradnji. Župan je 10. lipnja 2011. godine donio Program financiranja programskih aktivnosti udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju u 2011. godini. Rukovođen činjenicom ekonomske krize i slabijeg priljeva sredstava u Proračun Županije te željom da omogući rad što većem broju udruga na području Županije, posebice u manjim seoskim sredinama gdje je to gotovo jedini oblik društvenog života, financirane su programske aktivnosti udruga koje djeluju na području Županije, a ostvaruju humanitarne programe od interesa za Županiju, odnosno druge programe kojima se značajno pridonosi njenom razvitku i općem napretku te promicanju njezinog položaja i ugleda.

I pored brojnih obveza, Župan vrlo često i velikom broju primao stranke, ljude koji su dolazili s različitim problemima, često i s onim koji nisu u nadležnosti Županije. Primio je predstavnike gotovo svih institucija koje djeluju na području Županije, a obišao je i mnoge gospodarske subjekte. Tijekom šestomjesečnog razdoblja Župan je primio i više stotina **građana** koji su mu se obraćali s mnogobrojnim i različitim zamolbama, što znači da je unatoč zgusnutom rasporedu svojih dnevnih obveza uvijek nalazio prostora i vremena za svakodnevne probleme sugrađana i stanovnika Osječko-baranjske županije.

U cilju osiguravanja **javnosti rada** župana te dostupnosti podataka o aktima koje donosi, Župan je održao niz javnih sastanaka, na kojima su razmatrani važniji materijali i prijedlozi akata, na način odgovarajući postupku koji je ranije provodilo Županijsko poglavarstvo. Time je nastavljena praksa službenog praćenja rada i odlučivanja izvršnog tijela Županije, što je medijski trenutno učinjeno dostupnim javnosti, a uz to redovito ažurirano na web stranicama Osječko-baranjske županije.

III. DJELOVANJE ŽUPANA PREMA DJELATNOSTIMA

Djelovanje županijskih tijela, pa tako i župana, ograničeno je djelokrugom rada i nadležnostima županije utvrđenih Ustavom i zakonima. Ustavom je utvrđena nadležnost jedinica područne (regionalne) samouprave tako da one obavljaju poslove od područnog (regionalnog) značenja, a osobito poslove koji se odnose na školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu te planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, što je ponovio i Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi 2001. godine. Resornim zakonima su, međutim, djelokrug rada i nadležnosti uređeni na način da su ovi poslovi, u pravilu, podijeljeni između države, županije i jedinica lokalne samouprave. U tim okvirima županija je značajno ograničena u postupanju. Ona, jednostavno, nema na raspolaganju ovlasti, mehanizme i sredstva kojima bi značajnije utjecala na stanje u pojedinom području.

Ove napomene ukazuju na okvir postupanja župana u odnosu na područja naznačena Ustavom. No, izvan tih okvira Župan se nije odricao prava inicijative i pokušaja da dogovaranjem i uvjeravanjem nadležnih tijela, političkim lobiranjem ili pritiskom upozori na stanje u određenim područjima odnosno predloži načine rješavanja određenih problema. Podrobniji podaci o ovom postupanju dani su u prikazu postupanja po područjima djelatnosti.

1. Aktivnosti definiranja razvojne politike Županije

Funkcioniranje i razvoj jedne društvene zajednice nije moguće ostvariti stihijskim djelovanjem spontano reagirajući na probleme koji se u tom razvoju pojavljuju. Upravo stanje u kojem se nalazi Republika Hrvatska, ali i druge države svijeta ukazuju na značenje suprotstavljanja tim problemima osmišljavanjem razvojne politike koja uključuje visoka stručna znanja o korištenju raspoloživih prirodnih, ljudskih i materijalnih resursa. Iz ovih razloga, uz poticaj metodologije odobravanja sredstava iz domaćih i međunarodnih fondova, pristupilo se sagledavanju razvojnih potencijala i pretakanju tih spoznaja u nacрте planskih dokumenata te oblikovanje projekata kojima se ta strategijska opredjeljenja realiziraju.

Temeljni prostorni okvir razvojne politike utvrđuju **prostorni planovi**. Sukladno članku 98. Zakona o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne novine" broj 76/07., 38/09., 55/11. i 90/11.), Župan, odnosno od njega ovlašteno upravno tijelo, nakon sagledavanja usklađenosti prostornih planova nižeg reda sa županijskim, davalo je suglasnosti jedinicama lokalne samouprave.

U izvještajnom razdoblju izdano je 7 suglasnosti na izmjene i dopune prostornih planova uređenja. U postupku izrade u ovome trenutku je još 17 izmjena i dopuna prostornih planova uređenja općina odnosno gradova u čijoj proceduri sudjeluje i resorni Upravni odjel i na koje će se, prije njihova donošenja, zatražiti navedene suglasnosti.

Jedinice lokalne samouprave donose i druge dokumente prostornog uređenja kao što su urbanistički planovi uređenja i detaljni planovi uređenja, koji se donose za uže prostorne cjeline, odnosno za naselja ili dijelove naselja. Kako spomenuti planovi užega područja moraju, sukladno Zakonu, biti usklađeni s planom šireg područja, jer ga u pravilu detaljnije razrađuju, resorni Upravni odjel prati i sudjeluje i u postupku njihove izrade. U izvještajnom razdoblju u postupku se nalazi još 14 navedenih prostornih planova.

Župan je u ime Osječko-baranjske županije, na temelju Odluke Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva od 24. lipnja 2011. godine o osiguranju sredstava Osječko-baranjskoj županiji u svrhu izrade Geoinformatičke obrade Prostornih planova uređenja Grada/Općine, zaključio s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva dana 15. srpnja 2011. godine Ugovor o osiguranju sredstava u svrhu Geoinformatičke obrade Prostornih planova uređenja Gradova/Općina. U svrhu ispunjavanja ovih ugovornih obveza, Osječko-baranjska županija provela je postupak nabave za Sustav strateškog upravljanja prostorno planskom dokumentacijom Osječko-baranjske županije - Aplikacija s osnovnim sadržajem, za digitalnu obradu cjelokupnog planskog sadržaja Prostornog plana Osječko-baranjske županije i prostornih planova uređenja jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije kao E-planova te za topološku obradu karata Prostornog plana Osječko-baranjske županije i karte namjene prostornih planova uređenja jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije. Na temelju provedene nabave odabrana je ponuda Zeljko d.o.o. te je Župan s istim zaključio ugovore dana 22. prosinca 2011. godine.

Strategija razvoja Županije iz 2005. godine i Regionalni operativni program iz 2006. godine, okviru su dosadašnjih aktivnosti oblikovanja razvojnih projekata. Budući da je važenje ROP-a ograničeno do 2010. godine, a u svjetlu dokumenata regionalnog razvoja Republike Hrvatske (Zakona o regionalnom razvoju koji je donesen krajem 2009. godine i Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske koja je donesena 4. lipnja 2010. godine), započete aktivnosti analize ostvarivanja i ažuriranja ROP-a prerasle su u pripreme za izradu **Županijske razvojne strategije** sukladno spomenutim dokumentima. Ona je pripremljena na temelju najbolje dostupne prakse, temeljena na iskustvu izrade ROP-a te naučenim lekcijama. Participativni pristup, konzultativni proces, programiranje i odlučivanje na bazi partnerstva, otvorenost i transparentnost su glavne karakteristike procesa pripreme Županijske razvojne strategije. Nakon dovršenog postupka pripreme i konzultacija, Županijsku razvojnu strategiju je donijela Županijska skupština na svojoj 15. sjednici 31. siječnja 2011. godine. Nastavno, Župan je operacionalizirao njezinu provedbu donošenjem Akcijskog plana provedbe Županijske razvojne strategije Osječko-baranjske županije 2011.-2013. te Komunikacijske strategije provedbe i praćenja Županijske razvojne strategije. Koordinaciju i praćenje provedbe Strategije, sukladno propisima, preuzela je Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o. O rezultatima provedbe Skupština će biti izvještana posebnim izvješćem.

Pad gospodarskih aktivnosti u Osječko-baranjskoj županiji u 2009. i 2010. godini značajno se odražava na tržište rada. Tijekom 2010. godine prosječna nezaposlenost se povećala za 14,6% a prosječna zaposlenost smanjila za 5,6%. Uz to, pogoršava se i struktura nezaposlenih. Udio dugotrajno nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih i dalje ostaje visok, posebno osjetljivih kategorija nezaposlenih, mladih i starijih nezaposlenih osoba te osoba s invaliditetom. To zahtijeva iznalaženje novih metoda povratka ovih osoba na tržište rada i to kroz aktivne i preventivne mjere zapošljavanja. Partnerski odnosi s lokalnom zajednicom, sindikatima, poslodavcima, nevladinim organizacijama, javnim i ostalim institucijama, ocjenjuje se, stvaraju uvjete za bolji gospodarski razvitak na lokalnoj razini. S tim ciljem pokrenut je projekt "**Lokalno partnerstvo za zapošljavanje**" kao jedan od ključnih pokretača lokalnog razvoja. U procesu pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, vrlo je značajan partnerski pristup fondovima EU. Budućnost korištenja sredstava europskih strukturnih fondova, osobito Europskog socijalnog fonda, pretpostavlja regionalni pristup u razvoju ljudskih potencijala te

strateško planiranje koje uključuje sve relevantne dionike na regionalnom tržištu rada, odgovarajući apsorpcijski kapacitet te učinkovitu provedbu prioriteta u skladu s Operativnim programom za razvoj ljudskih potencijala. Iz ovog razloga, županijska tijela su se uključila u pripremu Sporazuma kojim je utemeljeno Lokalno partnerstvo za zapošljavanje u Osječko-baranjskoj županiji kao oblik zajedničkog djelovanja potpisnika ovog Sporazuma u postizanju ciljeva utvrđenih ovim Sporazumom kao i u formiranje njegovih tijela.

U okvirima ovog projekta pripremljena je **Strategija razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2011-2013.** kao strateški dokument koji definira smjerove politike zapošljavanja, obrazovanja i socijalnog uključivanja na županijskoj razini. Usklađena je i sadržajno nadopunjuje Županijsku razvojnu strategiju, stavljajući poseban naglasak na ljudske resurse i probleme zapošljavanja. Nastala je primjenom suvremenih metoda strateškog planiranja prema pravilima Europske unije. Prateći smjernice razvoja Republike Hrvatske, te smjernice Europskog socijalnog fonda, Strategija razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2011-2013. predstavlja osnovu koja omogućava javnom, privatnom i neprofitnom sektoru korištenje fondova Europske unije. Dokument objedinjuje analizu ljudskih potencijala u Osječko-baranjskoj županiji, SWOT analizu (u kojoj su kao prioriteti definirani i razmatrani zapošljavanje, socijalna inkluzija, obrazovanje i razvoj civilnog društva), viziju, prioritete i mjere za njihovo ostvarenje, ali institucionalni i financijski okvir.

Na radnim sastancima planiranja, izrade i analiziranja Strategije razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2011-2013. sudjelovale su sve relevantne institucije čije aktivnosti direktno i indirektno utječu na tržište rada povezane u Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Osječko-baranjske županije, ali i predstavnici svih upravnih tijela Osječko-baranjske županije čiji je djelokrug rada povezan uz problematiku ovog strateškog dokumenta. Strategiju razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2011-2013. godine usvojilo je Partnersko vijeće Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Osječko-baranjske županije, a 22. studenog 2011. godine usvojena je i na 21. sjednici Županijske skupštine. Na radnim sastancima pripremaju se i Akcijski plan provedbe Strategije razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2011.-2013. i Komunikacijska strategija koje prate ovaj razvojni dokument. Akcijski plan i Komunikacijska strategija odnositi će se za isto razdoblje. Akcijski plan služi za operacionalizaciju i provedbu Strategije razvoja ljudskih potencijala, a omogućuje cjelovit pregled i strukturu svih aktivnosti potrebnih za provedbu Strategije razvoja ljudskih potencijala u određenom razdoblju. Svojom strukturom Akcijski plan ukazuje na ciljeve, prioritete, mjere i predviđene aktivnosti, razdoblje provedbe plana i pojedinih aktivnosti; mjerljive pokazatelje uspješnosti provedbe, te izvore financiranja aktivnosti. Komunikacijska strategija upoznaje korisnike sa svrhom i prioritetima Strategije i Akcijskog plana razvoja ljudskih potencijala 2011-2013. godine.

Energetika je područje od osobitog značenja za razvoj jedne sredine. Upravo stoga, bilo je nužno definirati i viziju njezinog razvoja kojim će biti osigurano zadovoljavanje potreba stanovništva i cjelokupnog razvoja. Na to upućuje i Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji. Iz ovih razloga, Županija je započela pripreme za donošenje planskih dokumenata kojima bi se oblikovala politika i u ovom području. Osječko-baranjska županija je, nakon provedenog postupka javne nabave za izradu **Programa i Plana energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji** energije Županije, s Elektrotehničkim fakultetom u Osijeku 7. listopada 2011. godine zaključila Ugovor o izradi nacрта ovih dokumenata. Program energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije županije je planski dokument koji se izrađuje za vrijeme od tri godine i kojim se utvrđuje politika za poboljšanje energetske učinkovitosti krajnje potrošnje energije na području županije. Program sadrži prikaz i ocjenu stanja te potrebe u neposrednoj potrošnji energije, ciljeve, uključujući okvirni cilj uštede energije na području županije, mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, izvore sredstava za financiranje ulaganja u primjenu mjera poboljšanja energetske učinkovitosti te druge potrebite podatke. Rad na ovim dokumentima dovršen je krajem 2011. godine. S obzirom da su Program i Plan dokumenti čija se provedba mora osigurati na kvalitetan način ukazala se potreba za provođenjem javne rasprave kako bi svi subjekti na koje će se dokumenti implicirati mogli svojim prijedlozima i primjedbama doprinijeti kvaliteti dokumenata.

Pri sagledavanju razvojnih mogućnosti i pripremi dokumenata kojima se to izražava, ipak valja imati na umu da, ne samo svakom razvoju, već i sigurnosti života stanovnika i normalnog funkcioniranja gospodarskih i drugih subjekata na području Županije proturječi **stanje miniranosti područja**. Ukupna minski sumnjiva površina sa 1. siječnja 2011. godine iznosila je 144,99 km² ili oko 3,49% teritorija Županije. Planom humanitarnog razminiranja za 2011. godinu kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske, predviđeno je poslovima razminiranja ukloniti minsku opasnost s površine od 5,1 km² na području Osječko-baranjske županije. Stoga je razminiranje, nesporno, prvi razvojni prioritet ove Županije. Županija na čijem području postoje minski sumnjiva područja i/ili građevine ovlaštena je od tijela državne vlasti te pravnih i fizičkih osoba na njenom području prikupljati podatke o minski sumnjivim područjima i/ili građevinama te na temelju prikupljenih podataka u suradnji s HCR-om, predložiti prioritete humanitarnog razminiranja. Osječko-baranjska županija prikuplja i obrađuje podatke primljene od jedinica lokalne samouprave, te dostavlja Hrvatskom centru za razminiranje tablični prikaz razvrstanih minski sumnjivih površina Županije prema kriterijima, kao i karte minsko sumnjivih područja na kojima su označena navedena područja. Tablični prikaz je osnova za daljnje godišnje i trogodišnje planiranje humanitarnog razminiranja, kao i za moguće izmjene (rebalans) važećeg godišnjeg plana Hrvatskog centra za razminiranje.

2. Priprema i provođenje razvojnih projekata s međunarodnom komponentom

Imajući u vidu značenje činjenice da je povlačenje sredstava iz domaćih razvojnih fondova i fondova Europske unije moguće po točno utvrđenoj metodologiji, Županija je ulagala značajne napore u vlastito **osposobljavanje** za izvršenje ovih poslova. Njih poglavito nose Agencija za razvoj, kao upravno tijelo Županije i Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje, kao zajedničko trgovačko društvo u suvlasništvu s Gradom Osijekom uz sudjelovanje i drugih županijskih upravnih tijela, osobito u području poljoprivrede i gospodarstva.

Aktivnosti Agencije za razvoj i Regionalne razvojne agencije Slavonije i Baranje kretale su se u tri osnovna pravca:

- sudjelovanje u provedbi programa, objavi natječaja i aktivnostima animiranja potencijalnih prijavitelja;
- direktno sudjelovanje Osječko-baranjske županije u prijavljivanju projekata na natječaje i
- pomoć subjektima s područja Osječko-baranjske županije u prijavi projekata na natječaje.

Osposobljenost nositelja pripreme i izvođenja prihvaćenih projekata ključni je preduvjet uspjeha ovoga posla. Stoga su zaposlenici Agencije za razvoj i RRA prolazili oblike edukacije na državnoj razini, da bi kao predavači širili to znanje na organiziranim radionicama za nositelje projekata. U tom sklopu, uz suradnju nadležnih upravnih tijela Županije na Ekonomskom fakultetu u Osijeku je nastavljen studij, a na Pučkom otvorenom učilištu pokrenut program za usavršavanje projekt menadžera. Istoj funkciji služi i EU Info pult dostupan građanima u prostorima Regionalne razvojne agencije.

U **programskoj liniji prekogranične suradnje** Osječko-baranjska županija aktivno je uključena u sve aktivnosti koje se odnose na prekograničnu suradnju s Republikom Mađarskom i Republikom Srbijom, prije svega, sudjelujući u radu zajedničkog nadzornog odbora čija je funkcija odobravanje projekata i odobravanje raspisa natječaja, a potom i u pripremi i podnošenju prijedloga projekata. Predloženi projekti iz programa prekogranične suradnje s Mađarskom koji su dobreni uspješno se provode.

Projekt "Dravis 2" se odnosi na sustav pripreme i provođenja zajedničkih aktivnosti zaštite i spašavanja u pograničnom području odnosno na sustav prekogranične pomoći u elementarnim nepogodama i katastrofama u pojasu rijeke Drave s obje strane granice s Republikom Mađarskom (vrijednost Projekta je 337.942,00 € od čega je 52.000,00 € dio koji se odnosi na Osječko-baranjsku županiju). Osječko-baranjska županija sudjelovala je u dvije vatrogasne vježbe. U Barcs-u u svojstvu promatrača, a u Harkany-u u vježbi su sudjelovali i vatrogasci s područja Županije. Projekt "Dravis 2"

je uspješno završen 31. srpnja 2011. godine. Kroz Projekt je u suradnji s Centrom 112 uspostavljen rani sustav uzbunjivanja za katastrofe s druge strane granice koje ugrožavaju ili mogu ugroziti i prekogranično područje. Također je i pribavljena oprema i programska podrška za uvođenje GIS sustava u zaštitu i spašavanje kao i oprema za vatrogasne službe.

Projekt "De-mine" se odnosi na razminiranje područja hrvatsko - mađarske granice na kojem se dio minskog polja nalazi unutar područja Republike Mađarske. Glavni partner na projektu je HCR Sisak putem ureda HCR Osijek (isti nema pravnu osobnost). Mađarski partner je pogranična policija Županije Baranja. Uz Osječko-baranjsku županiju i Odjel Granične policije PU osječko-baranjske je pridruženi partner na Projektu "De-mine". Ukupna vrijednost projekta je 3,5 milijuna € (1,8 milijuna je namijenjeno hrvatskoj strani, a 1,7 milijuna bit će iskorišteno za samo razminiranje). Projekt je započeo 1. rujna 2011. godine.

Projekt CoPo "Suradnja granične policije podunavskog područja u hrvatsko-mađarskom graničnom pojasu" ima za cilj jačanje suradnje odjela granične policije u svrhu olakšanja prometa Dunavom. Kroz projekt se planira uspostava zajedničke kontaktne točke u Mohacs-u, te zajednički trening program i organizirane zajedničke vježbe. Nositelj projekta je Granična policija Županije Baranja iz Mađarske, a glavni partner s hrvatske strane je Granična policija PU osječko-baranjske - Hrvatska. U Projektu kao partner sudjeluje i Nacionalno udruženje službe za uzbunjivanje i obavještanje Republike Mađarske (RSOE). Vrijednost Projekta je 231.860,00 € od čega se 97.100,00 € odnosi na Hrvatsku stranu iz čega će biti pribavljena i dva terenska vozila za nadgledanje granice za što je predviđeno 30.000,00 €. Projekt je započeo 1. rujna 2011.

Osječko-baranjska županija je također sudjelovala kao partner i u *projektu "EU minds"* koji se financira iz Programa IPA Info čiji je nositelj PRONI Centar za socijalnu edukaciju, Osijek. Ukupna vrijednost projekta je 74.867,70 €, od čega je 20.694,00 € je odobreno za područje Osječko-baranjske županije. Projekt se uspješno provodi. U okviru projekta je na području Županije provedena anketa u srednjim školama, koja ima za cilj ispitati stavove mladih o ulasku Republike Hrvatske u Europsku uniju, prije obveznog raspisivanja referendumu. Također je u sklopu projekta održano više projektom predviđenih debata u 8 srednjih škola Županije, čija tema se također odnosila na poznavanje i zainteresiranost učenika o Europskoj uniji, odnosno o pristupanju Republike Hrvatske europskim integracijama. Osim ovih aktivnosti održana su i tri promo-događanja u 3 grada Županije na kojima su predstavljani programi i mogućnosti sufinanciranja projekata za mlade iz Europskih fondova te su prezentirana iskustva na projektima koji su već odobreni institucijama ili udrugama s područja Županije. Finalna aktivnost u sklopu provođenja projekta bila je dvodnevna završna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem koja je održana 28. i 29. studenoga koja je uključila i studentsko putovanje u Mađarsku gdje su partnerima projekta, kao i svim ostalim sudionicima konferencije, predstavljena najbolja iskustva u provođenju projekata financiranih iz EU fondova.

Osječko-baranjska županija također sudjeluje, putem svog predstavnika u radnoj skupini, u okviru projekta Hrvatskog zavoda za zapošljavanje koji je sufinanciran sredstvima iz IPA-e IV Razvoj ljudskih potencijala, pod nazivom *"Posao i edukacija za osobe sa invaliditetom"*. U ovom projektu članovi radne skupine imaju zadatak osmisliti, razraditi i prijaviti u okviru ove IPA-e komponente kvalitetne projektne ideje koje bi se odnosile na educiranje i lakše zapošljavanje invalidnih osoba. Također će se u okviru projekta izraditi i promotivna brošura za poslodavce koja će sadržavati sve pogodnosti za poslodavca koji zaposli invalidnu osobu. Prema hodogramu projektnih aktivnosti, do sada je održano više radnih sastanaka ove radne skupine na kojima su se razrađivale projektne ideje i kreirala promotivna brošura.

Osječko-baranjska županija je partner Vukovarsko-srijemskoj županiji u *Projektu "Unaprjeđenje međunarodne biciklističke rute Dunav-Cycling Danube"* financiranog u sklopu Programa Europske unije IPA II komponenta za prekograničnu suradnju Republika Hrvatska-Srbija. Vrijednost projekta za Vukovarsko-srijemsku županiju je 179.666,13 €, a za Općinu Bačka Palanka 168.823,12 €.

U izvještajnom razdoblju nastavljena je provedba Projekta "Zaštita od širenja Klasične svinjske kuge (KSK) u prekograničnom području kroz poboljšanje higijenskih standarda i edukaciju farmera" u okviru - IPA Prekograničnog programa Hrvatska-Srbija 2007.-2013. godine, te je izgrađeno 14 dezinfekcijskih barijera na svinjogojskim farmama sa septičkim jamama za spremanje dezinfekcijskih otopina. Nastavljena je u sklopu Projekta i provedba edukacije proizvođača svinja, kao i lovačkih društava vezano uz svinjsku kugu. Vrijednost Projekta vidljiva je iz sljedeće tablice:

Vrijednost Projekta	Udjeli RH/RS		%	Nositelji Projekta	Država
447.329,94	225.142,99 RH	187.341,48	83,21	Osječko-baranjska županija	Republika Hrvatska
		37.801,51	16,79		
	222.186,95 RS	185.306,95	83,40	Naučni institut za veterinarstvo Novi Sad	Republika Srbija

U drugom pozivu programa IPA Prekograničnog programa Hrvatska-Srbija 2007.-2013. godine tj. 14. studenoga 2011. godine Osječko-baranjska županija je prijavila Projekt "Panonian bee" vezan uz tematiku proizvodnje meda i zdravlja pčela. Ukupna vrijednost projekta je 511.459,45 €, Osječko-baranjska županija je nositelj projekta, dok je partner iz Srbije Naučno-veterinarski institut Novi Sad. Ostali partneri su Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje i Klaster pčelara Roj sa hrvatske strane te Novosadski ekološki centar sa srpske strane.

U prosincu 2011. godine Središnja agencija za ugovaranje i financiranje obavijestila je da je Projekt "Wine tour", koji je prijavljen na natječaj IPA Regionalna konkurentnost (listopad 2010. godine), mjera 1.1. Poslovna infrastruktura, oznake EuropeAid/130393/M/ACT/HR. odobren. Osječko-baranjska županija je nositelj projekta čija je ukupna vrijednost 1.248.585,60 €, a dio koji je sufinanciran od strane EU iznosi 936.439,20 €. Projekt je trenutno u fazi čišćenja budžeta te se očekuje potpisivanje ugovora početkom veljače 2012. godine.

Podrobniji podaci o pripremi i izvođenju razvojnih projekata daju su u posebnoj Informaciji o sudjelovanju Osječko-baranjske županije u programima Europske unije.

3. Razvoj investicijskog okruženja

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva provelo je projekt "Razvoj investicijskog okruženja" koji je dio Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007.-2009. Prioriteta 2. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, mjere 2.1. Poboljšanje poslovne klime, a koji se financirao sredstvima predpristupnih fondova Europske Unije (IPA - komponenta IIIC). Navedeni projekt nastavak je projekta "Program certificiranja regija za ulaganja" (ICPR). Projekt je započeo 1. veljače 2010., a završio je 1. listopada 2011. godine.

Da bi bila certificirana, regija je udovoljila trima standardima, a to su:

- informacijski standard,
- imovinski standard,
- marketinški standard.

Informacijski standard je potvrdio da regija može udovoljiti informativnim potrebama tipičnog ulagača i da smo upoznati s načinom korištenja informacija u prodaji. Da bi ispunili zahtjeve standarda u izvještajnom razdoblju odrađene su sljedeće aktivnosti:

- ispunjen je detaljni upitnik za ocjenu potreba ulagača te utvrđeni izvori odgovarajućih informacija za buduća pitanja i aktivnosti te njihovo praćenje,
- izrađena je swot analiza,
- prikupljeno je i obrađeno 50 anketa koje predstavljaju osnovu za dobivanje kvalitetnih informacija o problemima s kojima se susreću značajne tvrtke u Županiji,
- stvorena je baza podataka lokalnih dobavljača koji će pružati usluge u skladu s potrebama ciljnih ulagača (baza dobavljača).

Iz ranije definiranih aktivnosti profilirale su se dvije sektorske studije: Turizam i Poljoprivredno prehrambena industrija. Navedene studije daju prikaz gospodarskih grana koje je Osječko-baranjska županija prepoznala kao generatore gospodarskog razvitka. Izrađeni materijali poslužili su kao osnova za izvršavanje zadataka Imovinskog i Marketinškog standarda.

Kroz **Imovinski standard** dokazano je da regija može ponuditi različite lokacije i objekte koji su usklađeni s međunarodnim standardima i koje ulagač može nadograđivati ili se u njima smjestiti uz odgovarajuću infrastrukturu i usluge. Pokazao je mogućnost pružanja potpune dokumentacije za:

- najmanje 50 ha zemljišta s komunalnom infrastrukturom u zonama, dostupnog u narednih 12 mjeseci
- najmanje 75 ha dodatnih lokacija koje razvija, dostupnih u narednih 60 mjeseci.

Nakon prikupljenih podataka od jedinica lokalne samouprave te odabira poduzetničkih zona u suradnji s konzultantima, slijedilo je prikupljanje podataka o općim planskim dokumentima, pa do podataka o komunalnoj infrastrukturi, te podataka o vlasništvu i svih ostalih podataka koji bi mogli biti važni potencijalnim investitorima.

Marketinški standard je dokazao da regija ima teritorijalnu marketinšku strategiju, strukturu za upravljanje, kao i promidžbene materijale i akcijski plan za profesionalno i atraktivno prezentiranje svog proizvoda jasno definiranim ciljnim ulagačima. Slijedom toga poduzete su radnje i aktivnosti u svezi pripreme marketinške strategije i akcijskog plana. Iste aktivnosti definirane su na radnim sastancima marketinškog tima, radnim sastancima s konzultantima te na radionicama. Nakon toga definirani su dokumenti marketinške strategije i akcijski plan. Aktivnosti koje su također odrađene u okviru marketinškog standarda su sljedeće:

- izrađena je web stranica s ciljem udovoljavanja informativnim potrebama potencijalnih ulagača na najmanje dva jezika i
- izrađeni su materijali/brošure na engleskom jeziku koji promoviraju prednosti i mogućnosti u regiji.

Službena evaluacija predstavljala je završnu aktivnost sva tri standarda. Ispunjenje svih ranije navedenih zahtjeva rezultiralo je certificiranjem Osječko-baranjske županije kao regije privlačne za ulaganje (Croatian Investor Friendly Region), te 26. rujna 2011. godine i službenim uručenjem Certifikata.

Temeljem zahtjeva Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva za proširenjem IPA projekta "Razvoj investicijskog okruženja" koji je odobren od strane Delegacije Europske unije u Republici Hrvatskoj dana 29. rujna 2011. godine potpisan je Addendum Ugovor o uslugama na navedeni projekt, čime je trajanje projekta produženo za još 12 mjeseci (do kraja rujna 2012. godine) uz osigurano dodatno financiranje u iznosu od 940.410 €. U okviru predmetnog proširenja provodit će se **Napredni Program certificiranja regija za ulaganje (ICPR)** nakon završenog osnovnog programa. Župan je 12. prosinca 2011. godine potpisao Aneks Sporazuma o suradnji za projekt "Razvoj investicijskog okruženja".

4. Poticanje poduzetništva

Porast zaposlenosti, podizanje životnog standarda i novi zamah nacionalnog gospodarstva, kao način prevladavanja stanja stagnacije i nazadovanja, mogući su jedino uz puni razvoj i aktiviranje poduzetništva. Svjetsko je iskustvo pokazalo da je malo i srednje poduzetništvo glavni pokretač gospodarskog razvitka i generator novih radnih mjesta. Mala i srednja poduzeća okvir su za realizaciju poduzetničke inicijative koja čini osnovu gospodarstva.

Skupština Osječko-baranjske županije je na svojoj 13. sjednici održanoj 21. prosinca 2010. godine donijela Program poticanja poduzetništva Osječko-baranjske županije za 2011. godinu, a 15. ožujka 2011. godine prihvatila Izvješće o provođenju Programa poticanja poduzetništva Osječko-baranjske županije za 2010. godinu. Program poticanja poduzetništva Osječko-baranjske županije za 2012. godinu donesen je 13. prosinca 2011. godine na 22. sjednici Županijske skupštine.

Program poticanja poduzetništva na svome području provodi Županija u suradnji s jedinicama lokalne samouprave, poduzetničkim centrima i inkubatorima te svim ostalim institucijama poduzetničke podrške. U tom sklopu nalaze se mjere koje se odnose na informiranje o programima poticanja poduzetništva, savjetovanje poduzetnika, permanentnu edukaciju, razvoj start up i mladih poduzeća, poticanje osnivanja poduzetničkih zona, poticanje zapošljavanja, sufinanciranje uvođenja sustava kvalitete, poticanje obrtništva, nastupe na sajmovima, suradnju na inovacijama i uvođenju novih proizvoda, poticanje zadrugarstva, nove investicije i poticanje izvoza i suradnju s institucijama poduzetničke podrške. No, nesporno je da je stvaranje materijalnih uvjeta presudna komponenta o kojoj ovisi mogućnost implementacije stečenih znanja i pokrenutih ideja. Iz ovih razloga Županija je nastavila ulagati napore i sredstva u jačanje razvojne infrastrukture te nastavila s ostvarivanjem projekta kreditiranja poduzetnika.

4.1. Poslovne i poduzetničke zone

Izgradnjom **poduzetničkih zona** na području Županije, Županija, općine i gradovi žele potaknuti razvoj gospodarstva na svom području, riješiti prostorne probleme poduzetnika i poticati buduće poduzetnike na ulaganje. Osnivanjem poduzetničkih zona i proširenjem aktivnosti u postojećim, na dugoročan se način pomaže poduzetnicima u rješavanju problema prostora, odnosno stvaranju uvjeta za nesmetani rad, korištenje zajedničke infrastrukture i povezivanje poduzetnika smještenih na istom prostoru. Skupština Osječko-baranjske županije je 10. srpnja 2008. godine donijela Plan razvoja poduzetničkih zona na području Osječko-baranjske županije za razdoblje od 2008. do 2012. godine. Tijekom 2011. godine Osječko-baranjska županija izdvojila je 750.000,00 kuna za sufinanciranje izgradnje poduzetničkih zona u jedinicama lokalne samouprave.

U okviru web portala www.obz-invest.hr ažuriraju se podaci o poduzetničkim zonama, te svi važniji podaci za Županiju, razvrstani u nekoliko ključnih kategorija. Ovi podaci služit će svim zainteresiranim potencijalnim investitorima kao vodič prilikom otvaranja mogućnosti ulaganja u različite sektore važne za gospodarski prosperitet Županije. Ovakvim pristupom nastoji se privući što je moguće više stranih ulaganja u Županiju, omogućiti otvorenost Županije prema međunarodnom tržištu, kao i osigurati što jednostavniji i brži pristup svim važnim podacima za strane ulagače.

4.2. Kreditiranje poduzetnika

Osječko-baranjska županija izdvaja značajna financijska sredstva iz svog proračuna za subvenciju kamata za poduzetničke kredite. Namjera je Županije ovakvim kreditnim linijama dati snažan poticaj gospodarstvu, pomažući na taj način napore malih i srednjih poduzeća da postignu konkurentnost na domaćem i stranim tržištima, ali i omogućiti kreditiranje poduzetnika početnika. Očekivani rezultati ovakvih investicija su osnivanje novih poslovnih subjekata, zapošljavanje, samozapošljavanje ili očuvanje postojećih radnih mjesta, uvođenje novih tehnologija u poslovanje, povećanje izvoza i svekoliki gospodarski i socijalni napredak.

Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na svojoj 3. sjednici održanoj 14. srpnja 2009. godine Zaključak o sudjelovanju Osječko-baranjske županije u projektima kreditiranja poduzetništva Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Ovo Ministarstvo pokrenulo je u 2009. godini projekt "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" za 2009. godinu, koji se provodio i tijekom 2010. godine. Županija sudjeluje u projektu kreditiranja uz subvenciju kamata s jednim postotnim poenom, a kreditni potencijal iznosi 50 milijuna kuna.

Sukladno navedenom potpisani su ugovori o provedbi Projekta "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" za 2009. godinu između Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, Osječko-baranjske županije i banaka: Erste & Steiermärkische Bank d.d., Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., OTP banke d.d., Privredne banke Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Slatinske banke d.d., Societe Generale Splitske banke d.d. i Zagrebačke banke d.d. Osječko-baranjska županija je sukladno potpisanim ugovorima, 6. ožujka 2010. godine raspisala javni natječaj za poduzetničke kredite po Projektu "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" i osnovala Povjerenstvo za provedbu projekta

"Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva". Gradovi Donji Miholjac, Našice, Osijek i Valpovo te općine Erdut, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi i Podgorač su donijele odluke o uključivanju u Projekt "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" za 2009. godinu, te je s njima Županija potpisala sporazume o subvencioniranju kamata na poduzetničke kredite u okviru ovog Projekta. S obzirom na stalan interes poduzetnika za povoljnim financijskim sredstvima, u rujnu 2011. godine povećan je kreditni potencijal za dodatnih 5 milijuna kuna. Do 31. prosinca 2011. godine Povjerenstvo za provedbu projekta "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" održalo je ukupno 9 sjednica na kojima je razmatrano 45 kreditnih zahtjeva, od kojih je 44 pozitivno ocijenjeno u ukupnom iznosu 72.608.017,21 kuna, od toga u izvještajnom razdoblju pozitivno je ocijenilo 4 zahtjeva s ukupnim traženim iznosom kredita od 4.250.000,00 kuna. Banke su do 31. prosinca 2011. godine odobrile 33 kredita u ukupnom iznosu 52.895.104,13 kuna, a odbijeno je 11 kreditnih zahtjeva.

S istim namjerama, Županija je sufinancirala troškove zajedničkih i individualnih nastupa na sajmovima, festivalima, smotrama, natjecanjima i drugim manifestacijama.

4.3. Informiranje, edukacija i savjetovanje poduzetnika

Nije suviše često ponavljati da je osposobljenost ljudskih resursa presudna komponenta razvoja jedne sredine. Upravo su, stoga, značajne aktivnosti usmjerene pružanju pomoći sadašnjim i potencijalnim poduzetnicima u njihovom osposobljavanju i pribavljanju informacija od značaja za njihovo poduzetničko djelovanje.

Imati pravu informaciju u pravo vrijeme na pravom mjestu od presudnog je značaja za sve sudionike tržišne utakmice. Samo onaj poduzetnik kojem su dostupne sve informacije, može napraviti najbolji odabir za sebe i svoju tvrtku, te na taj način utjecati na olakšavanje poslovanja i maksimiziranje dobiti. U oblikovanju ove vrste pomoći poduzetnicima u prostorima Agencije za razvoj ustanovljen je i djelovao **Info pult**. Pored toga, u okviru web stranica Županije aktivan je i takozvani "virtualni Info-pult". Razvijen je i projekt **SMS poduzetnik** kao oblik brzog obavještanja o kreditnim linijama, poticajima za poduzetnike, zakonodavnim i računovodstvenim promjenama kao i drugim podacima značajnim za razvoj poduzetništva.

Osječko-baranjska županija sufinancirala je provedbu **Programa usavršavanja menedžera - Puma** u 2004./2005., 2005./2006., 2006./2007., 2007./2008., 2008./2009. i 2009./2010. godini, a kroz programe edukacije prošlo je više od 800 polaznika, koji su izrazili zadovoljstvo kvalitetom i koncepcijom seminara, ističući kako su potrebe za dodatnim usavršavanjem vrlo često veće od financijskih mogućnosti. Osječko-baranjska županija i Hrvatska udruga poslodavaca potpisali su Ugovor o sufinanciranju "Programa usavršavanja menedžera - Puma" Hrvatske udruge poslodavaca na području Osječko-baranjske županije i za tekuće razdoblje, kojim Županija Program sufinancira s 25.000,00 kuna. HUP se obvezao u Županiji provesti edukativne seminare u sklopu Programa za poduzetnike s područja Županije i za mlade, nadarene studente završnih godina Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, osigurati predavače, prostor i tehničku potporu, te provesti seminare za najmanje 70 polaznika u roku od godinu dana od dana potpisivanja ovog Ugovora.

Poduzetnički centri i inkubatori aktivno su uključeni u svakodnevno pružanje **savjetodavnih usluga poduzetnicima**. Više stotina postojećih poduzetnika, kao i onih koji su zainteresirani za pokretanje vlastitog poduzetničkog pothvata, godišnje posjeti svaki od poduzetničkih centara i inkubatora. Savjetovanjem u centrima i inkubatorima želi se omogućiti poduzetnicima dobivanje potrebnih informacija što bliže mjestu njihova stanovanja i rada, kako bi se spriječio njihov gubitak vremena i novca u potrazi za pravom informacijom. S obzirom da su usluge savjetovanja poduzetnika besplatne, Županija je sufinancirala rad poduzetničkih centara i inkubatora iznosom od 60.000,00 kuna.

4.4. Poticanje zapošljavanja

Konkurentski položaj određene nacionalne ili lokalne ekonomije ovisi prvenstveno o kvaliteti raspoloživih ljudskih resursa. Korištenje tih resursa i ulaganje u njihovu kvalitetu glavni su čimbenici gospodarskog i socijalnog napretka. Ulaganjem u obrazovanje omogućava se stjecanje novih znanja i vještina, potrebnih za otvaranje novih radnih mjesta. S ciljem povećanja zaposlenosti, bolje motiviranosti u traženju posla i povećanjem razine stručnih i dodatnih znanja Županija je u izvještajnom razdoblju pokrenula sljedeće projekte poticanja zapošljavanja: ECDL edukaciju 30 dugotrajno nezaposlenih osoba, osposobljavanja pet dugotrajno nezaposlenih osoba za zavarivače, osposobljavanja deset dugotrajno nezaposlenih žena za njegovateljice, osposobljavanja pet dugotrajno nezaposlenih osoba za rukovatelje CNC strojevima te osposobljavanja sedam osoba iz marginaliziranih skupina na tržištu rada. Za provođenje ovih projekata izdvojeno je 249.637,72 kuna.

5. Poljoprivreda

5.1. Aktivnosti uređenja poljoprivrednog zemljišta

Osječko-baranjska županija raspolaže povoljnim zemljišnim resursima za uspješnu poljoprivrednu proizvodnju. U nastojanju otklanjanja prepreka Županija već godinama ulaže značajne napore u sređivanju imovinsko-pravnog stanja i uređenje zemljišnih parcela namijenjenih poljoprivredi. U tom kontekstu nastavljen je politika sufinanciranja geodetsko-katastarske izmjere poljoprivrednog zemljišta, provedba Nacionalnog programa navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama na području Županije, te provedbe drugih razvojnih projekata u poljoprivredi.

U cilju nastavka provedbe **geodetsko-katastarske izmjere** na području Osječko-baranjske županije i stvaranja potrebnih preduvjeta za sređivanje zemljišno knjižnog stanja i provedbe programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, Župan je u izvještajnom razdoblju potpisao Okvirni Sporazum za obavljanje geodetsko katastarskih usluga u svrhu izrade katastra nekretnina na području Općine Donja Motičina za katastarsku općinu Donja Motičina i Ugovor o javnim uslugama za obavljanje geodetsko-katastarskih usluga u svrhu izrade katastra nekretnina na području Općine Donja Motičina za katastarsku općinu Donja Motičina.

Radi osiguravanja uporabe službenih prostornih podloga u digitalnom obliku koje u okviru svoje nadležnosti izrađuje i održava Državna geodetska uprava, pod povoljnijim uvjetima (za potrebe prostornog planiranja i drugih aktivnosti), Županija je s 38 jedinica lokalne samouprave i tri trgovačka društva (Uprava za ceste Osječko-baranjske županije, Cesting d.o.o. i HEP-Plin d.o.o., Osijek) zaključila Sporazum o osiguravanju sredstava za sufinanciranje izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. - 2013. godine.

Potpisnicima Sporazuma osigurat će se u razdoblju od 2010. do 2013. godine besplatno korištenje prostornih podloga koje vodi i ažurira Državna geodetska uprava, a to su: Službeni listovi Detaljne topografske karte u mjerilu 1: 25000, Digitalna ortofoto karta DOF5, Hrvatska osnovna karta HOK5, Digitalni ortofoto plan DOF2 za područje izradenosti, Podaci o alfanumeričkom obliku (županija, grad/općina, mjesna samouprava, naselje, ulica i kućni brojevi), Podaci o grafičkom obliku (županija, grad/općina, mjesna samouprava, naselja, statistički krug, katastarska općina - Središnji registar prostornih jedinica), Digitalni katastarski planovi - rasteri i Digitalni katastarski planovi - vektori. Županija je zajedno s potpisnicima sporazuma o osiguranju sredstava u izvještajnom razdoblju uredno podmirila nastale obveze.

Provedba **Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama** (NAPNAV) na području Osječko-baranjske županije nastavljen je i u drugoj polovini 2011. godine. Treba napomenuti kako se ovaj projekt se već nekoliko godina uspješno provodi u suradnji s Hrvatskim vodama. U izvještajnom razdoblju nastavljen je izrada projektne

dokumentacije za Sustav navodnjavanja Karašica za koji je u prethodnom izvještajnom razdoblju sklopljen Ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije Program izrade projektne dokumentacije Sustava navodnjavanja Karašica i Okvirni sporazum o izradi projektne dokumentacije Sustava navodnjavanja Karašica. Temeljem Okvirnog sporazuma Župan je zaključio Ugovor o izradi projektne dokumentacije Sustava navodnjavanja Karašica s Hrvatskim vodama i Elektroprojektom d.d. Zagreb. Ugovorom se Elektroprojekt d.d. kao Izvršitelj obvezuje izraditi projektnu dokumentaciju za SN Karašica (podsustavi Miholjac-Viljevo, Kapelna i Kitišanci) – konceptijsko rješenje s predstudijom izvodljivosti te elaborat za ocjenu prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu. Vrijednost ugovorenih usluga iznosi 4.022.100,00 kuna s PDV-om, a plaćanje obavljenih usluga izvršit će se temeljem ispostavljenih računa za obavljene usluge. Rok izvršenja radova je 12 mjeseci od dana potpisivanja Ugovora.

Zaključkom Stručnog tima za izradu projekata navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama koji je održao svoju sjednicu u Osijeku u srpnju 2010. godine određeno je da će se za sve sustave navodnjavanja raditi revizije projekata. U cilju izrade aktivne revizije idejnog projekta Sustava navodnjavanja Karašica Župan je s Hrvatskim vodama zaključio Prvi dodatak Ugovora o sufinanciranju projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije - Program izrade projektne dokumentacije sustava navodnjavanja Karašica. Na osnovu ovog Dodatka Ugovoru Hrvatske vode kao komisionar odabrale su najpovoljnijeg ponuđača - Sveučilište u Zagrebu Građevinski fakultet koji se prema Ugovoru, a kao Izvršitelj, obvezuje izvršiti aktivnu reviziju idejnog projekta SN Karašica, a sve prema Prilogu 1. koji je sastavni dio Ugovora. Krajnji rok ispunjenja usluga je 24. lipnja 2012. godine, a smatraju se ispunjenima kada ih Izvršitelj u potpunosti obavi i Komisionar verificira. Vrijednost ugovorenih usluga iznosi 86.097,54 kune. Temeljem navedenog, Župan je s Hrvatskim vodama i Građevinskim fakultetom zaključio Ugovor o aktivnoj reviziji idejnog projekta Sustava navodnjavanja Karašica.

Ugovorom o sufinanciranju projektne dokumentacije na području Osječko-baranjske županije - Program navodnjavanja Osječko-baranjske županije koji je Župan 24. listopada 2011. godine sklopio s Hrvatskim vodama utvrđeni su iznosi sredstava za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije za pojedine sustave navodnjavanja, udjeli u sufinanciranju, kao i ostale odredbe. Sastavni dio Ugovora o sufinanciranju je i Prilog 1. - Predmet sufinanciranja, s podacima koji su predmet sufinanciranja prema navedenom prijedlogu Ugovora, kao i iznosima sufinanciranja u 2011. godini prema pojedinim projektima:

1. Sustav navodnjavanja PI Osijek - izrada Glavnog projekta,
2. Sustav navodnjavanja PI Osijek – posebna geodetska podloga
3. Sustav navodnjavanja Dalj – Idejno rješenje sustava (3.500 ha), novelacija idejnog projekta I. faze (906 ha) i Studija izvodljivosti
4. Sustav navodnjavanja Baranjsko brdo - izrada Idejnog rješenja s preinvesticijskom studijom,
5. Sustav navodnjavanja Mala šuma - Veliki vrt - izrada Glavnog projekta

Ukupna vrijednost Ugovora iznosi 799.260,00 kuna.

U skladu s NAPNAV-om projektna dokumentacija za pojedine sustave navodnjavanja sufinancira se s 50% od vrijednosti projekta iz Državnog proračuna, razdjela Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva putem Hrvatskih voda, dok drugih 50% potrebnih sredstava osiguravaju korisnici sustava navodnjavanja, te drugi zainteresirani subjekti.

Sukladno navedenom Župan je u izvještajnom razdoblju zaključio ugovore o osiguranju potrebnih financijskih sredstava. Tako je s Poljoprivrednim institutom Osijek sklopio Ugovor o osiguravanju sredstava za izradu posebne geodetske podloge za Sustav navodnjavanja Poljoprivredni institut kojim Županija i Poljoprivredni institut preuzimaju obvezu sudjelovanja u sufinanciranju u iznosu svaki s po 25% ukupnog iznosa izrade PGP-a, dok ostalih 50% osiguravaju Hrvatske vode. Ugovorom o osiguranju sredstava za izradu Idejnog rješenja s preinvesticijskom studijom za Sustav navodnjavanja Baranjsko brdo koji je Župan sklopio s Općinom Kneževi Vinogradi i Baranjskim voćnjacima d.o.o. ugovoreno je da potrebna financijska sredstva za izradu projektne dokumentacije

osiguravaju Županija i Općina Kneževi Vinogradi svaki s po 22% ukupnog iznosa, Baranjski voćnjaci sa 6% ukupnog iznosa, dok ostalih 50% osiguravaju Hrvatske vode. Ugovorom o osiguranju sredstava za izradu Glavnog projekta za Sustav navodnjavanja Mala šuma - Veliki vrt, koji je Župan zaključio s Općinom Ernestinovo, ugovoreno je da potrebna financijska sredstva u iznosu 50% ukupnog iznosa potrebnog za izradu projektne dokumentacije osigura Općina Ernestinovo.

5.2. Politika poticaja razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja

Sukladno Odluci o poticajima u razvoju poljoprivrede i ruralnom razvoju na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 4/11.) i objavljenim javnim pozivima za podnošenje zahtjeva: za **odjeljenu potporu za kapitalna ulaganja** u proizvodnju, skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda na području Županije, za odjeljenu potporu za kapitalna ulaganja u navodnjavanja kod podizanja novih voćnjaka na području Županije, te odjeljenu potporu za kapitalna ulaganja u unaprjeđenje i čuvanje kvalitete mlijeka na području Županije, u ovom izvještajnom razdoblju Župan je donio rješenja o odjeljenoj potpori za navedena kapitalna ulaganja, te je odobreno 57 potpora za kapitalna ulaganja u proizvodnju, skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda u ukupnom iznosu od 1.257.371,00 kuna, 9 potpora za kapitalna ulaganja u navodnjavanje kod podizanja novih voćnjaka u ukupnom iznosu 162.744,00 kuna, te 9 potpora za izvršena kapitalna ulaganja u unaprjeđenje i čuvanje kvalitete mlijeka u ukupnom iznosu od 107.422,32 kune, odnosno odobreno je ukupno 75 potpora za izvršena kapitalna ulaganja u ukupnom iznosu od 1.527.537,32 kune.

U izvještajnom razdoblju Župan je odobravao i pojedinačne potpore za mjere ruralnog razvoja, za posebne potpore poljoprivrede, kao i za potpore za uređenje ruralnog prostora sukladno Odluci o poticanju poljoprivrede i ruralnog razvoja na području Osječko-baranjske županije, a koje se dodjeljuju temeljem podnesenih zamolbi.

Znanstvenici Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku i Prehrambeno-tehnološkog fakulteta u Osijeku već dugi niz godina, svaki u svojoj domeni, s iznimnim uspjehom provode različite **istraživačke projekte** s jedinstvenim ciljem unaprjeđenja poljoprivredne proizvodnje, a koji su primjenjivi u praksi te je Župan potpisao sporazume o sufinanciranju sljedećih istraživačkih projekata:

Istraživački projekti u poljoprivredi s Poljoprivrednim fakultetom u Osijeku:

- Projekt "Model razvoja integrirane proizvodnje povrća u Osječko-baranjskoj županiji" (voditelj Projekta prof.dr.sc. Zdenko Lončarić),
- Projekt "Razmnožavanje presadnica povrća i cvijeća kulturom tkiva" (voditeljica Projekta prof.dr.sc. Nada Parađiković),
- Projekt "Procjena mogućeg rizika navodnjavanja različitih tipova tala" (voditeljica Projekta doc.dr.sc. Vesna Vukadinović),
- Projekt "Utvrđivanje i gospodarsko vrednovanje tipičnih proizvoda kroz razvoj multisektorskog modela obiteljske poljoprivrede u Osječko-baranjskoj županiji" (voditelj projekta prof.dr.sc. Krunoslav Zmaić).

Istraživački projekti u poljoprivredi s Prehrambeno - tehnološkim fakultetom u Osijeku:

- Projekt "Prioritetni programi razvitka prerade i skladištenja poljoprivrednih proizvoda u Republici Hrvatskoj" (voditelj Projekta prof.dr.sc. Andrija Pozderović),
- Projekt "Unaprjeđenje tehnologije i standardizacija kvalitete voćnih rakija" (voditelj Projekta prof.dr.sc. Drago Šubarić),
- Projekt "Unaprjeđenje postupka pripreme i konzerviranja voća i povrća za tržište" (voditeljica Projekta prof.dr.sc. Vlasta Piližota).

Radi praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta i utvrđivanja preporuka za gnojidbu, s ciljem optimalizacije gnojidbe i postizanja visokih i stabilnih prinosa, Župan je potpisao Sporazum o provedbi Projekta "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" na području Osječko-baranjske županije u 2011. godini između Županije, Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo i 39 jedinica lokalne samouprave (7 gradova i 32 općine). Ukupna

vrijednost Projekta je 999.002,92 kuna. Osječko-baranjska županija sufinancirala je Projekt "Kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima" s ukupno 399.601,17 kuna, jedinice lokalne samouprave s ukupno 399.601,17 kuna, a krajnji korisnici s ukupno 199.800,58 kuna. Ukupno je analizirano 2.974 uzoraka tla.

Također je potpisan Sporazum sa Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku o provedbi istraživačkog projekata "Centar izvrsnosti u proizvodnji hrane" u cilju povezivanja i suradnje glavnih istraživača u području proizvodnje i prerade hrane te razvoj i proizvodnja poljoprivredno-prehrambenih proizvoda visoke kakvoće sigurnih za zdravlje potrošača.

Župan je potpisao i Sporazum o provedbi istraživačkog projekta "Analiza stočne hrane na poljoprivrednim gospodarstvima na području Osječko-baranjske županije u 2011. godini" između Županije, Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, Hrvatske poljoprivredne agencije, Udruge proizvođača mlijeka Osječko-baranjske županije, Udruge uzgajivača Holstein goveda Osječko-baranjske županije i Udruge uzgajivača simentalskog goveda Osječko-baranjske županije. Projekt je provodio Poljoprivredni fakultet u Osijeku, a obuhvatio je kontrolu tri najznačajnija krmiva i proveo se na 150 najvećih poljoprivrednih gospodarstava u Osječko-baranjskoj županiji. Cilj je stvoriti pretpostavke da obiteljska gospodarstva i specijalizirane mliječne farme mogu realno planirati količinu hrane koju mogu proizvesti, imati uvid u njihov kemijski sastav i hranjivu vrijednost, izraditi optimalni rok, ali isto tako i brojno stanje stada koje će konzumirati tu hranu. Na taj način će se postići da obiteljska gospodarstva budu konkurentna i stabilna u proizvodnji mlijeka bez značajnijeg utjecaja od strane tržišta.

Sustavna **edukacija poljoprivrednika** je osnova razvoja poljoprivrede, stoga je Župan prihvatio sufinanciranje programa osposobljavanja za zvanje "pčelar". Cilj ovog programa je osposobljavanje i usavršavanje u zvanje "pčelar". Zvanje se može upisati u radnu knjižicu, a u školu se mogu upisati sve osobe koje su završile osnovnu školu, razne dobi, početnici i pčelari amateri. Nastava se sastoji od teoretskog dijela u trajanju od 80 sati i praktičnog dijela u trajanju od 80 sati. Pčelarska škola organizira se od 2005. godine i do sada je obuhvatila oko 300 polaznika. Kako bi se navedeni program realizirao Župan je 7. srpnja 2011. godine potpisao Sporazum s Pučkim otvorenim učilištem i Županijskim savezom pčelara Osječko-baranjske županije o međusobnoj suradnji na provođenju Programa osposobljavanja za zvanje "Pčelar" u 2011. godini.

Župan je tijekom godine održavao i radne sastanke s predstavnicima udruga poljoprivrednih proizvođača, tako je održan i radni sastanak s predstavnicima Đakovačkih vina i proizvođača grožđa koji su njihovi kooperanti u cilju rješavanja nastalih problema oko otkupa grožđa.

Potporu razvoju poljoprivrede Župan je pružao odobravanjem potpora za sufinanciranje nastupa na sajmovima poljoprivrednih proizvođača, sufinanciranje sajamskih manifestacija kao što je Osječki sajam, Obrtnički sajama, Dani meda u Valpovštini, Kulinijada u Jagodnjaku, održavanje stručnih skupova i savjetovanja u sektoru poljoprivrede.

Župan je vodio brigu i o zaštiti poljoprivrede od šteta nastalih uslijed **elementarnih nepogoda**. Sagledavajući trenutno stanje i opseg posljedica nastalih djelovanjem nepovoljnih vremenskih uvjeta - tuče koja je dana 30. lipnja 2011. godine zahvatila Općinu Šodolovci, a što je izazvalo štete kod fizičkih i pravnih osoba na poljoprivrednim kulturama. Župan je dana 6. srpnja 2011. godine proglasio stanje elementarne nepogode od tuče na području Općine Šodolovci. Zbog nastanka nepovoljnih vremenskih uvjeta suše na području Osječko-baranjske županije, a što je izazvalo štete kod fizičkih i pravnih osoba na poljoprivrednim kulturama zasijanim u proljetnoj sjetvi 2011. godine, Župan je dana 1. kolovoza 2011. godine proglasio stanje elementarne nepogode suše na području cijele Osječko-baranjske županije za sljedeće poljoprivredne kulture: kukuruz merkantilni, kukuruz sjemenski, kukuruz za silažu, soja, šećerna repa, suncokret, leguminozno travne smjese i povrće. Budući da su se nepovoljne vremenske prilike uzrokovane sušom nastavile, Župan je dana 8. rujna 2011. godine proglasio stanje elementarne nepogode na dugogodišnjim nasadima i ribnjacima na području Osječko-baranjske županije osim za Grad Beli Manastir, te općine Donja Motičina, Kneževi Vinogradi, Punitovci, Strizivojna, Šodolovci i Trnava.

6. Turizam i ruralni razvoj

Budući da kontinentalni turizam postaje sve značajniji dio turističke ponude Republike Hrvatske, Osječko-baranjska županija znatne napore ulaže u proširenje i predstavljanje turističke ponude. To se posebno odnosi na **razvijanje seoskog turizma** koji u sebi uključuje i projekt ustanovljenja i subvencioniranja vinskih cesta, manifestacije turističkog značenja i razvoj turističke ponude obiteljskih gospodarstava.

Projekt turističko-vinskih cesta usmjeren je unaprjeđenju vinogradarstva, ali i uz to vezanog turizma. Nastavljajući ga, u izvještajnom razdoblju je pripremljen te dovršen postupak proglašenja jedanaeste turističko-vinske ceste na području Županije "Vinski put Batina" na području Općine Draž. Polazeći od prethodno stečenih iskustava, istom cilju služio je i prijedlog za ustanovljenje oznaka za kvalitetu vina Osječko-baranjske županije. Radi odavanja priznanja za dosegnutu kvalitetu te poticanja unaprjeđenja proizvodnje i kvalitete vina na području Osječko-baranjske županije, Odlukom koju je prihvatila Skupština krajem 2010. godine ustanovljena je oznaka za kvalitetu vina Osječko-baranjske županije pod nazivom "Zlatni dukat" koja se dodjeljuje se proizvođačima vina za najbolje ocijenjeno vino u određenoj godini u određenoj kategoriji.

S tim je povezana manifestacija pod nazivom Dani vina i turizma koju organizira Osječko-baranjska županija u suradnji s Turističkom zajednicom Osječko-baranjske županije. Manifestacija se u 2011. održavala po treći puta od 27. rujna do 1. listopada na području Grada Osijeka, sa ciljem promoviranja vina i vinara te turističkih zajednica na području Osječko-baranjske županije. Obzirom na bogata vinogorja na području Županije te proglašenjem jedanaest turističko-vinskih cesta stvoreni su svi preduvjeti za razvitak vinskog turizma, te se navedena manifestacija prerastanjem u tradicionalnu svake naredne godine održava na području nekog od četiri vinogorja Osječko-baranjske županije. Svečana dodjela pehara, diploma i priznanja održana je 1. listopada 2011. te je Župan po prvi puta dodijelio oznaku za kvalitetu vina Osječko-baranjske županije pod nazivom "Zlatni dukat" proizvođačima vina za najbolje ocijenjeno vino i to za kategorije vina: najbolje ocijenjeno bijelo vino, najbolje ocijenjeno crno vino te najbolju ocijenjenu graševinu redovne berbe.

Eko-etno Hrvatska, 9. međunarodni sajam proizvoda i usluga ruralnih područja održavao se od 26. do 30. listopada 2011. u prostoru Green gold centra, novog poslovno-trgovačkog centra na zagrebačkom velesajamskom prostoru. Osječko-baranjska županija predstavila se uspješno te je osvojena brončana plaketa za sveukupni nastup na Eko-etno sajmu.

Osječko-baranjska županija sufinancirala je provedbu projekta postavljanja turističke smeđe signalizacije na području Općine Drenje u cilju unaprjeđenja turizma u ruralnom prostoru Osječko-baranjske županije.

Turistička zajednica Osječko-baranjske županije u suradnji s Osječko-baranjskom županijom podržava projekte koji imaju za cilj promoviranje turističkog potencijala naše Županije, a posebno ako imaju za cilj i očuvanje kulturne baštine i tradicije u ruralnim prostorima, tako je i Turistička zajednica Osječko-baranjske županije poduprla obnovu najstarijeg mlina u Hrvatskoj u Duboševici.

Potporu aktivnostima slične namjene (promoviranja tradicijske i kulturne baštine te potencijala od značaja za razvoj turizma) Župan je davao i sudjelujući u brojnim manifestacijama ovoga sadržaja organiziranim na lokalnim razinama na području Županije. U okviru ovih manifestacija održavaju se brojna događanja - smotre folklor, umjetničke kolonije, izložbe ručnih radova, revije narodnih nošnji, etnografski vašari te nastupi mnogobrojnih kulturno-umjetničkih društava uz bogatu i nezaobilaznu gastro ponudu.

Potrebno je naglasiti da će 2012. godine Osječko-baranjska županija biti domaćin III. kongresa ruralnog turizma.

Potporu promoviranju tradicijske i kulturne baštine te potencijala od značaja za razvoj turizma Župan je davao i sudjelujući u brojnim manifestacijama ovoga sadržaja organiziranim na lokalnim razinama na području Županije. Održano je niz manifestacija koje imaju za cilj promicanje tradicije i narodnih običaja, među kojima su Đakovački vezovi, Baranjski bećarac, "Ribarski dani" u Kopačevu, Olimpijada starih športova u Brođancima, Jesen u Baranji, Land Art Festival Slama, Dani otvorenih vrata u Bruxelesu u listopadu, Obrtnički sajam u Puli, Podgoračke ljetne večeri, Kiparska kolonija u Ernestinovu, Pudarina-Martinovo brdo, Pračkijada u Radikovcima, Zlatna berba u Rakitovici, Obrtnički sajam u Belom Manastiru, Sajam obrtništva u Bijelom Brdu, Jesenski sajam, Večeri uz tamburicu u Velimirovcu, Jabučni dani, Proslava Sv. Huberta u Đakovu, Pjesmom i plesom kroz Satnicu i druge manifestacije vezane uz tradiciju i kulturnu baštinu, kao i druge aktivnosti koje su vezane uz navedeno.

I **lovstvo** je dio turističke ponude Županije. Zajednička lovišta na području Osječko-baranjske županije u zakupu su lovačkih društava.

U cilju unaprjeđenja lovne kulture i lovstva na području Osječko-baranjske županije Župan je pokrenuo tijekom prethodnog izvještajnog razdoblja projekt izrade lovačkih zastava za lovačka društva koja su zakupci zajedničkih lovišta na području Osječko-baranjske županije i Lovački savez Osječko-baranjske županije. Lovačke zastave su podijeljene i svečano izložene na Nacionalnoj proslavi Svetog Huberta koja je održana u Đakovu 4. studenog 2011. godine.

Skupština Osječko-baranjske županije donijela je 8. srpnja 2011. godine Odluku o subvencijama za unaprjeđenje lovstva na području Osječko-baranjske županije. Ovom Odlukom uređuju se uvjeti, način i postupak dodjele nepovratnih sredstava iz Proračuna Osječko-baranjske županije (subvencija) u projekte koji imaju za cilj unaprjeđenje lovstva na području Županije.

Postupak dodjele subvencija provodi Povjerenstvo za subvencije u unaprjeđenju lovstva na području Županije, a koje je Župan rješenjem 1. kolovoza 2011. godine imenovao. Sukladno Odluci, Povjerenstvo je objavilo 3. kolovoza 2011. godine javne pozive za prikupljanje zahtjeva za dodjelu subvencije za unaprjeđenje lovstva na području Osječko-baranjske županije za opremanje hladnjača za prihvata mesa, kupovinu zemljišta za osnivanje remiza za divljač te za razvoj i unaprjeđenje lovnog turizma.

Ukupno je Župan odobrio 13 subvencija, od čega 7 za kupovinu zemljišta za osnivanje remiza za divljač, 5 zahtjeva za razvoj i unaprjeđenje lovnog turizma i jedan za opremanje hladnjača za prihvata mesa divljači.

7. Energetika i održivi razvoj

Prema određenjima državne Strategije, održivi razvitak je razvitak koji zadovoljava potrebe današnjice, a pritom ne ugrožava potrebe budućih generacija. Održivi razvitak ostvaruje ravnotežu između zahtjeva za unaprjeđivanjem kakvoće života (ekonomska sastavnica), za ostvarivanjem socijalne dobrobiti i mira za sve (socijalna sastavnica) te zahtjeva za očuvanjem sastavnica okoliša kao prirodnog dobra o kojima ovise i sadašnja i buduće generacije.

Postupajući sukladno ovim određenjima, Županija je nastavila pripremu dokumenata odnosno poduzimanje aktivnosti usmjerenih potpunijem iskorištenju čistih, prirodnih, osobito obnovljivih, izvora energije, njezinom štedljivom korištenju te aktivnostima zaštite okoliša i prirode od zagađenja čiji je uzročnik čovjek. U tom su sklopu pripremljeni i Program i Plan energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije Županije, kako je to naprijed već prikazano.

Na temelju potpisane Energetske povelje u okviru projekta Sustavno gospodarenje energijom u gradovima i županijama (SGE) u Republici Hrvatskoj, te Pisma namjere u 2008. godini nastavljeno je s daljnjim aktivnostima prema projektu osiguravanja **energetske učinkovitosti** u objektima u

vlasništvu Županije odnosno u objektima ustanova nad kojima Županija ima osnivačka prava. Zadužene osobe uspješno popisuju mjesečnu, ali i tjednu potrošnju, uz stalno savjetovanje i pomoć stručnih osoba iz Agencije za razvoj. Popisani su svi objekti, njihove površine, tipovi grijanja i te se vrijednosti unose u registar. Putem Informacijskog sustava za gospodarenje energijom (ISGE) kontinuirano on-line prati se potrošnja energije i ima uvid u potrošnju u svim objektima. Svaki korisnik ima svoju korisničku šifru za unos podataka.

Upravni odjeli Županije su, u suglasnosti sa Županom, predložili prioritete za prijavu na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Republike Hrvatske. Županija funkcionira po sistemu dobrog gospodarstvenika koja racionalno raspolaze svojim resursima, ali razmišlja o ravnomjernom razvoju cijele Županije te je s aspekta struke odabrala škole te zdravstvene i socijalne ustanove, gdje je najveći omjer uloženog i dobivenog. Osječko-baranjska županija prijavila je u rujnu 2010. godine na Natječaj za korištenje sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost radi financiranja programa i projekata u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, dva projekta što je i najviše bilo dozvoljeno ovim natječajem. Radi se o projektu "Uvođenje prirodnog plina kao energenta, termoregulacija sustava grijanja te zamjena dotrajale stolarije Doma za starije i nemoćne osobe Beli Manastir" ukupne vrijednosti od 1.417.191 kunu te projektu "Poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade Gimnazije Beli Manastir" ukupne vrijednosti od 1.350.687 kuna.

Jednako tako Osječko-baranjska županija pomogla je u pripremi i izradi potrebne dokumentacije za još 20 javnih objekata koji se nalaze na području posebne državne skrbi u Osječko-baranjskoj županiji. Glede zamjene odnosno rekonstrukcije novog sustava grijanja (lož ulje koje treba zamijeniti s prirodnim plinom) prijavljeno je 18 škola te 2 zdravstvene ustanove, dok je za promjenu građevinske stolarije prijavljeno 16 škola te 2 zdravstvene ustanove. Ukupna vrijednost prijavljenih projekata iznosi 19.612.376 kn. Prijavljeno je i 9 škola za energetske pregled (u iznosu od 76.001,70 kn).

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost je temeljem Odluke o odabiru korisnika sredstava radi financiranja programa i projekata u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije prihvatio dva projekta koja je Osječko-baranjska županija prijavila, te je za njih odobrio iznos do 1.992.872,76 kuna. Nadalje, prihvaćeno je još 29 projekata (od čega 8 energetske preglede) u iznosu od 8.474.950,56 kuna. Osječko-baranjskoj županiji je sveukupno odobreno 10.467.823,32 kuna.

Osječko-baranjska županija je u rujnu 2011. godine potpisala Ugovor sa Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti o korištenju sredstava Fonda za financiranje projekta održive gradnje "Obnova zgrade Gimnazije Beli Manastir po načelima održive gradnje".

Za projekte održive gradnje s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Ugovor su potpisali: Osnovna škola Čeminac, Osnovna škola Darda, Osnovna škola Bijelo Brdo i Dom zdravlja Osijek (Zdravstvena stanica Dalj i Ernestinovo). Za projekte energetske preglede, Ugovor su potpisale sljedeće osnovne škole: Jagodnjak, Antunovac, Bilje, Ernestinovo i "Dr. Franjo Tuđman" Beli Manastir.

U Info galeriji za energetske efikasnost (EE info galerija), koja je otvorena u prosincu 2010. godine, građani uz besplatne edukacijske brošure traže savjete o toplinskoj izolaciji, smještaju kuće, adaptaciji stare kuće, smjernicama za pravilno zagrijavanje prostora, primjeni solarnih kolektora, hlađenju prostora, energetske efikasnoj rasvjeti i uštedi pri svakodnevnom korištenju kućanskih uređaja, a sve u svrhu povećanja energetske efikasnosti.

Kako Osječko-baranjska županija podupire projekte elektroenergetske učinkovitosti, prepoznala je i podržala ideju tvrtke S.E.G. Inženjering d.o.o. o izgradnji solarne elektrane. Agencija za razvoj Osječko-baranjske županije savjetovala je i pratila provođenje ideje kroz njenu realizaciju. Sunčana elektrana snage 30 KW s probnim radom započela je 25. studenog 2011. godine.

Nadalje, S.E.G. Inženjering d.o.o., u suradnji sa Schrack technik, i uz podršku Osječko-baranjske županije i Općine Jagodnjak izradio je sustav koji se sastoji od Programabilnog Logičkog Kontrolera analizatora mreže, sklopne opreme i 3G rutera te je u Općini Jagodnjak otvorio Energetski ormar za kontrolu javne rasvjete.

Izražavajući trajni interes za nastavkom provođenja aktivnosti energetske učinkovitosti, Osječko-baranjska županija prihvatila je inicijativu za osnivanjem **Slavonske energetske agencije**, te je u tom smislu s ostalim slavonskim županijama i gradovima potpisala i Pismo namjere. Cilj je buduće regionalne energetske agencije pomoći slavonskim gradovima i županijama u ispunjavanju svih obveza koje propisuje Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji, a pomoći će i u prikupljanju sredstava iz fondova EU. Lokalne vlasti u Hrvatskoj suočene su sa strogim novim zahtjevima u dijelu energetske učinkovitosti, koje podrazumijevaju, između ostaloga, i obvezno certificiranje svih objekata u javnom vlasništvu. Župan je u studenome 2011. godine donio Zaključak povodom razmatranja Nacrta Sporazuma o osnivanju Javne ustanove Slavonska energetska agencija uz napomenu da je u tijeku postupak usuglašavanja s ostalim osnivačima. Potpisivanje navedenog Sporazuma planirano je za veljaču 2012. godine.

BiogasIN Projekt "Razvitak održivih tržišta bioplina u središnjoj i istočnoj Europi" (broj Ugovora IEE/09/848) podržava Europska komisija kroz program Intelligent Energy Europe kroz 75% sufinanciranja. Glavni cilj ovog projekta je razviti podloge za jedinice regionalne (područne) i lokalne samouprave za donošenje odluka o razvitku tržišta bioplina. Izrađeni materijal pridonijeti će izgradnji kapaciteta u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na način da im se istaknu koristi za njihova područja od tržišta bioplina. Izračunate koristi od bioplina za regionalnu ekonomiju će se staviti u nacionalni i regionalni kontekst kako bi se Županija mogla pozicionirati prema resornim ministarstvima te drugim izvorima financiranja. Provedbom Projekta povećat će svijest o društvenim koristima koje bioplin može postići. Ukazat će se kako postojeća procedura stjecanja statusa povlaštenog proizvođača može biti brža i jednostavnija te pokazati da je investicija u bioplinско postrojenje sigurna investicija u zrelu tehnologiju. Time će se otvoriti nove mogućnosti financiranja bioplinских postrojenja te poboljšati strategija korištenja bioplina u svim zemljama EU što će rezultirati povećanom investicijskom aktivnošću u bioplin.

Osječko-baranjska županija je u suradnji s Energetskim institutom Hrvoje Požar odnosno kroz navedeni projekt organizirala dvodnevnu radionicu 17. i 18. listopada 2011. godine u Osijeku. Kroz radionicu upoznala je prisutne sa potencijalnim investitorima i nositeljima projekata bioplina s postojećom procedurom stjecanja statusa povlaštenog proizvođača električne energije i mogućnostima financiranja projekata bioplina u Hrvatskoj.

Višenamjenski hidrotehnički sustav za uređenje voda i zemljišta (VS) Osijek definiran je Prostornim planom Osječko-baranjske županije i Strategijom prostornog razvitka Republike Hrvatske. U okviru ovog projekta trebalo je izgraditi branu, postrojenje za proizvodnju električne energije te brodsku prevodnicu. Na ovaj način, projekt bi imao dvojnu funkciju: funkciju u okviru sustava navodnjavanja te energetske funkciju.

U cilju nastavka aktivnosti na realizaciji ovog projekta potpisan je Sporazum o sufinanciranju izrade Stručne revizije Studije opravdanosti i izvodljivosti Višenamjenskog hidrotehničkog sustava za uređenje voda i zemljišta (VHS) Osijek i izrade Studije o utjecaju Višenamjenskog hidrotehničkog sustava za uređenje voda i zemljišta (VHS) Osijek na okoliš. Ukupna planirana vrijednost izrade Stručne revizije i izrade Studije o utjecaju na okoliš je 3.340.000,00 kuna (s PDV-om). Od ukupnog iznosa planirana vrijednost izrade Stručne revizije je 900.000,00 kuna, a izrade Studije o utjecaju na okoliš je 2.440.000,00 kuna.

Tim Sporazumom predviđeno je zatvaranje financijske konstrukcije projekta (Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva 10%, Hrvatska elektroprivreda d.d. Zagreb 37,5%, Hrvatske vode Zagreb 37,5% i Osječko-baranjska županija 15% od ukupne vrijednosti).

U prosincu 2011. godine proveden je postupak javne nabave za izradu Stručne revizije i odabrana je ponuda ponuditelja HidroKonzalt d.o.o., F. Alfirevića 2, Zagreb s ukupnom cijenom ponude od 891.750,00 kn (s PDV-om), a u tijeku je rok za dostavu ponuda u postupku javne nabave za izradu Studije o utjecaju na okoliš, a otvaranje ponuda 17. siječnja 2012. godine.

8. Zaštita prirode i okoliša

U području **zaštite prirode** stav Župana je da se prirodne vrijednosti moraju štiti na način da zaštita ne ugrožava stanovništvo na tom području. Ciljeve i mjere zaštite kao i obuhvat zaštićenih područja, nužno je usuglasiti s drugim aktivnostima i potrebama na određenom području na načelima održivog razvitka. Pri tome niti jedan element pa niti zaštita prirode ne može biti iznad svih ostalih nego samo jedan od ravnopravnih elemenata koji se međusobno usuglašavaju. Jedini interes koji mora biti iznad svih je interes čovjeka, stanovnika tog prostora kome se mora omogućiti dostojan život kojeg nema bez ekonomskog razvitka.

U izvještajnom razdoblju Župan je u listopadu 2011. godine predložio Županijskoj skupštini da razmotri i prihvati Informaciju o stanju i programima razvitka Parka prirode Kopački rit (Skupština je Informaciju prihvatila u studenom 2011. godine).

Aktivnosti Župana u području **zaštite okoliša** usmjerene su osiguravanju uvjeta za izvršavanje poslova u okviru propisanog djelokruga usmjeravanjem djelovanja nadležnih tijela i institucija u cilju cjelovitog očuvanja kakvoće okoliša, očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, racionalnog korištenja prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za okoliš, a s osnovnim ciljem osiguranja zdravog života za stanovnike Osječko-baranjske županije kao i temelja održivog razvitka.

U izvještajnom razdoblju Osječko-baranjska županija je, sukladno obvezama iz Zakona o otpadu te Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.- 2015. godine, nastavila aktivnosti na uspostavi **cjelovitog sustava gospodarenja otpadom** na području Osječko-baranjske županije u skladu sa Sporazumom o ulaganju Fonda u pripreme radove za izgradnju Centra za gospodarenje otpadom na području Osječko-baranjske županije, koji je Župan u ime Županije potpisao 3. svibnja 2011. godine. Sukladno navedenom Sporazumu Fond je obvezan provesti postupak javne nabave usluge izrade projektno-tehničke dokumentacije, koju će u skladu s Izmjjenama i dopunama Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. - 2015. godine ("Narodne novine" broj 31/11.) financirati u 100% iznosu.

12. srpnja 2011. godine Župan je donio Zaključak o davanju suglasnosti na dokumentaciju za nadmetanje za izgradnju Centra za gospodarenje otpadom u Osječko-baranjskoj županiji. Nakon provedenog postupka javne nabave, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost zaključio je 5. prosinca 2011. godine Ugovor o izradi projektno-tehničke dokumentacije za županijski Centar za gospodarenje otpadom "Orlovnjak", Općina Antunovac u Osječko-baranjskoj županiji sa Zajednicom ponuditelja: IPZ Uniprojekt Terra d.o.o., Brodarski Institut d.o.o. i Hidroing d.o.o. U svrhu omogućavanja provedbe navedenog Ugovora Županija je 23. prosinca 2011. godine provela postupak nabave za izradu posebne geodetske podloge za pristupnu cestu, izradu projektne dokumentacije za izgradnju pristupne ceste i za izgradnju priključnih infrastrukturnih vodova za Centar za gospodarenje otpadom. Na temelju provedene nabave odabrane su ponude GeoVizija d.o.o., Hidroing d.o.o. i Rencon d.o.o. Izrada projektne tehničke dokumentacije je u tijeku.

Paralelno s radnjama za realizaciju Centra za gospodarenje otpadom i pretovarnih stanica, provode se i aktivnosti na sanaciji i zatvaranju odlagališta komunalnog otpada, u čiju svrhu je 13. srpnja 2011. godine Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dostavio Županu na suglasnost prijedlog Plana sanacije odlagališta na području Osječko-baranjske županije. Prijedlog Fonda je razmotren u suradnji s jedinicama lokalne samouprave na čijem području se odlagališta nalaze i komunalnim poduzećima s područja Županije, nakon čega je Osječko-baranjska županija 15. rujna 2011. godine izvijestila Fond o nemogućnosti prihvaćanja predloženog Plana sanacije odlagališta, dala

novе prijedloge za rješavanje pitanja odlaganja otpada do izgradnje Centra za gospodarenje otpadom te zatražila očitovanje Fonda. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je 5. prosinca 2011. godine dostavio na suglasnost novi prijedlog Plana sanacije odlagališta na području Osječko-baranjske županije, čije razmatranje je u tijeku.

Radi ostvarivanja uvjeta za korištenje javnih sredstava u realizaciji projekata u gospodarenju otpadom, nastavljene su radnje za donošenje izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom u Osječko-baranjskoj županiji za razdoblje 2007.-2014. godine. U izvještajnom razdoblju Upravni odjel za prostorno uređenje graditeljstvo i zaštitu okoliša je, u skladu sa zaključkom koji je donio Župan 20. lipnja 2011. godine, proveo postupak ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš tih izmjena i dopuna. Po provedenom postupku Župan je 9. rujna 2011. godine donio zaključak da za izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom u Osječko-baranjskoj županiji nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja plana na okoliš. Postupak izrade izmjena i dopuna Plana je u tijeku.

9. Promet

Osijek kao važno prometno križanje u Hrvatskoj, ishodište je i cilj velikog broja cestovnih i željezničkih prometnih tokova, na koje treba odgovoriti redefiniranjem postojeće mreže prometnica i terminala kao i planiranjem hijerarhijski jasnog međusobnog usklađenja ponude cestovnog, željezničkog, riječnog i zračnog prometa, vodeći računa da se u Osijeku stječe i prepliće prometna potražnja roba i ljudi u rasponu od najširih daljinskih do prigradskih i gradskih putovanja.

Treba naglasiti, da položaj koji omogućava optimalan pristup na europske i svjetske prometne tokove mora biti prije svega kvalitetna osnova za razvoj cjelokupnog gospodarstva ovog prostora. Pri tome je za ovaj dio Hrvatske strateški najznačajniji prometni pravac Podunavlje-Jadran. Izgradnjom novih cestovnih pravaca (autocesta i brzih cesta) i modernizacijom postojećih željezničkih pravaca formirat će se moderni integralni sustav istočne Hrvatske. Na taj način stvorit će se infrastrukturna osnova za što kvalitetniju i bržu integraciju u prostor srednje Europe.

Sukladno navedenom, razvidna je potreba izrade prostorno-prometne **studije prometnog sustava šireg područja grada Osijeka**. Troškovi njezine izrade procjenjuju se na oko 4.000.000,00 kuna + PDV. U tu svrhu potpisan je Sporazum o sufinanciranju izrade Prostorno-prometne studije prometnog sustava grada Osijeka sa širim okruženjem. Ovim Sporazumom predviđeno je zatvaranje financijske konstrukcije tog projekta (Hrvatske ceste d.o.o. Zagreb 25%, HŽ - Hrvatske željeznice d.o.o. Zagreb 20%, Hrvatske autoceste d.o.o. Zagreb 20%, Uprava za ceste Osječko-baranjske županije 5%, Lučka uprava Osijek 5%, Grad Osijek 15% i Osječko-baranjska županija 10% od ukupne vrijednosti). Osječko-baranjska županija određena je za koordinatora svih aktivnosti vezanih za izradu predmetne studije kao i provođenje postupka javne nabave za nju. U studenom 2011. godine proveden je postupak javne nabave za izradu predmetne studije. Jedina pristigla ponuda ponuditelja Instituta IGH d.d., J. Rakuše 1, Zagreb prelazila je planiranu vrijednost nabave te je postupak poništen. Nakon Zakonom o javnoj nabavi utvrđenog roka mirovanja pokrenut je novi postupak javne nabave i otvaranje ponuda je 6. veljače 2012. godine.

Zbog iskorištenja gospodarskih potencijala Osječko-baranjske županije na lokacijama u Baranji, posebice oživljavanja turizma na području Parka prirode Kopački rit i Vinske ceste Zmajevac-Suza Osječko-baranjska županija je pokrenula **projekt izgradnje javnih luka u Aljmašu, Batini i Osijeku**, otvorenih za javni promet putnika. Do sada su izrađeni elaborati utvrđivanja lučkih područja i njihovih granica, kao i studije utjecaja na okoliš za Batinu i Aljmaš, a zaprimljene su i potvrde glavnih projekata, kao i potvrda o usklađenosti s odredbama zaštite okoliša NATURA 2000. Osječko-baranjska županija je u Proračunu za 2011. godinu osigurala sredstva u iznosu od 2.500.000,00 kuna i to za izgradnju turističke luke u Aljmašu u Općini Erdut. Lučka uprava Vukovar provela je postupak javne nabave, odabrana je ponuda ponuditelja Vodogradnja Osijek d.d., S. Petefija 206a, Osijek u iznosu od 1.988.714,90 kuna. Predviđen završetak radova je sredina lipnja 2012. godine.

Prijevoz putnika u cestovnom prometu na području Osječko-baranjske županije organiziran je u skladu sa Zakonom o prijevozu putnika u cestovnom prometu. **Županijski linijski prijevoz putnika** na području Županije obavljaju Panturist d.d. Osijek, Čazmatrans – Nova d.o.o. Čazma i Gradski prijevoz putnika d.o.o. Osijek, a na temelju dozvola koje su navedenim prijevoznicima izdane s rokom važenja od pet godina od datuma izdavanja. U izvještajnom razdoblju nije bilo izmjena vezanih uz važeće dozvole za županijski linijski prijevoz putnika.

10. Zadovoljavanje komunalnih potreba

Osječko-baranjska županija svake godine, vodeći brigu o potrebama jedinica lokalne samouprave i uravnoteženom razvoju cjelokupnog područja Županije, u svom Proračunu osigurava financijska sredstva za pomoć jedinicama lokalne samouprave u realiziranju projekta izgradnje ili obnove komunalne infrastrukture. Tijekom 2011. godine iz Proračuna Osječko-baranjske županije, odobrene su financijske potpore jedinicama lokalne samouprave za projekte:

Namjena	Osigurana sredstva u 2011. god. (u kn)	Isplaćena sredstva srpanj-prosinac 2011. god. (u kn)
Vodoopskrba i odvodnja	1.400.000,00	1.400.000,00
Sanitarno-tehnička infrastruktura	230.000,00	230.000,00
Izgradnja društvenih domova i adaptacija spomenika kulture	1.143.000,00	1.133.039,00

Na temelju zahtjeva jedinica lokalne samouprave, Osječko-baranjska županija je u 2011. godini provela postupke javne nabave za izgradnju 3 (tri) športska terena (rukometna igrališta) u općinama: Bizovac (naselje Habjanovci), Čeminac (naselje Grabovac) i Darda (naselje Mece). U naseljima Grabovac i Mece opremljena su rukometna igrališta.

Također na temelju zahtjeva jedinica lokalne samouprave, Osječko-baranjska županija je u 2011. godini provela postupke javne nabave za opremanje 8 (osam) dječjih igrališta u gradovima: Belišću (naselje Vinogradci) i Valpovu (naselje Marjančaci) te općinama: Petlovac (naselje Petlovac), Đurđenovac (naselje Bokšić Lug), Drenje (naselje Pridvorje), Donja Motičina (naselje Gornja Motičina), Erdut (naselje Dalj- Bogaljevci) i Šodolovci (naselje Koprivna).

Krajem 2011. godine Osječko-baranjska županija priključila se humanitarnoj akciji nabavom igrala za djecu sa posebnim potrebama Centra za odgoj i obrazovanje "Ivan Štark" iz Osijeka.

Nastavljajući politiku pružanja potpore u izgradnji i obnovi objekata sakralne kulture, Županija je u 2011. godini osigurala 564.500,00 kuna za izgradnju, rekonstrukciju ili opremanje **sakralnih objekata** s područja Osječko-baranjske županije.

11. Zdravstvo

Imajući u vidu značenje zdravstvene zaštite i problematiku pružanja zdravstvene zaštite stanovništvu te reforme vezane uz donošenje novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a posebice značaj sustava socijalne skrbi u uvjetima financijske krize, Župan se uključivao u sve aktivnosti u području zdravstva i socijalne skrbi u okvirima nadležnosti Županije ili za čije rješavanje Županija ima interes. U tom sklopu pratio je poslovanje zdravstvenih ustanova i ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Osječko-baranjska županija, analizirao financijsko stanje, predlagao i poduzimao mjere za poboljšanje stanja, za bolju dostupnost i kvalitetu usluge korisnicima. S tim u svezi, često je kontaktirao i s resornim Ministarstvom te poduzimao druge mjere radi ostvarivanja zacrtane politike.

11.1. Ulaganje u tekuće i investicijsko održavanje te kapitalne projekte zdravstvenih ustanova

Odlukom o kriterijima, mjerilima, načinu financiranja i rasporedu sredstava zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija u 2011. godini utvrđen je iznos za tekuće i investicijsko održavanje za zdravstvene ustanove čiji je osnivač Osječko-baranjska županija (domove zdravlja Osijek, Đakovo, Valpovo, Donji Miholjac, Našice i Beli Manastir, Opću županijsku bolnicu Našice, Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Hitnu medicinsku pomoć Osječko-baranjske županije i Polikliniku "SUVAG") od 9.514.218 kuna, a utrošeno je 9.514.076,90 kuna, od čega za dospjele, a nepodmirene obveze 7.015.640,90 kuna. Za kapitalna ulaganja predviđen je iznos od 12.006.236,00 kuna, a utrošeno je 11.935.027,42,00 kune. Ukupno je realizirano 99,58% decentraliziranih sredstava.

Temeljem Odluke osigurana su i realizirana sredstva za nastavak višegodišnjih projekata prema posebnom Programu i to:

Rbr.	Ustanova	Vrijednost investicije	Uloženo do 2011.	Uloženo VI-XII 2011.
1.	ZS Donji Grad (adaptacija, dogradnja i opremanje)	3.100.000,00	1.304.185,96 (+100.000 Grad Osijek)	720.191,67
2.	Ambulanta Vladislavci (izgradnja i opremanje)	2.400.000,00	1.571.417,78	572.800,94
3.	Dom zdravlja Donji Miholjac (izgradnja nove zgrade službe fizikalne medicine i spec.ambulanti)	5.700.000,00	4.413.434,45	1.349.159,20
4.	ZZJZ OBŽ (dodatna ulaganja na građ. objektu na lokaciji Drinska 8)	16.500.000,00	6.516.384,94	2.689.448,00
5.	Opća županijska bolnica Našice (izmjena krovišta i dogradnja prostora ginekologije i pedijatrije)	8.000.000,00	3.721.240,19	1.283.016,57

Završeni su radovi u ambulanti Vladislavci koja je u studenom 2011. godine i započela s radom, a i radovi u Donjem Miholjcu.

Napominje se da u prvom polugodištu nije bilo ulaganja zbog provedbe postupaka javne nabave nakon donošenja Odluke.

11.2. Koncesije na primarnoj razini zdravstvene zaštite

S danom 15. siječnja 2011. godine Župan je potpisao ugovore o koncesiji s 347 timova primarne zdravstvene zaštite, a rješenje Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi za obavljanje djelatnosti na osnovi koncesije dobilo je 346 timova (jedan zdravstveni radnik je nakon potpisivanja ugovora o koncesiji otišao u mirovinu) i to:

- 121 tim obiteljske (opće) medicine (ostalo je nepopunjeno 21 mjesto u Mreži)
- 89 timova dentalne medicine (ostalo je nepopunjeno 39 mjesta u Mreži)
- 13 timova zdravstvene zaštite žena (ostalo je nepopunjeno 7 mjesta u Mreži)
- 7 timova zdravstvene zaštite dojenčadi i predškolske djece (ostalo je nepopunjeno 9 mjesta u Mreži)
- 7 timova laboratorijske dijagnostike (popunjena su sva mjesta u Mreži)
- 109 timova zdravstvene njege u kući (ostala su nepopunjena 3 mjesta u Mreži).

Od 1. lipnja 2011. godine, temeljem Sporazuma o raskidu ugovora o koncesiji s koncesionarom koji je djelatnost obiteljske (opće) medicine obavljao na području Općine Drenje Dom zdravlja Đakovo preuzeo je tu ordinaciju i organizirao nastavak obavljanja djelatnosti. 17. listopada 2011. godine Dom zdravlja Đakovo preuzeo je obavljanje djelatnosti i ordinaciji dentalne medicine na području Grada Đakova u kojoj je djelatnost obavljao koncesionar, zbog smrti koncesionara. Dom zdravlja Osijek s danom 30. prosincem 2011. godine preuzeo je obavljanje djelatnosti u jednoj ordinaciji obiteljske (opće) medicine i u jednoj ordinaciji dentalne medicine na području Grada Osijeka zbog odlaska koncesionara u mirovinu.

Domovi zdravlja organizirali su i obavljanje djelatnosti i na nekim do tada nepopunjenim mjestima u Mreži javne zdravstvene službe. Ugovoreni su sljedeći novi timovi:

- u Đakovu u okviru Doma zdravlja Đakovo 1 tim pedijatrije i 1 tim stomatologije
- u Belišću u okviru Doma zdravlja Valpovo 1 tim pedijatrije
- u Bilju u okviru Doma zdravlja Beli Manastir još 1 tim obiteljske medicine.

Popunjavanjem Mreže zasigurno će se dobiti na kvaliteti i boljoj dostupnosti zdravstvene zaštite, naročito u pedijatrijskoj djelatnosti gdje je izrazit deficit specijalističkog kadra, a značajan je deficit i u stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti.

11.3. Pripreme za reformu hitne medicinske pomoći i preuzimanje sanitetskog prijevoza u domove zdravlja

Domovi zdravlja Osijek, Đakovo, Valpovo, Našice i Beli Manastir tijekom 2010. godine, u okviru usklađivanja sa Zakonom, registrirali su djelatnost sanitetskog prijevoza. Sanitetski prijevoz po novom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti nije djelatnost zavoda za hitnu medicinu čije je usklađivanje sa Zakonom u tijeku. Međutim, domovi zdravlja još uvijek nemaju rješenje Ministarstva da ispunjavaju uvjete za obavljanje sanitetskog prijevoza što se tiče prostora, opreme i djelatnika.

Tijekom 2011. godine Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje mijenjao je tri puta Pravilnik o standardima i normativima prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja u dijelu koji se odnosi na broj i sastav timova sanitetskog prijevoza. Prvi puta utvrđen je standard za Osječko-baranjsku županiju od 29 timova sanitetskog prijevoza u sastavu medicinska sestra/tehničar i vozač, potom 17 timova u sastavu medicinski tehničar + 2 vozača (2 sanitetska vozila), da bi se u studenom 2011. godine standard povećao na 22 tima u sastavu 1 medicinska sestra/tehničar + 2 vozača (2 sanitetska vozila).

Kada je u pitanju ustrojavanje Zavoda za hitnu medicinu, Skupština Županije u lipnju 2010. godine donijela je Odluku o promjeni naziva i djelatnosti Hitne medicinske pomoći Osječko-baranjske županije. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi potkraj veljače 2011. godine donijelo je Rješenje o ocjeni sukladnosti navedene Odluke sa Zakonom. S obzirom da je Ministarstvo uvjetovalo izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta što se tiče prostora, opreme i djelatnika za ustrojavanje Zavoda rješavanjem imovinsko-pravnih odnosa, paralelno se pristupilo njihovom rješavanju. Katastarske čestice, odnosno dijelovi katastarskih čestica na kojima je zgrada Hitne medicinske pomoći, odnosno koje su u funkciji Hitne medicinske pomoći u vlasništvu su Grada Osijeka i KBC Osijek. Po objavi, odnosno stupanju na snagu Odluke o promjeni naziva i djelatnosti Hitne medicinske pomoći Osječko-baranjske županije pristupilo se donošenju Odluke o izmjeni i dopuni Statuta na koju je Skupština Županije dala suglasnost u prosincu 2011. godine.

Budući da domovi zdravlja u tom trenutku još uvijek nisu preuzeli djelatnost sanitetskog prijevoza zbog pravnih poteškoća oko preuzimanje radnika iz Hitne medicinske pomoći u domove zdravlja, Hitna medicinska pomoć nije odmah niti pristupila registraciji promjene naziva i djelatnosti. U međuvremenu, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ugovorio je obavljanje sanitetskog prijevoza s privatnom ustanovom na dijelu Županije (Osijek i okolica) s 5 timova iako je s Hitnom medicinskom pomoći Osječko-baranjske županije ugovoreno obavljanje cjelokupne djelatnosti hitne medicine i sanitetskog prijevoza na cijelom području Županije s 22 tima do 31. prosinca 2012. godine.

Nakon što je novi ministar preuzeo funkciju u Ministarstvu zdravlja održan je sastanak s ravnateljima ustanova za hitnu medicinsku pomoć Grada Zagreba, Splitsko-dalmatinske županije i Osječko-baranjske županije. Ravnatelji su ukazali na problematiku oko preuzimanja djelatnika u domove zdravlja te na prednosti postojećeg sustava u organizacijskom i financijskom smislu, odnosno mogućnosti da ustanove za hitnu medicinsku pomoć obavljaju i sanitetski prijevoz. Vlada Republike Hrvatske 29. prosinca 2011. godine donijela je Uredbu o izmjeni i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Narodne novine" broj 154/11.) kojom je utvrđeno da su zavodi za hitnu medicinu jedinica područne (regionalne) samouprave obvezni započeti s radom najkasnije 30. lipnja 2012. godine te da zavodi, osim djelatnosti hitne medicine, sukladno odluci osnivača, mogu obavljati i djelatnost sanitetskog prijevoza.

U cijelom tom razdoblju Župan je nizom dopisa i resornom Ministarstvu i HZZO-u ukazivao na probleme vezane uz primjenu propisa u pravnom, ali u organizacijskom i financijskom smislu na temelju velikog broja rasprava vođenih na sjednicama Savjeta za zdravstvo pa i Savjeta za zdravlje u kojima je i sam povremeno sudjelovao te informacija iz drugih izvora. Uz to, aktivno se uključio u rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, odnosno upisa Hitne medicinske pomoći kao vlasnika na nekretnina koje praktički ima u posjedu.

11.4. Financijsko stanje i pomoć zdravstvenim ustanovama

Župan kontinuirano kroz mjesečna izvješća prati financijsko poslovanje zdravstvenih ustanova kojima je Županija osnivač.

S obzirom na poteškoće u poslovanju zdravstvenih ustanova, Župan je 6. listopada 2011. godine održao sastanak s ravnateljima domova zdravlja i Hitne medicinske pomoći na kojemu je razmatrana problematika preuzimanja sanitetskog prijevoza u domove zdravlja, problematika "neugovorenih medicinskih sestara" u Hitnoj medicinskoj pomoći te pitanje poslovanja i financijska situacija zdravstvenih ustanova. Nakon rasprave zatraženo je da se sastane Savjet za zdravstvo te ponovo razmotri ovu problematiku te da ponudi određena rješenja.

Savjet za zdravstvo na sjednici 12. listopada 2011. godine ponovo je razmatrao navedenu problematiku s posebnim osvrtom na problematiku poslovanja i financijsko stanje zdravstvenih ustanova s obzirom na očekivani negativni financijski rezultat određenih zdravstvenih ustanova na kraju 2011. godine. Tom prilikom ukazano je na niz problema od utjecaja na poslovanje zdravstvenih ustanova, a koje ustanove same ne mogu riješiti. Istovremeno su predložene i određene mjere u cilju poboljšanja stanja.

Slijedom analize stanja i predloženih mjera, Župan je temeljem prijedloga ravnatelja zdravstvenih ustanova dana 22. prosinca 2011. godine donio Rješenje o dodjeli financijske pomoći zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Osječko-baranjska županija kojim se nalaže ljekarnama uplatiti dio dobiti ostvarene u 2010. godini u Proračun Županije i to:

- Ljekarna Osijek u iznosu od 102.450,00 kuna
- Ljekarna Đakovo u iznosu od 76.200,00 kuna
- Ljekarna Beli Manastir u iznosu od 121.350,00 kuna.

Uplaćena dobit, uz sredstva ostvarena od koncesijske naknade i izvorna sredstva Proračuna Županije istim Rješenjem raspoređena su sljedećim zdravstvenim ustanovama za obavljanje i razvoj djelatnosti:

- Domu zdravlja Osijek u iznosu od 320.000,00 kuna
- Domu zdravlja Đakovo u iznosu od 110.000,00 kuna
- Domu zdravlja Valpovo u iznosu od 70.000,00 kuna
- Domu zdravlja Donji Miholjac u iznosu od 45.000,00 kuna
- Domu zdravlja Našice u iznosu od 35.000,00 kuna
- Domu zdravlja Beli Manastir u iznosu od 320.000,00 kuna
- Hitnoj medicinskoj pomoći Osječko-baranjske županije u iznosu od 500.000,00 kuna.

Po rješenjima Župana domovima zdravlja dodatno je mjesečno ili dvomjesečno isplaćivana financijska pomoć u visini razlike između umnoška broja timova koji su plaćali zakupninu kao zakupci i iznosa od 1.250,00 kuna (iznos koji su ranije dobivali na ime zakupnine za jedinicu zakupa) i visine zakupnine za koncesionare koji djelatnost obavljaju u prostorima domova zdravlja bez PDV-a kako ne bi došli i u veće financijske teškoće jer je ukupni iznos zakupnine bez PDV-a manji od iznosa koji su primali temeljem zakupa jedinica zakupa. Cilj je također bio da se sredstva koncesijske naknade za dodijeljen koncesije javne zdravstvene službe usmjere isključivo u razvoj i kvalitetu zdravstvenog sustava.

11.5. Ostale aktivnosti Župana vezane uz područje zdravstva

Župan je u okviru projekta Povjerenstva za zaštitu prava pacijenata na području Osječko-baranjske županije "Znanjem do zdravlja" 4. kolovoza 2011. godine postavio u Domu zdravlja Valpovo prvi od 14 sandučića u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač Županija i KBC Osijek za postavljanje pitanja i iznošenje primjedbi pacijenata u odnosu na zdravstvene usluge.

Tijekom godine provodio se i okončan je projekt "Testiranje na droge". Provodio ga je Zavod za javno zdravstvo - Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti. Projektom je obuhvaćeno 2 212 učenika osnovnih i srednjih škola, a provodio se temeljem Zaključka Župana povodom razmatranja Izvješća o provedbi Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga na području Osječko-baranjske županije u 2009. godini. Ukupna vrijednost Projekta je 69.755,14 kuna, od toga je iz Proračuna Županije sufinanciran s 50.000,00 kuna.

12. Socijalna skrb

12.1. Kapitalna ulaganja u domove za starije i nemoćne osobe

S obzirom da je Županija osnivač tri **doma za starije i nemoćne osobe** na svom području u Osijeku, Đakovu i Belom Manastiru, Župan je poduzimao niz aktivnosti u svrhu zadržavanja postojećeg ili poboljšanja standarda ovih ustanova. Temeljem Odluke o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe, za kapitalna ulaganja u domove za starije i nemoćne osobe čiji je osnivač Osječko-baranjska županija (Osijek, Đakovo i Beli Manastir) u 2011. godini planirano je 6.664.700,00 kuna, od toga za nastavak dogradnje jedinice za pojačanu njegu Doma za starije i nemoćne osobe Đakovo utrošeno je 5.245.682,92 kune čime je jedinica za pojačanu njegu dovršena i u narednoj godini predstoji joj nabavka opreme i puštanje u rad.

Ostala sredstva utrošena su za nabavku potrebne opreme domova (bolesničkih kreveta, ormara, različitih strojeva i aparata za potrebe kuhinje i sl.).

12.2. Socijalne potpore

Zbog izuzetno teške ekonomske i gospodarske situacije posljednjih godina znatno se povećao broj građana koji su podnijeli zahtjev za **jednokratnu novčanu pomoć** iz sredstava proračuna Županije. Od početka 2011. godine do 30. lipnja zahtjev za jednokratnu novčanu pomoć podnijelo je ukupno 997 obitelji/samacu s područja Županije, a od 1. srpnja do kraja 2011. godine još 664 obitelji/samca. Župan je svojim Rješenjem od 26. listopada 2011. godine odobrio pomoć 201 obitelji/samcu u ukupnom iznosu od 88.300,00 kuna, Rješenjem od 9. prosinca 2011. godine za 237 obitelji/samacu u ukupnom iznosu od 103.950,00 kuna te Rješenjem od 22. prosinca 2011. godine za 67 obitelji/samacu u ukupnom iznosu od 34.600,00 kuna. U tri slučaja Župan je donio pojedinačna rješenja (7. listopada, 7. studenog i 9. prosinca 2011. godine) kojima je dodijelio 5.000,00 kuna svakoj obitelji s obzirom na izuzetno tešku situaciju zbog bolesti, mogućnosti prekida školovanja djece zbog nemogućnosti plaćanja prijevoza ili mogućnosti oduzimanja djece iz obitelji zbog neriješenog stambenog pitanja. Ostali zahtjevi nisu riješeni pozitivno jer nisu bili kompletirani potrebnom dokumentacijom, ili su podnositelji tijekom godine već ostvarili jednokratnu novčanu pomoć ili su

prelazili imovinski cenzus prema Odluci Skupštine Županije. Dio zahtjeva rješavat će se u 2012. s obzirom na datum podnošenja. Uz to, Župan je iz sredstava pričuve Proračuna Županije u izuzetnim situacijama (požar, hitno liječenje teške bolesti i sl.) dodijelio pomoć za 20 obitelji u ukupnom iznosu od 70.685,00 kuna.

Zbog donošenja novog Zakona o socijalnoj skrbi koji je stupio na snagu 2. lipnja 2011. godine tijekom lipnja izvršene su pripreme za donošenje nove odluke o **plaćanju troškova ogrjeva socijalno ugroženim građanima**, jer su uvjeti za priznavanje tog prava novim Zakonom u tom dijelu izmijenjeni. Prema novom Zakonu troškove ogrjeva mogu ostvariti samo korisnici troškova stanovanja, odnosno oni građani kojima to priznaju jedinice lokalne samouprave po zahtjevu i uz uvjet da ne prelaze propisani imovinski cenzus te da ne koriste stambeni prostor veći od "zadovoljavajućeg". U Proračunu Županije za 2011. godinu osigurano je za troškove ogrjeva 7.267.500 kuna, što je dostatno za potrebe 7650 korisnika. U 2011. godini pravo na troškove ogrjeva priznato je za 5766 korisnika u ukupnom iznosu od 5.477.700,00 kuna što je za 1989 obitelji/samaca kojima je priznato pravo na ogrjev manje nego prethodne godine, odnosno iz Proračuna Županije isplaćena su sredstva za 1684 korisnika manje što iznosi 1.599.800,00 kuna. Neurošena sredstva vratit će se u Državni proračun jer su to sredstva za decentralizirane funkcije u socijalnoj skrbi i ne mogu se koristiti za druge namjene. Iz predočenih podataka vidljivo je da je znatno manji broj građana ostvario pravo na troškove ogrjeva nego je to bilo 2010. godine, a socijalna slika Županije se zasigurno nije bitno promijenila u odnosu na 2010. godinu. Postavlja se pitanje: da li je određeni broj građana ostao uskraćen za pravo na ogrjev jer jedinica lokalne samouprave nije imala sredstava da im prizna i isplati troškove stanovanja što je uvjet za pravo na ogrjev? Istovremeno, ako su jedinice lokalne samouprave postupale sukladno Zakonu broj korisnika prava na troškove stanovanja značajno je porastao u odnosu na razdoblje prije donošenja novog Zakona o socijalnoj skrbi. S tim u svezi, Župan se očitovao u svom odgovoru Općini Kneževi Vinogradi 19. listopada 2011. godine povodom zahtjeva Općine da se na drugačiji način odrede kriteriji za dodjelu sredstava za ogrjev jer će veliki broj građana koji su ranije ostvarivali pravo na troškove ogrjeva biti uskraćeni za to pravo. Župan je, pišući o ukupnim problemima vezanim uz dodjelu ovih sredstava, naveo da je to uređeno Zakonom i da nije u nadležnosti Županije utvrđivati kriterije za dodjelu već samo utvrditi visinu iznosa pomoći. Isto pismo je upućeno Predsjednici Vlade Republike Hrvatske i Ministru zdravstva i socijalne skrbi.

Kroz projekt **"Jednokratna pomoć obiteljima novorođene djece s područja Županije"** u okviru mjera pronatalitetne politike u prvoj polovini 2011. godine isplaćeno je 665.000,00 kuna za 1.330 novorođenih beba s prebivalištem na području Osječko-baranjske županije (po 500,00 kuna za novorođenče), a do kraja godine ukupno 1.350.000,00 kuna za 2.700 novorođenih beba.

13. Školstvo

Nadležnosti županije u djelatnosti školstva ograničene su na stvaranje materijalnih uvjeta djelovanja školskih ustanova i to samo u odnosu na škole kojih je županija osnivač. To se poglavito odnosi na ulaganja u prostorni standard prosvjetne djelatnosti te financiranje materijalnih troškova decentraliziranih funkcija. No, i pored toga Županija je financirala programe i projekte u školstvu iznad minimalnog standarda te stipendirala učenike i studente te polaznike poslijediplomskih studija sukladno odlukama Županijske skupštine.

13.1. Ulaganja u školske objekte

Financiranje se provodi za 51 osnovnu školu te za ukupno 28 srednjih škola i 2 učenička doma u ukupno 264 objekta, za čije održavanje su potrebna iznimna sredstva i trud u cilju što kvalitetnijeg rada u školama. Za kapitalne projekte osnovnih škola u 2011. godini planirana su sredstva iz Proračuna Osječko-baranjske županije u iznosu od 9.086.959,00 kuna te za opremanje osnovnih škola u iznosu od 1.600.000,00 kuna, što ukupno iznosi 10.686.959,00 kuna. Za kapitalne projekte srednjih škola u 2011. godini planirana su sredstva iz Proračuna Osječko-baranjske županije u iznosu od 1.280.000,00 kuna te za opremanje osnovnih škola u iznosu od 500.000,00 kuna, što ukupno iznosi 1.780.000,00 kuna.

U razdoblju od 1. srpnja 2011. do 31. prosinca 2011. godine za kapitalne projekte **osnovnih škola** utrošena su sredstva iz Proračuna Osječko-baranjske županije u iznosu od 9.352.014,61 kuna. U osnovnom školstvu završeni su radovi na tri nova školska objekta: izgradnja nove škole OŠ "Matija Gubec" Magadenovac, PŠ Golinci, ukupne vrijednosti 2.756.000,00 kuna, izgradnja nove zgrade OŠ Ante Starčevića Viljevo PŠ Podravska Moslavina, ukupne vrijednosti 4.172.441,00 kuna i izgradnja nove športske dvorane OŠ Ivana Kukuljevića Belišće PŠ Veliškovci, ukupne vrijednosti 3.555.980,00 kuna. Izvođeni su radovi na izgradnji nove škole i športske dvorane OŠ Drenje, ukupne vrijednosti 13.000.000,00 kuna, s rokom završetka u 2013. godini, izgradnji športske dvorane OŠ M. Gubec, Piškorevci, ukupne vrijednosti 4.466.371,00 kuna, s rokom završetka u 2014. godini i izgradnji športske dvorane OŠ Popovac, Popovac, ukupne vrijednosti 4.196.634,00 kuna, s rokom završetka u 2014. godini. Završene su projektne dokumentacije za izgradnju športske dvorane OŠ Hinka Juhna Podgorač, ukupne vrijednosti 125.611,97 kuna, za izgradnju športske dvorane OŠ J.A. Čolnīća Đakovo PŠ Satnica Đakovačka, ukupne vrijednosti 135.437,50 kuna i za izgradnju športske dvorane OŠ V.Nazora Feričanci PŠ Donja Motičina, ukupne vrijednosti 126.997,50 kuna.

U razdoblju od 1. srpnja 2011. do 31. prosinca 2011. godine za kapitalne projekte **srednjih škola** utrošena su sredstva iz Proračuna Osječko-baranjske županije u iznosu od 1.469.497,58 kuna. Završeni su radovi na sanaciji fasade i prozora Ekonomske i upravne škole Osijek ukupne vrijednosti 2.018.945,71 kuna, radovi na ugradnji dizala u Srednjoj školi Valpovo, ukupne vrijednosti 480.575,00 kuna te je izrađena projektna dokumentacija za izgradnju pristupne ceste i parkirališta do Tehničke škole i prirodoslovne gimnazije Ruđera Boškovića Osijek. Izvođeni su radovi na ugradnji dizala u Školi za tekstil, dizajn i primijenjene umjetnosti Osijek, ukupne vrijednosti 450.000,00 kuna.

Od ulaganja u školske objekte posebno treba naglasiti izgradnju trodijelne **nastavno-športske dvorane Ugostiteljsko-turističke škole u Osijeku**. U svrhu priprema za izgradnju nastavno-športske dvorane Ugostiteljsko-turističke škole u Osijeku izvršen je otkup zemljišta i formiranje čestice u iznosu 3.253.865,54 kuna te s HEP-toplinarstvom d.o.o., Pogon Osijek ugovorena izgradnja priključka na distribucijsku mrežu u iznosu 1.924.950,00 kuna. U prvih šest mjeseci 2011. godine izrađeno idejno rješenje i Posebna geodetska podloga nove športske dvorane u vrijednosti 98.400,00 kuna. Dana 30. prosinca 2011. godine ishoda je lokacijska dozvola. U tijeku je priprema ugovora o formiranju građevinske čestice i dokumentacije za postupak javne nabave izrade glavnih i izvedbenih projekata.

Sredstva za **tekuće i investicijsko održavanje** ulažu se u otklanjanje nužnih sanacija (krovovi, instalacije, sanitarni čvorovi, stolarija, podovi), a postupno se u školama rade pristupne rampe radi otklanjanja arhitektonskih barijera. U razdoblju od 1. srpnja 2011. do 31. prosinca 2011. godine izvedeni su radovi na 19 osnovnoškolskih objekata i 12 srednjoškolskih objekata ukupne vrijednosti 5.165.510,47 kuna.

13.2. Financiranje decentraliziranih funkcija

Temeljem Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2011. godini utvrđena su sredstva za materijalne i financijske rashode osnovnih škola Osječko-baranjske županije u visini od 41.943.086,00 kuna. U odnosu na 2010. godinu sredstva za materijalne i financijske rashode za osnovno školstvo smanjena su za 2.270.988,00 kuna odnosno 5,14 %. U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine planirana su sredstva za materijalne i financijske rashode u iznosu od 18.930.373,38 kuna, a isplaćeno je 14.704.676,66 kuna. Razlika neizvršenog prijenosa sredstava u iznosu od 4.204.704,13 kuna za mjesec prosinac 2011. godine bit će isplaćena u siječnju 2012. godine budući da do kraja 2011. godine nisu sredstva uplaćena iz Državnog proračuna za razliku između ostvarenih prihoda iz dodatnog udjela poreza na dohodak po stopi od 3,1 % i ukupno bilanciranih sredstava za osnovno školstvo za 2011. godinu. Sredstva u iznosu od 20.992,59 kuna nisu utrošena u 2011. godini i bit će vraćena u Državni proračun Republike Hrvatske.

Decentraliziranim sredstvima osigurava se **minimalni financijski standard** u osnovnom školstvu što podrazumijeva pokriće općih troškova škola bez potrebnih sredstava za ulaganja u razvoj prostora, suvremene opreme i obrazovanje kadrova. Analizom rashoda uočavamo da u osnovnim školama energenti, prijevoz učenika, komunalne usluge, održavanje prostora i opreme iznose 13.202.392,99 kuna što čini 70 % ukupnih rashoda u navedenom razdoblju što znači da se radi o minimalnom financijskom standardu odnosno ne postoji razvojna komponenta. Rashodi za usavršavanje nastave (stručno usavršavanje, službena putovanja, usluge promidžbe i informiranja, zakupnine i ostali rashodi) iznose 5.706.987,80 kuna što je 30 % ukupnih rashoda, a nisu dostatni za kvalitetno usavršavanje i praćenje novih standarda u povećanju znanja i stručnosti zaposlenika. Da bi škole pratile suvremena postignuća i da bi bile mjesta stjecanja kvalitetnog odnosno vrhunskog znanja trebaju više sredstava uopće, a posebice za stručno usavršavanje nastavnika.

Polazeći od obveze osnivača utvrđene člankom 69. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine" broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10. i 90/11.) da organizira **prijevoz učenika osnovnih škola** Osječko-baranjska županija kao osnivač provela je otvoreni postupak javne nabave s ciljem sklapanja okvirnog sporazuma s jednim gospodarskim subjektom za prijevoz učenika osnovnih škola iz razloga što je dotadašnji ugovor bio zaključen do 31. prosinca 2009. godine. Prijevoz učenika osnovnih škola Osječko-baranjske županije obavlja prijevoznička tvrtka Panturist d.d. Osijek koja je odabrana u postupku javne nabave. Dana 28. prosinca 2011. godine potpisan je Ugovor o prijevozu učenika osnovnih škola Osječko-baranjske županije za 2012. godinu. Prijevoz se obavlja po cijeni od 11.741.280,15 kuna sa PDV-om, odnosno za četiri godine 46.965.120,60 kuna sa PDV-om, a ukupno se prevozi 3.809 učenika iz 43 osnovne škole sa 56 kvalitetnih autobusa. Zbog izgradnje Osnovne škole Drenje ukazala se potreba za izmještanjem učenika iz Drenja u Gorjane. Sukladno navedenom proveden je pregovarački postupak javne nabave i zaključen 21. prosinca 2011. godine Okvirni sporazum, temeljem kojeg je zaključen dana 28. prosinca 2011. godine Ugovor o prijevozu učenika Osnovne škole Drenje za 2012. godinu, po cijeni od 393.753,60 kuna bez PDV-a, odnosno 484.316,93 kune sa PDV-om.

Temeljem Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba **srednjih škola i učeničkih domova** u 2011. godini utvrđena su sredstva za materijalne i financijske rashode srednjih škola i učeničkih domova Osječko-baranjske županije u visini od 25.315.624,00 kuna. Ovom Odlukom smanjena su sredstva u srednjem školstvu za materijalne i financijske rashode za 2.083.352,00 kune odnosno 7,6 %. Za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine za materijalne i financijske rashode isplaćeno je 12.332.744,93 kune.

Decentraliziranim sredstvima osigurava se minimalni financijski standard srednjih škola i učeničkih domova što podrazumijeva pokriće općih troškova škola bez potrebnih sredstava za ulaganja u razvoj prostora, suvremene opreme i obrazovanja kadrova u školama i učeničkim domovima. Iz tako skromnih sredstava škole su za stručno usavršavanje zaposlenika u 2011. godini planirale 1.266.581,39 što predstavlja 5,00 % od ukupnih sredstava, dok su u izvještajnom razdoblju za iste te troškove utrošile 605.367,57 kuna. Najveći dio sredstava troši se za pokriće fiksnih ili namjenskih rashoda na čiju visinu škole ne mogu utjecati i koji svake godine rastu brže od rasta ukupnih sredstava. Tu se osobito ističu troškovi prijevoza zaposlenika na posao i s posla i troškovi energije (grijanje i električna energija). U 2011. godini ovi troškovi planirani su u iznosu od 14.572.933,85 kuna što iznosi 57,56% ukupnih sredstava s tendencijom daljnjeg rasta dok je u izvještajnom razdoblju utrošeno 6.929.304,41 kuna na navedene troškove. Zbog toga školama ostaje svake godine premalo prostora za pokriće ostalih materijalnih i financijskih rashoda, a osobito za sredstva koja bi se planirala za stručno usavršavanje i razvoj, a za podizanje standarda škola iznad minimalnog standarda nema nikakvih mogućnosti.

Sredstva za smještaj i prehranu učenika u učeničkim domovima utvrđena su u iznosu od 6.300,00 kuna godišnje po učeniku koji koristi usluge učeničkih domova. Navedeni iznos predstavlja 50% cijene programa. Ukupno planirana sredstva za 2011. godinu za ove namjene iznose 3.654.000,00 kuna. U razdoblju srpanj-prosinac 2011. godine utrošeno je 1.441.050,00 kuna. Cijena po učeniku nije mijenjana od 2004. godine, a inflacija i rast troškova života su evidentni svake godine što utječe na kvalitetu smještaja i prehrane u učeničkim domovima.

13.3. Programi i projekti iznad minimalnog standarda

Budući da se u okviru decentraliziranih sredstava osiguravaju sredstva za tzv. minimalni financijski standard u školstvu, odnosno za ostvarenje temeljnog programa, županije, općine i gradovi trebali bi težiti osiguravanju dodatnih sredstava za podizanje pedagoškog standarda i obogaćivanje programa odgoja i obrazovanja u školama. Iz toga su razloga Programom javnih potreba u školstvu za 2011. godinu osigurana dodatna financijska sredstva u visini 750.000,00 kuna kojima je predviđeno financiranje organizacije natjecanja i smotri na županijskoj/međužupanijskoj razini, realiziranje programa ispraćaja maturanata, sufinanciranje projekta obilježavanja Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i financijsko podupiranje realizacije programa i projekata te drugih aktivnosti u osnovnim i srednjim školama i ostalim odgojno obrazovnim ustanovama. Navedeni programi u najvećem dijelu realizirani su u prvom dijelu godine, odnosno do kraja školske 2010./2011. godine u ukupnom iznosu od 534.346,41 kune.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine utrošeno je ukupno 69.655,43 i to za daljnju realizaciju programa kako slijedi:

- za sufinanciranje organizacije natjecanja i smotri na županijskoj/međužupanijskoj razini 5.200,00 kuna,
- za sufinanciranje programa i projekata u osnovnim i srednjim školama 26.000,00 kuna
- za sufinanciranje projekta obilježavanja Dana sjećanja na žrtvu Vukovara 29.455,43 kuna i
- za realizaciju ostalih programa i projekata u odgoju i obrazovanju 9.000,00 kuna.

Ukupno za realizaciju navedenih programa u okviru Programa javnih potreba u školstvu na području Osječko-baranjske županije u 2011. godini utrošeno je 604.001,84 kuna.

13.4. Stipendiranje i kreditiranje učenika i studenata

Osječko-baranjska županija stipendira učenike i studente od 2002./03. školske odnosno akademske godine, dakle već devetu godinu. Izdvajanje proračunskih sredstava za stipendiranje darovitih učenika i studenata te učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja ispunilo je svoju svrhu, na učenike i studente djeluje poticajno jer ih podržava u postizanju visokog prosjeka ocjena, značajnih rezultata na natjecanjima, a veći broj studenata diplomira znatno ranije od predviđenog zakonskog roka nakon čega veći broj nastavlja poslijediplomski studij, a velika većina se i zapošljava u Osječko-baranjskoj županiji. U Proračunu 2011. godine za stipendiranje učenika i studenata predviđeno je 1.778.000,00 kuna, dio za ugovorne obveze iz prethodnih godina, a dio za nove stipendiste od rujna, odnosno listopada 2011. Od toga je iznosa za akademsku godinu 2010./11. u 2011. godini korisnicima isplaćeno ukupno 1.072.650,00 kuna, zaključno s isplatom učenicima za lipanj, a studentima za srpanj. Do kraja kalendarske godine isplaćen je učenicima i studentima preostali dio stipendija za akademsku godinu 2010./11. godinu te stipendije za školsku odnosno akademsku godinu 2011./12. u iznosu od 574.850,00 kuna. Od 1. siječnja do 31. prosinca 2011. godine za stipendije učenicima i studentima isplaćeno je ukupno 1.647.500,00 kuna.

U školskoj, odnosno akademskoj godini 2010./11. stipendiju su primala 63 učenika (45 darovitih učenika i 18 učenika koji se obrazuju za deficitarno zanimanje) i 144 studenta (40 darovitih studenata i 104 studenta koji se obrazuju za deficitarno zanimanje). U školskoj, odnosno akademskoj godini 2011./12. stipendiju prima 88 učenika (69 darovitih učenika i 19 učenika koji se obrazuju za deficitarno zanimanje) i 135 studenata (43 darovita studenta i 92 studenta koji se obrazuju za deficitarno zanimanje).

Slijedom odluke prihvaćene od Županijske skupštine o uvođenju sustava subvencioniranja kamata na studentske kredite, u izvještajnom razdoblju Županija je odobrila prvih 11 zahtjeva na temelju projekta "Studentski krediti", ali je do kraja 2011. godine potpisan samo jedan ugovor sa Zagrebačkom bankom.

14. **Kultura, šport i tehnička kultura**

Skupština Osječko-baranjske županije je na 14. sjednici 21. prosinca 2010. godine donijela Program javnih potreba u **kulturi** na području Osječko-baranjske županije za 2011. godinu. Programom je obuhvaćeno financiranje ustanova kulture kojima je Županija osnivač odnosno suosnivač, a to su Galerija likovnih umjetnosti Osijek i Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku. Za Galeriju je u 2011. godini izdvojeno 2.713.777,00 kuna za plaće, materijalne, programske troškove i za investicije, odnosno u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 1.721.061,53 kune. Neutrošeni iznos od 51.675,81 kune će se utrošiti kao akontacija za siječanj 2012. godine. Tijekom vremena, a posebno uslijed ratnih oštećenja, pročelje zgrade Galerije je znatno oštećeno. Kako su počeli otpadati dijelovi fasade, naročito dekorativni elementi, poduzete su hitne mjere zaštite da se ne ugroze prolaznici, djelatnici i posjetitelji Galerije likovnih umjetnosti Osijek, te je Županija, u okviru realiziranih sredstava financirala postavljanje zaštitne mreže, te će se u 2012. godini krenuti s uređenjem pročelja. Za Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku je u 2011. godini ukupno izdvojeno 11.787.000,00 kuna za plaće i materijalne troškove, odnosno u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 6.541.417,12 kuna.

Županija je sa 100.000,00 kuna sufinancirala i programsku djelatnost Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku.

Nadalje, Programom su obuhvaćene i javne potrebe u kulturi od interesa za Županiju, a to su sljedeće manifestacije i memorijali: Festival hrvatske tamburaške u Osijeku, Tamburaški orkestar Osječko-baranjske županije, Đakovački vezovi, Tamburaško društvo "Dora Pejačević" Našice, Memorijal "Darko Lukić", Strossmayerovi dani i Međunarodno natjecanje mladih pijanista EPTA, za koje je u 2011. godini ukupno izdvojeno 320.000,00 kuna.

U sklopu Programa su i ostale javne potrebe u kulturi za koje je ukupno u 2011. godini izdvojeno 670.700,00 kuna, za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 605.200,00 kuna, a sufinanciraju se putem natječaja koji se raspisuje svake godine. Temeljem natječaja donesen je Plan raspodjele sredstava prema Programu javnih potreba u kulturi na području Osječko-baranjske županije za 2011. godinu. Za iste namjene, 24. listopada 2011. godine, raspisan je natječaj za 2012. godinu te je objavljen u Glasu Slavonije i na web stranicama Županije. Rezultati natječaja bit će poznati početkom 2012. godine.

Sufinancirale su se i djelatnosti udruga građana u kulturi za koje je u 2011. godini ukupno izdvojeno 166.500,00 kuna, a u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 131.500,00 kuna. Ove udruge se također financiraju putem natječaja koji se raspisuje svake godine. Tako je natječaj za 2012. godinu raspisan 24. listopada 2011. godine, i objavljen je u Glasu Slavonije i na web stranicama Županije. Rezultati natječaja bit će poznati početkom 2012. godine.

Iz navedenog je razvidno da je za kulturu u 2011. godini izdvojeno ukupno 15.757.977,00 kuna.

Iz Proračuna Osječko-baranjske županije za potrebe **športa** u 2011. godini planirano je 3.300.000,00 kuna. Za plaće i materijalne troškove Športske zajednice Osječko-baranjske županije i županijske granske saveze za 2011. godinu planirano je 800.000,00 kuna, a za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine utrošeno je 400.000,00 kuna. Za školska športska društva, odnosno županijska natjecanja školskih športskih društava osnovnih i srednjih škola planirano je godišnje 310.000,00 kuna, a u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine utrošeno je 110.000,00 kuna. Za poticanje i promicanje športa planirano je 2.190.000,00 kuna, a u promatranom razdoblju utrošeno je 1.427.579,71 kuna.

U razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2011. godine značajnije športske priredbe na području naše Županije bile su Kvalifikacije za OI odbojkaša hrvatske reprezentacije, Svjetski kup u gimnastici i Finale Kupa u odbojci (muški) na kojem je Odbojkaški klub Mursa Osijek osvojio prvo mjesto.

Skupština Osječko-baranjske županije je na 14. sjednici 21. prosinca 2010. godine donijela Program javnih potreba u **tehničkoj kulturi** na području Osječko-baranjske županije za 2011. godinu. U okviru Programa Županija je za Zajednicu tehničke kulture Osječko-baranjske županije u 2011. godini izdvojila 926.540,00 kuna, a za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 512.445,52 kune. Financirale su se plaće, materijalni troškovi te dio programskih troškova centara tehničke kulture.

15. Obrana i zaštita

I izgradnji sustava civilne obrane, zaštite i spašavanja Županija je u izvještajnom razdoblju posvećivala dužnu pažnju. S ciljem njezinog jačanja poduzet je niz aktivnosti pretežito usmjeren osposobljavanju nositelja ovoga sustava.

U području **civilne obrane** održano je 5 radno-instruktivnih sastanaka s pravnim osobama.

U području **zaštite i spašavanja**, uz brojne stručne i radne sastanke s predstavnicima nadležnih stručnih institucija (25) u izvještajnom razdoblju pripremani su temeljni planski dokumenti kojima se uređuje ovo značajno područje djelovanja. U operativnom dijelu, obavljani su poslovi izrade baze podataka za područje zaštite i spašavanja te je započet proces kadrovske popune i materijalno-tehničkog opremanja specijalističkih postrojbi civilne zaštite Osječko-baranjske županije (nabavljen prvi dio opreme za specijalističke postrojbe te dio opreme za Zapovjedništvo civilne zaštite Osječko-baranjske županije, održani radno-instruktivni sastanci s pripadnicima specijalističkih postrojbi i dr.).

Pored toga, nastavljene su aktivnosti u okviru međunarodnog projekta "DRAVIS 2" čiji je cilj unaprjeđivanje međunarodne regionalne suradnje u području pripreme i provođenja zajedničkih aktivnosti zaštite i spašavanja u pograničnom pojasu rijeke Drave s obje strane granice (Hrvatska - Mađarska).

U svrhu jačanja sustava **zaštite od požara**, uz donošenje potrebnih dokumenata kojima se uređuje ovo područje djelovanja, ulagana su značajna financijska sredstva za osposobljavanje nositelja ove zaštite. Uz sredstva namijenjena županijskoj Vatrogasnoj zajednici koja se obvezno izdvajaju iz Županijskog proračuna temeljem Zakona, Župan je dobrovoljnim vatrogasnim društvima odobravao financijska sredstva za nabavku opreme, sufinanciranje natjecanja vatrogasaca, posebno mladeži, te se financijski pomažu proslave obljetnica pojedinih vatrogasnih društava, kojima se dokazuje dugogodišnja tradicija vatrogastva na području Županije, jer pojedina društva postoje i više od 100 godina. Tako je u izvještajnom razdoblju Župan nastavio s pomaganjem dobrovoljnim vatrogasnim društvima u nabavci opreme, dodjelom potrebnih financijskih sredstava.

U izvještajnom razdoblju sustav zaštite i spašavanja bio je na provjeri u slučaju elementarne nepogode suše, gdje su temeljem naloga Župana poduzimane mjere **osiguravanja pitke vode** za područje općina Drenje i Podgorač.

IV. FINANCIJSKA POLITIKA I GOSPODARENJE IMOVINOM

1. Opći financijski okvir i proračunska politika

U okviru ovlasti utvrđenih zakonom i Statutom, župan izvršava te osigurava izvršavanje općih akata predstavničkog tijela, te upravlja nekretninama, pokretninama i rashodima županije. O izvršavanju županijskog proračuna i provođenju propisa i općih akata županije župan izvještava predstavničko tijelo. Stoga se o proračunskoj politici županijska skupština detaljnije posebno izvješćuje godišnjim izvješćem o izvršenju proračuna.

Proračun Osječko-baranjske županije za 2011. godinu donesen je u visini od 324.802.276,00 kuna. Radi prilagodbe proračunske politike raspoloživim sredstvima predložene su dvije izmjene i dopune Proračuna. Skupština Osječko-baranjske županije usvojila je prve izmjene i dopune na 18. sjednici 31. svibnja 2011. godine kada je Proračun određen u visini od 326.027.234,10 kuna i druge izmjene i dopune na 21. sjednici 22. studenoga 2011. godine kada je Proračun određen u visini od 329.648.741,77 kuna.

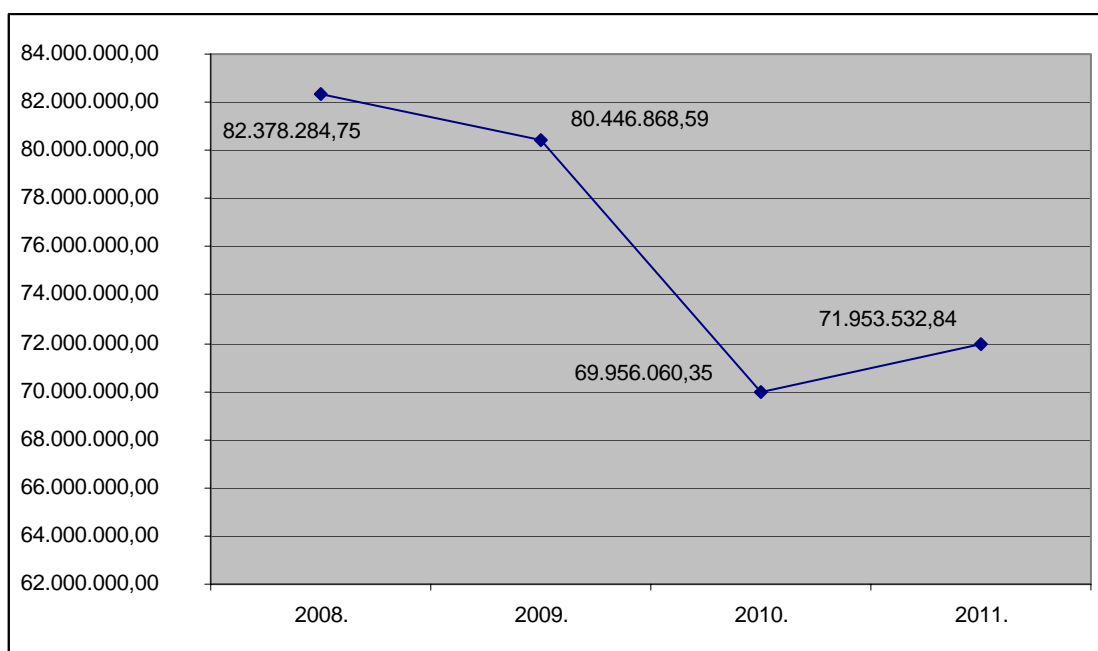
Osim što proračun pokazuje najvažnije ciljeve jedinice samouprave u proračunskoj godini, on služi i kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava. Proračun Osječko-baranjske županije sastavljen je na način da se transparentno može vidjeti na koji se način prikupljaju prihodi, a s druge strane, u posebnom dijelu proračuna, nalazi se odgovor za što će se prikupljena sredstva potrošiti. Uz svaku proračunsku stavku naveden je i izvor financiranja koji osigurava namjensko trošenje proračunskih prihoda. Još sredinom 2009. godine uvedena je i veća financijska disciplina tako da se, umjesto dotadašnjeg mjesečnog, prešlo na dnevno praćenje prihoda, te su se shodno naplaćenim приходima izvršavale i proračunske obveze, što uvelike smanjuje rizike od nenamjenskog trošenja sredstava. Isto tako, financijski rezultat poznat je svakodnevno.

U 2011. godini stvorene su pretpostavke za preuzimanje naplate poreza na cestovna motorna vozila, poreza na plovne objekte i poreza na nasljedstva i darove od Porezne uprave. Porezna uprava provodila je poslove utvrđivanja, evidentiranja, naplate i ovrhe županijskih poreza do kraja 2010. godine. Prema njihovoj evidenciji ukupno dugovanje poreza na cestovna motorna vozila iznosilo je oko 12.500.000,00 kuna, a odnosilo se na 14.012 poreznih obveznika. S obzirom da je zakonska obveza proračuna poduzimanje svih mjera radi naplate županijskih prihoda, u suradnji sa Zavodom za informatiku, izrađena je web aplikacija, pomoću koje se razrezuje porez, utvrđuje stanje duga svakog pojedinog poreznog obveznika. Poduzimane su zakonom predviđene mjere naplate. Na web stranicama Osječko-baranjske županije svaki porezni obveznik, putem OIB-a može provjeriti stanje svog duga i vidjeti primjer uplatnice sa svim potrebnim podacima, što je jedinstveni primjer u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2011. godine poslano je ukupno 39.152 rješenja (financijski oko 18.184.000,00 kuna) i to obveznicima kojima je porez razrezan i u 2011. godini i u prethodnim godinama, od čega se oko 28.000 rješenja odnosi na obveznike koji nisu imali dug iz ranijeg razdoblja. Nakon toga, poslano je 4.978 opomena poreznim obveznicima čija se dugovanja odnose na razdoblja prije 2011. godine u iznosu od oko 6.500.000,00 kuna. O dugovanjima iz ranijih godina izvijestila je Porezna uprava tijekom primopredaje poslova.

Što se tiče poreza na nasljedstva i darove, za razdoblje 2006.-2010. godine od Porezne uprave preuzeto je 62 neriješena predmeta, a 2 je s drugostupanjskog postupka vraćeno na ponovno rješavanje. Tijekom 2011. godine riješeno je 1.731 predmeta, a u tijeku je rješavanje još 155 predmeta.

S obzirom da je bilo puno neriješenih situacija, a koje su se odnosile na zastare, oslobođenja od plaćanja i slično, puni efekt naplate bit će vidljiv u 2012. godini. Očekuje se da se ovim činom pospješi fiskalna funkcija Županije budući da će se porez razrezivati puno ranije nego do sada, te se omogućava pravodobno i višekratno poduzimanje potrebnih radnji u svrhu naplate potraživanja po toj osnovi.

U sljedećem prikazu vidljivo je kretanje nenamjenskog dijela poreza na dohodak u razdoblju od 2008. - 2011. godine, gdje je vidljiv značajan pad u 2010. godini, dok u 2011. godini bilježi blagi rast.

U nastavku se daje ostvarenje ostalih nenamjenskih prihoda u istom razdoblju.

Vrsta prihoda/godina	2008.	2009.	2010.	2011.
Porez i prirrez na dohodak	82.378.284,75	80.446.868,59	69.956.060,35	71.953.532,84
Porez na automate	849.900,00	913.700,00	892.691,23	684.800,00
Porez na cestovna motorna vozila	11.791.972,17	11.534.155,62	11.340.947,38	10.959.329,54
Pristojbe i naknade	1.216.141,52	1.090.894,10	809.351,50	856.778,78
Ostale upravne pristojbe	3.681.182,72	3.105.153,12	2.383.786,86	3.516.722,34

Unatoč tomu, tijekom cijele 2010., a i 2011. godine blagovremeno su podmirivane obveze vjerovnicima, zajmodavcima, zaposlenicima i poslovnim suradnicima. Redovito su izvršavana plaćanja računa, podmirivanje javnog duga prema rokovima dospijeca, te prijenosi decentraliziranih sredstava proračunskim korisnicima. Izvršavane su redovite mjesečne doznake ustanovama kulture, športa, tehničke kulture te ostalim proračunskim korisnicima. Isplate studentskih stipendija bile su redovite. Sve zakonske obveze Proračuna (Državni hidrometeorološki zavod, Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije, Hrvatski Crveni križ) redovito su izvršavane. Unatoč financijskim problemima, dugogodišnji cilj Osječko-baranjske županije u smislu ravnomjernog razvoja cijelog područja nije narušen i sve pomoći jedinicama lokalne samouprave koje su u Proračunu planirane, izvršene su sukladno Odluci o izvršavanju Proračuna za tekuću godinu.

Usprkos fiskalnim problemima koji su se pojavili u 2010. godini, a nastavili i u 2011. godini, Osječko-baranjska županija je uspostavila dnevnu financijsku kontrolu isplata iz Proračuna po izvorima sredstava, a trenutno slobodna sredstva na žiro-računu oročavala je u poslovnim bankama, što je donijelo dodatna sredstva u Proračun.

2. Osiguravanje dopunskih izvora sredstava

Budući da sredstva Županijskog proračuna nisu dostatna za ostvarivanje planiranih projekata i zadovoljavanje utvrđenih potreba, Župan je nastojao pokretanjem odgovarajućih inicijativa i aktivnosti osigurati dopunska sredstva kojima bi se uvećao fiskalni kapacitet Županije, odnosno raspoloživa masa sredstava za te namjene. U tom cilju pokretane su aktivnosti udruživanja sredstava s jedinicama lokalne samouprave na području Županije za određene projekte, aktivnosti suinvestiranja određenih projekata s državnim i paradržavnim tijelima, aktivnosti osiguravanja sredstava iz međunarodnih izvora te dopunskih sredstava iz Državnog proračuna.

U ostvarivanju projekata od regionalnog interesa Županija je nastojala povezati interese više jedinica lokalne samouprave na njezinom području te Države odnosno odgovarajućih državnih tijela i institucija. U financijskom smislu, Županija je poticala odnosno prihvaćala inicijative za udruživanjem sredstava čime su osiguravana dostatna sredstva za izvršenje odnosnog projekta.

Na ovaj način u 2011. godini planirano je udruživanje sredstava s vanjskim izvorima u visini od 16.501.863,20 kuna prikazanih u sljedećoj tablici:

Izvor sredstava	Plan	Realizacija	Namjena
Gradovi, općine, Cesting d.o.o., Županijska uprava za ceste, Hrvatske autoceste	88.000,00	15.000,00	Udruživanje sredstava za izradu topografskih karata. Sredstva se udružuju s Državnom geodetskom upravom.
Hrvatske vode, jedinice lokalne samouprave i trgovačka društva	900.000,00	107.379,00	Za projektnu dokumentaciju za NAPNAV
Državni proračun - Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	3.000.000,00	2.697.211,89	Udruživanje sredstava za subvenciju kamata za kredite poljoprivrednika, malih i srednjih poduzetnika. Uz ministarstva u subvenciji kamata ne sudjeluju jedinice lokalne samouprave i Županija.
Državni proračun - Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	1.100.000,00	698.045,77	
Tekuće pomoći iz gradskog proračuna - za kamate	555.000,00	494.434,41	
Državni proračun - Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	75.000,00	75.000,00	Za djelovanje Savjeta za europske integracije
Državni proračun - Dravis II.	210.000,00	209.860,00	Međunarodni projekt Dravis II.
Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost - gospodarenje energijom	1.992.872,76	-	Poboljšanje sustava grijanja zamjenom primarnog energenta i rekonstrukcijom vanjske ovojnice zgrada.

Provedba projekta IPA-prekogranična suradnja Hrvatske sa Srbijom	753.990,44	753.990,44	Za provedbu Projekta "Zaštita od širenja Klasične svinjske kuge (KSK) u prekograničnom području kroz poboljšanje higijenskih standarda i edukaciju farmera" u okviru - IPA Prekograničnog programa Hrvatska- Srbija 2007.- 2013.godine.
Provedba projekta IPA IIIc- WINE TOUR	200.000,00	-	Za provedbu projekta "Wine tour" koji je prijavljen na natječaj IPA Regionalna konkurentnost (listopad 2010.), mjera 1.1. Poslovna infrastruktura,oznake EuropeAid/130393/M/ACT/HR, čiji rezultati se još očekuju.
Vodna stepenica - Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Hrvatska elektroprivreda d.d. i Hrvatske vode.	2.839.000,00	-	Udruživanje sredstava za reviziju Studije opravdanosti izgradnje višenamjenskog hidrotehničkog sustava za uređenje voda i zemljišta Osijek i izradu Studije procjene utjecaja na okoliš.
Prostorno-prometna studija - Hrvatske ceste d.o.o., Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske željeznice Holding d.o.o., Grad Osijek, Uprava za ceste Osječko-baranjske županije i Lučka uprava Osijek.	4.428.000,00	-	Udruživanje sredstava za prostorno-prometnu studiju cestovno-željezničkog prometnog sustava šireg područja grada Osijeka.
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	160.000,00	160.000,00	Regionalni geoinformacijski sustav
Uspostava sustava geoinformatizacije	200.000,00	210.000,00	Udružena sredstva za sufinanciranje izrade i ažuriranja službenih prostornih podloga državne izmjere i katastra nekretnina za razdoblje 2010. - 2013. godine.
UKUPNO	16.501.863,20	5.420.921,51	

Napomena: U tablici su prikazana samo sredstva koja su udruživana putem Županijskog proračuna, dakle, bila su stavka unutar njega.

Kako je vidljivo iz prethodne tablice, temeljem zaključenih ugovora, Županija je i u ovoj godini uz svoja sredstva vezala sredstva jedinica lokalne samouprave s područja Županije, te državnih institucija. Za financiranje projekta katastarske izmjere poljoprivrednog zemljišta općine, gradovi i Županija svoja sredstva udružuju sa sredstvima Državne geodetske uprave, a za Program održavanja građevina detaljne melioracijske odvodnje uz udružena sredstva lokalne samouprave i Županije, vezuju se sredstva Hrvatskih voda.

3. Upravljanje i raspolaganje imovinom Županije

Imovinu Županije, uz prikazana financijska sredstva čine i nekretnine u njezinom vlasništvu te imovinska prava, pretežito u odnosu na trgovačka društva kojih je su/vlasnik. Njima je Županija upravljala i raspolagala pažnjom dobrog gospodara.

Temeljem Zakona o vodama **građevine detaljne melioracijske odvodnje** na području Županije su njezino vlasništvo. Postupajući u skladu s navedenim zakonskim odredbama, kao i odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, u izvještajnom razdoblju Župan je prihvaćao prijedloge ugovora o pravu služnosti. U izvještajnom razdoblju pravo služnosti Županija je dala Gradu Osijeku u svrhu izgradnje javne rasvjete u Klisi, Vodovodu-Osijek d.o.o. iz Osijeka u svrhu izgradnje spojnog cjevovoda pitke vode od Ekonomije "Klisa" do naselja Sarvaš, Općini Ernestinovo u svrhu izgradnje i održavanja glavnog i sekundarnog kolektora sanitarno-fekalne kanalizacije naselja Ernestinovo i Laslovo, te Općini Vladislavci u svrhu izgradnje i održavanja javne rasvjete u naselju Vladislavci. Prepoznajući važnost i značaj izgradnje pojedinih takovih objekata pravo služnosti je osnivano bez naknade.

U svezi s promjenama koje se odnose na vlasništvo odnosno suvlasništvo Županije u **trgovačkim društvima** nastale tijekom izvještajnog razdoblja, prema stanju na dan 31. prosinca 2011. utvrđeno je da:

- u navedenom razdoblju nije bilo novih postupaka u privatizaciji trgovačkih društava u suvlasništvu Osječko-baranjske županije,
- u postupku privatizacije trgovačkih društava vodnog gospodarstva Vuka d.d. Osijek, Odvodnja d.d. Darda te Karašica-Vučica d.d. Donji Miholjac otplata dionica obavlja se prema utvrđenoj dinamici. Tako su do 31. prosinca 2011. godine dioničari Vuka d.d. Osijek uplatili 228.525,73 kuna, dioničari Odvodnja d.d. Darda uplatili su 22.138,15 kuna, te dioničari Karašica-Vučica d.d. Donji Miholjac ukupno uplatili 146.342,86 kuna. Tijekom cijelog ovog razdoblja nije bilo zakašnjenja u otplati zbog kojih bi se raskidali osnovni ugovori o prodaji dionica,
- do 31. prosinca 2011. godine udjelničari tvrtke Cesting d.o.o. Osijek su uplatili 763.501,58 kuna.

Pored toga, vođeni su i postupci namirenja financijskih potraživanja putem 6 **ovršnih predmeta** koje je pokrenula Županija kao ovrhovoditelj radi naplate svojih potraživanja (naknada troškova provedene analize i superanalize ispravnosti prehrambenih proizvoda, koncesija za vađenje šljunka i pijeska, naplata iznosa na ime parničnog troška), pri čemu se ukazuje na poteškoće naplate tražbina Županije kada ovršenici ne posjeduju kako pokretnu, tako ni nepokretnu imovinu, niti novčana sredstva na otvorenim računima kod banaka. Stalnim praćenjem imovine ovršenika, Županija kao ovrhovoditelj može predložiti promjenu sredstava i predmeta ovrhe.

4. Javna nabava

Radi nabave robe, usluga i radova sukladno posebnim odlukama i planskim dokumentima Županijske skupštine, u visini predviđenoj Županijskim proračunom, a pod uvjetima i na način utvrđenim posebnim odlukama te Odlukom o izvršavanju Proračuna, Župan je tijekom izvještajnog razdoblja, sukladno propisima o javnoj nabavi donio 9 akata kojima je mijenjan odnosno dopunjavao Plan nabave Osječko-baranjske županije za 2011. godinu, 52 rješenja i to 25 rješenja o početku postupka javne nabave i 24 rješenja o odabiru najpovoljnije ponude te 3 rješenja o poništenju postupka javne nabave, od kojih se na škole odnosi 24 rješenja (12 rješenja o početku postupka javne nabave, 11 rješenja o odabiru najpovoljnije ponude i 1 rješenje o poništenju postupka javne nabave), a na Županiju za vlastite potrebe 28 rješenja (13 rješenja o početku postupka javne nabave, 13 rješenja o odabiru najpovoljnije ponude i 2 rješenja o poništenju postupka javne nabave).

U razdoblju od 1. srpnja 2011. godine do 31. prosinca 2011. godine pokrenut je 21 postupak javne nabave putem otvorenog postupka javne nabave, od kojih 2 završavaju okvirnim sporazumom i 2 su poništena, 3 postupka putem pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave koji završavaju sklapanjem okvirnog sporazuma, 1 postupak nabave usluga iz dodatka II.b Zakona, a četiri postupka su još u tijeku.

Također je provedeno 44 tzv. "bagatelnih nabava" (nabava ispod 70.000,00 kuna bez PDV-a) na temelju zahtjeva upravnih tijela Osječko-baranjske županije za nabavu roba, radova i usluga na koje se ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi.

V. ZAKLJUČAK

Polugodišnje razdoblje je prekratko da bi se u njemu stanje promijenilo u mjeri koja u bitnome sugerira drugačiju ocjenu u odnosu na prethodno polugodišnje razdoblje. Otuda je ocjenu prethodnog razdoblja moguće gotovo u cijelosti primijeniti i na tekuće, dakako, utemeljenu na aktivnostima toga razdoblja koje slijede utvrđene temeljne vizije i smjernice djelovanja.

U tom smislu valja podsjetiti da je djelovanje županijskih tijela, pa tako i župana, ograničeno djelokrugom rada i nadležnostima županije utvrđenih Ustavom i zakonima. Ustavom je utvrđena nadležnost jedinica područne (regionalne) samouprave tako da one obavljaju poslove od područnog (regionalnog) značenja, a osobito poslove koji se odnose na školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu te planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, što je ponovio i Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi 2001. godine. Resornim zakonima su, međutim, djelokrug rada i nadležnosti uređeni na način da su ovi poslovi, u pravilu, podijeljeni između države, županije i jedinica lokalne samouprave. U tim okvirima županija je značajno ograničena u postupanju. Ona, jednostavno, nema na raspolaganju ovlasti, mehanizme i sredstva kojima bi značajnije utjecala na stanje u pojedinom području. Ove napomene ukazuju na okvir postupanja i župana u odnosu na područja naznačena Ustavom. Ovdje valja upozoriti i na problem čestih izmjena propisa, što dopunski destabilizira sustav i zahtijevajući stalnu prilagodbu značajno angažira ljudske, vremenske, ali i materijalne resurse.

No, ni postupanje Župana nije moguće, pa ni dopustivo, promatrati izvan okvira vremena i prostora u kome djeluje. Upravo stoga, izvan naznačenih okvira propisanih nadležnosti Župan se nije odricao prava inicijative i pokušaja da dogovaranjem i uvjeravanjem nadležnih tijela, političkim lobiranjem ili pritiskom upozori na stanje u određenim područjima odnosno predloži načine rješavanja određenih problema. Podrobniji podatci o ovom postupanju dani su u prikazu postupanja po područjima djelatnosti.

Djelovanje izvršnih i upravnih tijela Županije u razdoblju na koje se odnosi ovo Izvješće, odvijalo se u pogoršanim gospodarskim i financijskim uvjetima, što se višestruko odražavalo i na djelovanje županijskih tijela. Negativni trendovi najmarkantnije se iskazuju smanjenjem ostvarenih prihoda, s jedne strane, odnosno povećavanju zahtjeva za socijalnim pomoćima, s druge. Oba ova podatka govore o financijskom stanju stanovništva odnosno smanjivanju mogućnosti lokalne i područne samouprave da odgovore svojim zadaćama vezanim uz njihov fiskalni kapacitet. Ova je Županija višekratno upozoravala na nužnost reforme teritorijalne samouprave u Republici Hrvatskoj koja bi podrazumijevala osiguranje fiskalnog kapaciteta koji bi toj samoupravi omogućavao izvršavanje zadaća koji proizlaze iz njezinog ustavnog položaja. No i racionalizacija sustava teritorijalne samouprave tek djelomično može poboljšati stanje. Ključni odgovori ipak leže u pokretanju gospodarskih aktivnosti kao preduvjeta prevladavanja gospodarske i financijske krize.

Polazeći od spoznaje da je jedino razvojem moguće nadvladati krizu, Župan odgovor na niz otvorenih pitanja vezanih uz sve više nezadovoljavajuće i neodrživo stanje u kojem se nalazi ovaj dio Republike Hrvatske vidi u nužnosti definiranja, ali i provedbe nove politike regionalnog razvoja. Ova politika, oblikovana prema europskim iskustvima, snažno naglašava institucijsku osposobljenost za njezinu provedbu. Prepoznajući nadolazeće uvjete djelovanja lokalne, a osobito regionalne samouprave u odnosu na razvojne projekte koje podupire Europska unija i Osječko-baranjska županija se nastojala samoorganizirati. Aktivnosti koje su slijedile iz ovog temeljnog usmjerenja pružaju se u tri pravca:

- aktivnosti utvrđivanja vizije i strategije razvoja
- aktivnosti institucionalnog osposobljavanja
- aktivnosti osiguranja potrebnih financijskih sredstava.

U okviru zadaća prve skupine aktivnosti, s ciljem utvrđivanja jasne vizije razvoja Osječko-baranjska županija je među prvima u Hrvatskoj pristupila izradi i donošenju Županijske strategije razvoja što je nastavljano postupkom oblikovanja i donošenja Akcijskog plana i Komunikacijske strategije kojima treba osigurati operacionalizaciju i provedbu utvrđenih strategijskih smjernica. No, i ovdje je prisutan problem ograničenja koja proizlaze iz okvira propisane nadležnosti županije, dakle i nemogućnosti utjecaja Županije na najznačajnije investicijske odluke koje su od presudnog utjecaja na njezin razvoj. Ovome valja pridodati i Strategiju razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2011-2013. kao strateški dokument koji definira smjerove politike zapošljavanja, obrazovanja i socijalnog uključivanja na županijskoj razini, nastalu u okviru projekta "Lokalno partnerstvo u zapošljavanju". Ovome se pridružuju i planski dokumenti vezani uz učinkovito korištenje energije u neposrednoj potrošnji na području Osječko-baranjske županije.

U sklopu druge skupine aktivnosti, valja podsjetiti da je svoju institucionalnu osposobljenost Osječko-baranjska županija gradila racionalnim oblikovanjem svog upravnog ustrojstva, uspostavljanjem mehanizama uključivanja šireg kruga zainteresiranih i stručnih institucija i pojedinaca u postupke pripreme dokumenata i svoga odlučivanja te osnivanjem pravnih osoba kojima je povjeravala određene razvojne funkcije. Započeti proces institucionalnog osposobljavanja za preuzimanje poslova naplate poreza od registracije vozila, uspješno je nastavljen i u ovom razdoblju. Župan je nastavio graditi i poluge djelovanja u pripremi, odlučivanju i provođenju donesenih odluka, ali i produbljivati odnose s okruženjem u kojem Župan djeluje. U prvom dijelu, Župan je osnivanjem radnih tijela osigurao stručnu potporu šireg kruga stručnjaka u praćenju stanja, pripremi i razmatranju prijedloga te osigurao uredno funkcioniranje sustava upravnih tijela Županije. U drugom je brojnim kontaktima uspostavio, održavao i pospješivao veze i odnose s državnim tijelima, tijelima jedinica lokalne samouprave na području Županije, drugim županijama osobito obuhvaćenim područjem Panonske regije, regionalnim jedinicama drugih država, vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina na području Županije, socijalnim partnerima u okviru Gospodarsko-socijalnog vijeća i, dakako, građanima i javnošću općenito.

Polazeći od temeljnih načela na kojima počiva ustrojstvo suvremene javne uprave, analiza postojećeg upravnog ustrojstva Osječko-baranjske županije i njegovog odnosa prema okruženju ukazuje da činjenica predstojećeg pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i pred upravna tijela teritorijalne samouprave postavlja značajne zadaće. Već su u postupku pripreme za pristupanje upravna tijela bila suočena sa zahtjevom za intenzivnim učenjem vezanim uz sustav Europske unije i njegovo funkcioniranje, mehanizme i metodologiju djelovanja. Pristupanje Europskoj uniji podrazumijeva i poznavanje njezine pravne stečevine (*acquis communautaire*) od utjecaja na funkcioniranje tijela javne vlasti i uprave u Republici Hrvatskoj. Ove činjenice zahtijevaju i uključivanje novih zadaća u djelokrug rada upravnih tijela Županije.

Pored toga, politika regionalnog razvoja definirana nacionalnom strategijom i pratećim propisima, djelomično uvjetovana i regionalnom politikom Europske unije, kao i potreba prevladavanja postojećeg stanja politikom razvoja i pred jedinice teritorijalne samouprave postavlja zadaću preuzimanja odgovarajućih menadžerskih funkcija u odnosu na svoje okruženje. Toj zadaći mora biti prilagođeno i upravno ustrojstvo. Stoga je već i u dosadašnjoj praksi razvijeno projektno usmjerenje i metodologija rada upravnih tijela uz snažniji razvoj planske funkcije kao podloge vođenja osmišljene

politike regionalnog razvoja. Ostvarene dosege, ali i predstojeće zadaće potrebno je odgovarajuće izraziti i djelokrugom rada ovih tijela. Upravo stoga, razmatra se mogućnost i modaliteti dogradnje upravnog ustrojstva Županije.

U tom okviru bilo je nužno nastaviti graditi metodologiju pripreme i donošenja odluka te način komuniciranja s predstavnicima političkih stranaka, vijećnicima i predstavnicima klubova vijećnika te dužnosnicima Skupštine, kao i Skupštinom u cjelini. Stabilizaciji toga sustava nesporno pridonosi i usklađeno djelovanje i suradnja Skupštine kao predstavničkog te Župana sa suradnicima kao izvršnog tijela, uz potporu upravnih tijela Županije. To je omogućilo i pravodobno izvršavanje svih obveza prema Skupštini, odnosno uspješno djelovanje Skupštine. S tim ciljem poduzimane su mjere jačanja organizacijske, informacijske i obrazovne osposobljenosti županijske uprave za funkcije upravljanja funkcioniranjem i razvojem Županije. Nastavljene su i aktivnosti stručnog osposobljavanja te dogradnje metodologije rada, čija kvaliteta je početkom 2011. godine potvrđena međunarodnom certifikacijom županijskog sustava upravljanja po metodologiji međunarodnog standarda ISO 9001:2008. U tom pravcu nastavljena je dogradnja sustava upravljanja kvalitetom.

Procjenjujući da je ljudski kapital presudan u oblikovanju i provođenju razvojne politike, unatoč financijskim problemima Županijskog proračuna, Županija je nastavila financijski podupirati osposobljavanje ljudskih potencijala razvoja stipendiranjem učenika, studenata i potporama poslijediplomcima, s prihvaćanjem inicijative na proširenje ovih aktivnosti i na područje kreditiranja. Otvorenom problemu nezaposlenosti i zapošljavanja, Županija se nastoji suprotstaviti i uključivanjem u Projekt lokalnog partnerstva za zapošljavanje koji je rezultirao izradom odgovarajuće Strategije.

U okviru treće skupine aktivnosti valja ponovo upozoriti da financijski kapacitet Županije ne omogućava značajniji utjecaj na gospodarska kretanja. Stoga su, sukladno aktima i programima koje je prihvatila Skupština, poduzimane mjere jačanja konkurentnosti investicijskog okruženja, poticanja poduzetništva, poticanja i sufinanciranja manjih razvojnih projekata, osobito u području poljoprivrede. Ovome valja pridodati i mjere programske i organizacijske naravi kako je to u ovom Izvješću prikazano. Posebno je važno istaći i usmjerenja vezana uz informacijsko osposobljavanje u procesu jačanja konkurentnosti investicijskog okruženja te dovršavanje priprema za početak izgradnje prostornog informacijskog sustava Županije GIS informatičkom tehnologijom kao podloge kvalitetnog odlučivanja.

U tim i takovim uvjetima Osječko-baranjska županija je nastojala brigom dobrog gospodara očuvati vrijednost raspoloživih financijskih sredstava - njihovim stavljanjem u funkciju kojima su proračunom namijenjena odnosno oročavanjem u vremenu do njihova iskorištenja. Sve svoje financijske obveze Županija je pravodobno izvršavala i time osiguravala funkcioniranje sustava za koji je nadležna i odgovorna te pridonosila stabilizaciji platnog odnosno financijskog sustava. Istom brigom Županija osigurava korištenje raspoloživih nekretnina, a one koje ne koristi nastoji prodajom (poput stare zgrade Ugostiteljsko-turističke škole u Osijeku) pretvoriti u aktivni kapital.

Posebnu pozornost, ali i analizu zasigurno izaziva i zahtijeva uloga skromnog fiskalnog kapaciteta Županije u poticanju razvoja u određenim područjima.

Jedan od osnovnih preduvjeta gospodarskog i socijalnog razvoja Županije je povećanje broja zaposlenih, odnosno, otvaranje novih radnih mjesta. Uz svekoliko stvaranje pozitivne poduzetničke klime, povećanje konkurentnosti i jačanje izvozne orijentiranosti, jednostavnije, brže i povoljnije ishoda poduzetničkih kredita te povećanje stranih ulaganja, novo zapošljavanje je jedan od vodećih ciljeva provedenih aktivnosti. U vremenu kada smo suočavamo s povećanjem broja nezaposlenih osoba i padom zaposlenosti te zatvaranjem poslovnih subjekata, nezahvalno je govoriti o pozitivnim učincima koje su provedene mjere poticanja poduzetništva imale na gospodarstvo Županije. No, krizi usprkos, kao i poražavajućim brojkama o ukupnom broju nezaposlenih osoba, činjenica je da su određene provedene mjere i aktivnosti direktno utjecale na olakšavanje poslovanja poduzetnika, njihovom opstanku na tržištu, zadržavanjem broja zaposlenih, a u nekim slučajevima i novim zapošljavanjem, kako je to prikazano posebnim Izvješćem o provođenju Programa poticanja poduzetništva Osječko-baranjske županije.

Radi unaprjeđenja poljoprivrede još je 2004. godine Županija pokrenula niz projekata kojima je cilj pomoći onima koji ulažu u biljnu proizvodnju, u navodnjavanje, u podizanje dugogodišnjih nasada, u proizvodnju mlijeka, jaja i mesa, kao i druga ulaganja koja u konačnici predstavljaju ulaganja u razvoj i unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje. Ulaganjem u istraživačke projekte Županija u suradnji sa znanstvenim i istraživačkim institucijama stvara uvijete za razvoj poljoprivredne proizvodnje na znanstvenim temeljima i rezultatima provedenih istraživanja.

Prepoznata je važnost ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju, te se provedbom različitih projekata osigurava i strukturna prilagodba i porast konkurentnosti unutar poljoprivrednog sektora. Kroz provedbu ovih Projekata posebno se ističe valorizacija svakog pojedinog poljoprivrednog gospodarstva korisnika ovih Projekata, te mogu za pojedince, obiteljska gospodarstva, zadruge i obrtnike, te trgovačka društva postati izvor razvojnih šansi. Uz navedeno kroz projekte se ostvaruje efikasnija suradnja između proizvođača, i tako otvara mogućnost povezivanja i udruživanja temeljenih na zajedničkim stručnim, ekonomskim i organizacijskim interesima u području proizvodnje, prerade i nastupa na i prema tržištu.

Ulaganje u poljoprivredu kroz razvoj projekte, pridonijelo je rastu primarne proizvodnje, dok je ulaganjem u poslovne zone stvoren odgovarajući prostor za izgradnju preradbenih kapaciteta potrebnih, pored ostalog i za rastuću primarnu poljoprivrednu proizvodnju te ravnomjerni razvoj županijskog prostora.

Provedba niza projekata potakla je mnoge jedinice lokalne samouprave na slične mjere i aktivnosti, te je uspostavljena kvalitetna suradnja i zajedništvo s ciljem polučjenja sinergijskih efekata zajedničkog djelovanja. Ovo je istodobno pridonosilo snaženju sustava i suradnji Županije s jedinicama lokalne samouprave, kako u dogovaranju i izvođenju zajedničkih projekata, za koje su nerijetko udruživana i sredstva, tako i u organizacijskoj i financijskoj potpori Županije lokalnim projektima.

U projektnom smislu na suradničkim temeljima i praktičnim iskustvima postupno se grade odnosi s institucijama savjetodavnog, stručnog i znanstvenog karaktera, jačajući stručnu utemeljenost odluka županijskih tijela, baš kao i akademsko poduzetništvo u prevladavanju razvojnog zastoja.

Ocjenjujući da su najznačajniji vanjski izvori sredstava namijenjenih razvoju, pored onih iz Državnog proračuna, sredstva europskih fondova, Županija je vlastitim osposobljavanjem u apliciranju i provedbi projekata uspjela privući značajna europska sredstva što je u odnosu na ovo pitanje svrstava u najuspješnije županije u Hrvatskoj.

U svemu tome Županija je nastojala osigurati punu otvorenost postupanja svojih tijela prema javnosti. U tom sklopu treba promatrati i napore razvoja informacijskog sustava, otvorenost informacijskih baza, javnost postupaka odlučivanja uz osiguravanje participacije stručne i opće javnosti, javnost postupaka javne nabave uz poštivanje zakonitosti koju opetovano potvrđuje i državna revizija svojim izvješćem.

Na tim osnovama Župan sa suradnicima nastavlja djelovati u ostvarivanju zakonom, općim aktima i aktima Županijske skupštine utvrđenih zadaća. S ciljem utvrđivanja jasne vizije razvoja Županije predstoji rad na razradi i provedbi Županijske strategije i s tim povezanih dokumenata planske naravi, jačanje konkurentnosti Županije odgovarajućim mjerama informacijske i druge promidžbe, jačanje osposobljenosti i pospješivanje sustava pripreme i apliciranje te provedbe razvojnih projekata za koje se sredstva osiguravaju iz domaćih i međunarodnih fondova, oblikovanjem, poticanjem i provedbom razvojnih projekata kojima se jača prometna povezanost Županije, stvaraju i poboljšavaju uvjeti razvoja gospodarstva u gospodarskim i poslovnim zonama, stvaraju potrebne pretpostavke racionalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta te ostvaruju drugi ciljevi usmjereni jačanju gospodarske osnove Županije i potpunijem zadovoljavanju životnih potreba njezinih stanovnika.

Dakako, da je ova usmjerenja i ciljeve moguće polučiti tek kvalitetnim i usklađenim djelovanjem svih županijskih tijela u okvirima općih gospodarskih kretanja u Županiji i Republici Hrvatskoj te djelokruga rada i nadležnosti kao i financijskih mogućnosti Županije. Svoj prilog tome odgovorno će davati Župan sa suradnicima i upravnim tijelima usklađeno djelujući sa Županijskom skupštinom u granicama njihovih odgovornosti.

Klasa: 022-04/12-02/1

Urbroj: 2158/1-01-02-12-2

Osijek, 15. veljače 2012.

Župan

dr.sc. Vladimir Šišljagić, v.r.